

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1268/2012

2012 m. spalio 29 d.

dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių

(OL L 362, 2012 12 31, p. 1)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

Nr. puslapis data

► **M1** 2015 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2462 L 342 7 2015 12 29

**KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) Nr.
1268/2012**

2012 m. spalio 29 d.

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas)
Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų
finansinių taisyklių taikymo taisyklių**

PIRMA DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012
(toliau – Finansinis reglamentas) taikymo taisyklės.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO PRINCIPAI

1 SKYRIUS

Vieningumo ir biudžeto tikslumo principai

2 straipsnis

Iš išankstinio finansavimo gautų palūkanų apskaita

(Finansinio reglamento 8 straipsnio 4 dalis)

Kai palūkanas reikia mokėti į biudžetą, susitarime, sudarytame su subjektais arba asmenimis, nurodytais Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii–viii papunkčiuose, numatyta, kad išankstinio finansavimo suma mokama į banko sąskaitas arba subsąskaitas, kuriose galima identifikuoti lėšas ir su jomis susijusias palūkanas. Kitais atvejais gavėjų arba tarpininkų apskaitos metodais turi būti sudarytos galimybės identifikuoti Sąjungos sumokėtas lėšas ir palūkanas arba kitas už šias lėšas gautas sumas.

Šio reglamento nuostatos dėl palūkanų iš išankstinio finansavimo nepažeidžia taisyklės, kad išankstinio finansavimo sumos įrašomos finansinių ataskaitų turto pusėje, kaip nustatyta Finansinio reglamento 143 straipsnyje nurodytose apskaitos taisyklėse.

2 SKYRIUS

Metinio periodiškumo principas

3 straipsnis

Finansinių metų asignavimai (Finansinio reglamento 11 straipsnio 3 dalis)

Įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kuriuos leidžiama naudoti finansiniais metais, yra šie:

- a) asignavimai, numatyti biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus;
- b) iš kitų metų perkelti asignavimai;
- c) asignavimai, kuriuos vėl galima naudoti pagal Finansinio reglamento 178 ir 182 straipsnius;
- d) asignavimai iš išankstinio finansavimo mokėjimų, kurie buvo gražinti pagal Finansinio reglamento 177 straipsnio 3 dalį;
- e) asignavimai, suteikti gavus asignuotąsias įplaukas finansiniais metais arba ankstesniais finansiniais metais, kurie nėra panaudoti.

4 straipsnis

Asignavimų panaikinimas ir perkėlimas į kitą laikotarpį (Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalis)

1. Su pastatų projektais susiję įsipareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, nurodyti Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punkte, gali būti perkelti į kitus metus tik tuo atveju, jeigu įsipareigojimų nebuvo galima priskirti iki finansinių metų gruodžio 31 d. dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo leidimus suteikiančio pareigūno, ir jei parengiamieji etapai yra pakankamai toli pažengę, kad būtų galima manyti, jog įsipareigojimas bus priskirtas ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 31 d. arba pastatų projektų atveju – iki gruodžio 31 d.

2. Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti parengiamieji etapai, kurie turėtų būti užbaigti iki finansinių metų gruodžio 31 d., kad būtų galima atlikti perkėlimą į kitus metus, yra pirmiausia šie:

- a) bendriesiems įsipareigojimams, apibrėžtiems Finansinio reglamento 85 straipsnyje, – finansavimo sprendimo priėmimas arba atitinkamų kiekvienos institucijos departamentų konsultacijų dėl sprendimo priėmimo užbaigimas iki tos dienos;
- b) atskiriems įsipareigojimams, apibrėžtiems Finansinio reglamento 85 straipsnyje, – galimų rangovų, naudos gavėjų, nugalėtojų arba įgaliojimų subjektų atrankos užbaigimas.

▼B

3. Kalbant apie sumas, susijusias su pastatų projektais, asignavimai, perkelti į kitus metus pagal Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punktą, kurie nebuvo priskirti iki kitų finansinių metų kovo 31 d. arba iki kitų metų gruodžio 31 d., panaikinami automatiškai.

Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie šiuo būdu panaikintus asignavimus per vieną mėnesį nuo panaikinimo pagal pirmą pastraipą.

4. Asignavimai, perkelti į kitą laikotarpį pagal Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies b punktą, gali būti naudojami iki kitų finansinių metų gruodžio 31 d.

5. Asignavimai, perkelti į kitą laikotarpį pagal 1–4 dalis, nurodomi ataskaitose.

3 SKYRIUS***Apskaitos vieneto principas*****5 straipsnis****Euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas****(Finansinio reglamento 19 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis, atsirandančioms taikant sektoriams taikomus reglamentus, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas perskaičiuoja valiutą, taikydamas dienos euro keitimo kursą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

Kai euro ir kitos valiutos perskaičiavimą turi atlikti rangovai arba naudos gavėjai, taikomi specialūs perskaičiavimo susitarimai, nustatyti viešųjų pirkimų sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų arba finansavimo susitarimuose.

2. Siekiant išvengti didelio valiutų perskaičiavimo operacijų poveikio Sąjungos bendro finansavimo lygiui arba neigiamo poveikio Sąjungos biudžetui, pagal specialius perskaičiavimo susitarimus, nurodytus 1 dalyje, jei tinkama, numatoma, kad euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas būtų skaičiuojamas naudojant nurodyto laikotarpio kiekvienos dienos keitimo kurso vidurkį.

3. Jeigu reikiamos valiutos ir euro dienos keitimo kursas nepaskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taiko apskaitinį kursą, nurodytą 4 dalyje.

4. Finansinio reglamento 151–156 straipsniuose nurodytoms sąskaitoms, taip pat atsižvelgiant į šio reglamento 240 straipsnį, euro ir kitos valiutos santykiui taikomas mėnesio apskaitinis euro keitimo kursas. Tą apskaitinį keitimo kursą nustato Komisijos apskaitos pareigūnas, remdamasis bet kuriuo, jo nuomone, patikimu informacijos šaltiniu pagal ankstesnio mėnesio, ėjusio prieš tą mėnesį, kurio keitimo kursas nustatomas, priešpaskutinės darbo dienos keitimo kursą.

5. Valiutos operacijų, nurodytų šio straipsnio 4 dalyje, rezultatai nurodomi atskiroje atitinkamos institucijos ataskaitos išlaidų kategorijoje.

▼B

Pirmoji šios dalies pastraipa *mutatis mutandis* taikoma Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytoms įstaigoms.

6 straipsnis

**Taikytinas euro ir kitų valiutų kursas
(Finansinio reglamento 19 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis, atsirandančioms taikant sektoriams taikomus reglamentus arba iš konkrečių viešųjų pirkimų sutarčių, susitarimų arba sprendimų dėl dotacijų ir finansavimo susitarimų, tais atvejais, kai perskaičiavimą atlieka atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, eurus perskaičiuojant į kitas valiutas ir atvirkščiai, taikomas tos dienos kursas, kurią leidimus suteikiantis departamentas parengia mokėjimo pavedimą arba vykdomąjį raštą sumoms išieškoti.
2. Avansinių sąskaitų eurai atveju taikytinas euro perskaičiavimo į kitą valiutą ir atvirkščiai kursas nustatomas pagal banko mokėjimo datą.
3. Avansinių sąskaitų nacionalinėmis valiutomis, nurodytų Finansinio reglamento 19 straipsnyje, reguliavimui taikytinas euro perskaičiavimo į kitą valiutą ir atvirkščiai kursas yra to mėnesio, kurį iš atitinkamos avansinės sąskaitos daromos išlaidos.
4. Atlyginant nustatyto dydžio išlaidas arba išlaidas, patiriamas pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygas (toliau – Tarnybos nuostatai), kurioms nustatyta viršutinė riba ir kurios mokamos kita valiuta, o ne eurai, taikytinas kursas yra teisės į grąžintinas sumas atsiradimo dieną galiojantis kursas.

*4 SKYRIUS**Universalumo principas**7 straipsnis*

**Struktūra, skirta asiguotosioms įplaukoms ir atitinkamų
asignavimų skyrimui parodyti
(Finansinio reglamento 21 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio 9 ir 10 straipsniams, struktūrą asiguotosioms įplaukoms parodyti biudžete sudaro:
 - a) kiekvienos institucijos skirsnio įplaukų suvestinėje: biudžeto eilutė, į kurią įrašomos įplaukos;
 - b) išlaidų suvestinėje: biudžeto pastabose, taip pat ir bendrose pastabose nurodoma, į kurias eilutes galima įrašyti asignavimus, atitinkančius turimas asiguotąsias įplaukas.

Pirmosios pastraipos a punkte nurodytu atveju daromas simbolinis įrašas (p. m.), o įplaukų sąmata nurodoma pastabose pateiktoje informacijoje.

▼B

2. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias įplaukas, skiriami automatiškai kaip išpareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kai institucija gauna įplaukas, išskyrus šiais atvejais:

- a) Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalyje ir 183 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais;
- b) Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punkte numatytu atveju valstybėms narėms, kai susitarimas dėl įnašo nurodytas eurais.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodytu atveju išpareigojimų asignavimai gali būti skiriami valstybei narei pasirašius susitarimą dėl įnašo.

8 straipsnis

**Valstybių narių įnašai į mokslinių tyrimų programas
(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a punktas)**

1. Valstybių narių įnašai į tam tikrų papildomų mokslinių tyrimų programų finansavimą, numatyti Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 ⁽¹⁾ 5 straipsnyje, įmokami taip:

- a) septynios dvyliktosios į biudžetą įrašytos sumos įmokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų sausio 31 d.;
- b) likusios penkios dvyliktosios įmokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų liepos 15 d.

2. Kai biudžetas nėra galutinai priimtas iki finansinių metų pradžios, šio straipsnio 1 dalyje numatyti įnašai grindžiami į ankstesnių finansinių metų biudžetą įrašyta suma.

3. Visi įnašai arba papildomi mokėjimai, kuriuos valstybės narės yra skolingos biudžetui, įrašomos į Komisijos sąskaitą ar sąskaitas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo lėšų pareikalavimo.

4. Įmokėtos sumos įrašomos į Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 numatytą sąskaitą, ir joms taikomos tame reglamente nustatytos sąlygos.

9 straipsnis

Asignuotosios įplaukos, atsirandančios dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose

(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies e punktas)

1. Biudžeto struktūra, skirta Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių (toliau – ELPA valstybės) dalyvavimui tam tikrose Sąjungos programose parodyti, yra tokia:

- a) įplaukų suvestinėje įrašoma eilutė su simboliniu įrašu (p. m.), kuri yra skirta visai ELPA valstybių įnašo sumai atitinkamais finansiniais metais parodyti.

⁽¹⁾ OL L 130, 2000 5 31, p. 1.

▼B

b) išlaidų suvestinėje:

- i) kiekvienos eilutės, susijusios su Sąjungos veikla, kurioje dalyvauja ELPA valstybės, pastabose informacijos tikslais nurodoma apskaičiuota dalyvavimo suma;
- ii) priede, kuris sudaro biudžeto sudedamąją dalį, išvardijamos visos eilutės, taikomos Sąjungos veiklai, kurioje dalyvauja ELPA valstybės.

Pirmosios pastraipos a punkto tikslais apskaičiuota suma parodoma biudžeto pastabose.

Pirmosios pastraipos b punkto ii papunktyje nurodytas priedas parodo ir sudaro dalį struktūros, kuri yra skirta tokį dalyvavimą atitinkantiems asignavimams parodyti, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, ir leisti vykdyti išlaidas.

2. Pagal Susitarimo dėl Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE susitarimas) 82 straipsnį iš ELPA valstybių metinio dalyvavimo sumų, kaip Komisijai patvirtino EEE jungtinis komitetas pagal EEE susitarimo 32 protokolo 1 straipsnio 5 dalį, finansinių metų pradžioje skiriamos visos atitinkamų įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų sumos.

3. Jeigu finansiniais metais papildomi asignavimai yra numatyti biudžeto eilutėse, į kurias įtrauktas ELPA valstybių dalyvavimas, kai tais metais ELPA valstybės negali atitinkamai patikslinti savo įnašų, kad galėtų laikytis proporcingumo veiksnio, numatyto EEE susitarimo 82 straipsnyje, Komisija, kaip laikiną ir išimtinę priemonę, gali panaudoti savo pinigų išteklius ELPA valstybių daliai iš anksto finansuoti. Kai tik tokie papildomi asignavimai skiriami, Komisija kuo skubiau pareikalauja atitinkamų įnašų iš ELPA valstybių. Kiekvienais metais Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai praneša apie visus tokius priimtus sprendimus.

Išankstinis finansavimas kuo skubiau sureguliuojamas kitų finansinių metų biudžete.

4. Vadovaujantis Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies e punktu, ELPA valstybių finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias įplaukas. Apskaitos pareigūnas imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad įplaukų iš tokių įnašų ir atitinkamų asignavimų naudojimas būtų stebimas atskirai.

Finansinio reglamento 150 straipsnio 2 dalyje numatytoje ataskaitoje Komisija atskirai nurodo įplaukų ir išlaidų vykdymo, atitinkančio ELPA valstybių dalyvavimą, etapą.

▼B*10 straipsnis***Įplaukos iš valstybėms narėms, pripažintoms turinčiomis perviršinį deficitą, skirtų baudų****(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies c punktas)**

Biudžeto struktūra, skirta įplaukoms iš baudų, nurodytų Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 ⁽¹⁾ 4 skirsnyje, parodyti, yra tokia:

- a) įplaukų suvestinėje įrašoma eilutė su simboliniu įrašu (p. m.), skirta tokių sumų palūkanoms parodyti;
- b) kartu nedarant poveikio Finansinio reglamento 77 straipsniui, dėl šių sumų įrašo įplaukų suvestinėje atsiranda išpareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai išlaidų suvestinėje.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodyti asignavimai vykdomi, vadovaujantis Finansinio reglamento 20 straipsniu.

*11 straipsnis***Finansinės išlaidos, susijusios su dovanojamo turto Sąjungai priėmimu****(Finansinio reglamento 22 straipsnis)**

Atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos leidimus, nurodytus Finansinio reglamento 22 straipsnio 2 dalyje, Komisija įvertina ir tinkamai paaiškina finansines išlaidas, įskaitant tolesnes sąnaudas, susijusias su dovanojamo turto Sąjungai priėmimu.

*12 straipsnis***Susigražinamų mokesčių sąskaitos****(Finansinio reglamento 23 straipsnio 3 dalis)**

Visi mokesčiai, kuriuos Sąjunga sumoka pagal Finansinio reglamento 23 straipsnio 2 dalį ir 23 straipsnio 3 dalies a punktą, įrašomi į laikinąją sąskaitą, kol juos padengs atitinkamos valstybės.

*5 SKYRIUS****Konkretumo principas****13 straipsnis***Kitų nei Komisija institucijų perkėlimo procentų apskaičiavimo taisyklės****(Finansinio reglamento 25 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 25 straipsnyje nurodyti procentai apskaičiuojami tuo metu, kai prašoma daryti perkėlimą, darant nuorodą į biudžetą ir taisomuosiuose biudžetuose numatytus asignavimus.

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

▼B

2. Reikia atsižvelgti į perkėlimų, kuriuos ketinama daryti, sumą eilutėje, iš kurios daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma.

Į perkėlimų, kuriuos atitinkama institucija gali daryti savarankiškai, be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

14 straipsnis

**Komisijos atliekamo perkėlimo procentų apskaičiavimo taisyklės
(Finansinio reglamento 26 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 26 straipsnio 1 dalyje nurodyti procentai apskaičiuojami tuo metu, kai prašoma daryti perkėlimą, darant nuorodą į biudžetą ir taisomuosiuose biudžetuose numatytus asignavimus.

2. Reikia atsižvelgti į perkėlimų, kuriuos ketinama daryti, sumą eilutėje, iš kurios arba į kurią daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma.

Į perkėlimų, kuriuos Komisija gali daryti savarankiškai be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

15 straipsnis

**Administracinės išlaidos
(Finansinio reglamento 26 straipsnis)**

Išlaidos, nurodytos Finansinio reglamento 26 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos b punkte, apima kiekvienos politikos srities punktus, nurodytus Finansinio reglamento 44 straipsnio 3 dalyje.

16 straipsnis

**Prašymų leisti perkelti asignavimus pagrindas
(Finansinio reglamento 25 ir 26 straipsniai)**

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimų ir visa Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama informacija, susijusia su perkėlimais pagal Finansinio reglamento 25 ir 26 straipsnius, pateikiami atitinkami detalūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose parodytas asignavimų vykdymas ir reikalingų lėšų sąmatos iki finansinių metų pabaigos eilutėse, į kurias turi būti perkelti asignavimai, ir eilutėse, iš kurių jie turi būti perkelti.

▼B*17 straipsnis***Prašymų leisti atlikti perkėlimus iš neatidėliotinos pagalbos rezervo pagrindimas****(Finansinio reglamento 29 straipsnis)**

Kartu su perkėlimo pasiūlymais, kuriais būtų leidžiama panaudoti neatidėliotinos pagalbos rezervą, nurodytą Finansinio reglamento 29 straipsnyje, pateikiami atitinkami detalūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose yra:

- a) kiek tai susiję su eilute, į kurią turi būti padarytas perkėlimas, pati naujausia turima informacija apie asignavimų vykdymą ir reikalingų lėšų sąmata iki finansinių metų pabaigos;
- b) kiek tai susiję su visomis kitomis eilutėmis, susijusiomis su išorės veikla, asignavimų vykdymas iki mėnesio prieš perkėlimo prašymą pabaigos ir reikalingų lėšų sąmata iki finansinių metų pabaigos, įskaitant palyginimą su pradine sąmata;
- c) galimybių perskirstyti asignavimus analizė.

*6 SKYRIUS****Patikimo finansų valdymo principas****18 straipsnis***Vertinimas****(Finansinio reglamento 30 straipsnis)**

1. Visiems pasiūlymams dėl programų arba veiklos, dėl kurių patiriama biudžeto išlaidų, taikomas *ex ante* vertinimas, kurio metu vertinama:

- a) poreikis, kurį reikia patenkinti per trumpą ar ilgą laiką;
- b) Sąjungos dalyvavimu sukurta pridėtinė vertė;
- c) siektini politikos ir valdymo tikslai, kurie apima priemones, būtinas apsaugoti finansiniams Sąjungos interesams sukčiavimo prevencijos, nustatymo, tyrimo, kompensavimo ir sankcijų srityje;
- d) esamos politikos srities galimybės, įskaitant su jomis susijusią riziką;
- e) numatomi rezultatai ir poveikis, visų pirma ekonominis, socialinis poveikis ir poveikis aplinkai bei jiems įvertinti reikalingi rodikliai ir vertinimo procedūra;
- f) tinkamiausias priimtinausias (-ių) pasirinkimo galimybes (-ių) įgyvendinimo metodas;
- g) siūlomos programos arba veiklos vidinis nuoseklumas ir jos sąsaja su kitomis atitinkamomis priemonėmis;
- h) asignavimų apimtis, žmogiškieji ištekliai ir kitos administracinės išlaidos, skirtinos tinkamai atsižvelgiant į ekonomiškumo principą;
- i) ko pasimokyta iš panašios patirties praeityje.

▼B

2. Pasiūlyme išdėstomos stebėjimo, atskaitomybės ir vertinimo procedūros, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamą visų valdymo lygmenų, kurie dalyvaus įgyvendinant siūlomą programą arba veiklą, atsakomybę.

3. Atliekamas visoms programoms arba veiklai, įskaitant bandomuosius projektus ir parengiamuosius veiksmus, kuriems skirti ištekliai viršija 5 000 000 EUR, skirtų žmogiškųjų ir finansinių išteklių bei jais pasiektų rezultatų tarpinis ir (arba) *ex post* vertinimas, siekiant patikrinti, ar jie atitiko nustatytus tikslus:

a) pasiekti rezultatai, vykdant daugiametę programą, yra reguliariai vertinami pagal nustatytą tvarkaraštį, tai leidžia atsižvelgti į tokio vertinimo rezultatus, priimant sprendimus programą atnaujinti, pakeisti ar sustabdyti;

b) kasmet finansuojamos veiklos rezultatai vertinami bent kas šešeri metai.

Pirmosios pastraipos a ir b punktai netaikomi nė vienam veiklos projektui arba veiklai, kuriems tokį reikalavimą galima įvykdyti parengiant galutines ataskaitas, kurias atsiunčia veiklą vykdyžiusios įstaigos.

4. 1 ir 3 dalyse nurodyti vertinimai yra proporcingi atitinkamai programai ir veiklai naudojamiems ištekliams ir jos poveikiui.

*19 straipsnis***Finansinė ataskaita****(Finansinio reglamento 31 straipsnis)**

Finansinėje ataskaitoje nurodomi finansiniai ir ekonominiai duomenys, kad teisėkūros institucija galėtų įvertinti Sąjungos veiklos poreikį. Joje pateikiama atitinkama informacija apie sąsają su kita Sąjungos veikla ir galimą sinergiją.

Daugiametės veiklos atveju finansinėje ataskaitoje numatomas tvarkaraštis, kada asignavimų ir etatų, įskaitant išorės darbuotojams, reikės per metus ir įvertinamas jų finansinis poveikis per vidutinės trukmės laikotarpį.

*7 SKYRIUS***Skaidrumo principas***20 straipsnis***Preliminarus biudžeto skelbimas****(Finansinio reglamento 34 straipsnis)**

Galutinai patvirtinus biudžetą, kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per keturias savaites Komisijos iniciatyva institucijų interneto svetainėje visomis

▼B

kalbomis skelbiami galutiniai išsamūs biudžeto duomenys, laukiant, kol biudžetas bus oficialiai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*21 straipsnis***Informacijos apie Sąjungos lėšų dydį ir gavėjus skelbimas
(Finansinio reglamento 35 straipsnis)**

1. Informacija apie pagal tiesioginį valdymą paskirtų Sąjungos lėšų gavėjus skelbiama Sąjungos institucijų interneto svetainėje iki metų, einančių po finansinių metų, kuriais lėšos paskirtos, birželio 30 d.

Be pirmojoje pastraipoje nurodyto skelbimo būdo, informacija taip pat gali būti skelbiama kitomis atitinkamomis priemonėmis pagal standartinę pateikimo procedūrą.

2. Jeigu šiame reglamente ir konkretiems sektoriams taikomose taisyklėse nenumatyta kitaip, atsižvelgiant į Finansinio reglamento 35 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, skelbiama ši informacija:

a) gavėjo vardas, pavardė / pavadinimas;

b) gavėjo vietovė;

c) skirta suma;

d) priemonės pobūdis ir paskirtis.

b punkto tikslu terminas „vietovė“ reiškia:

i) gavėjo, kai pastarasis yra juridinis asmuo, adresas;

ii) NUTS 2 lygio regioną, kai gavėjas yra fizinis asmuo.

Kiek tai susiję su fizinių asmenų asmens duomenimis, paskelbta informacija pašalinama po dvejų metų, pasibaigus finansiniams metams, per kuriuos skirtos lėšos. Tas pats taikoma juridinių asmenų, kurių oficialus pavadinimas nurodo vieną ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenims.

3. 2 dalyje nurodyta informacija skelbiama tik tuomet, kai tai susiję su apdovanojimais, dotacijomis ir sutartimis, sudarytomis po konkursų arba sutarčių sudarymo procedūrų ar viešųjų pirkimų procedūrų. Neskelbiama informacija apie:

▼B

- a) stipendijas, mokamas fiziniams asmenims, ir kitą tiesioginę paramą, mokamą fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia pagalbos, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 4 dalies c punkte;
- b) sutartims, kurių vertė mažesnė už šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodytą sumą.

4. Informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio duomenų atskleidimo iškyla grėsmė atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba pakenkiama komerciniams gavėjų interesams.

*22 straipsnis***Ryšys su pagal netiesioginį valdymą paskirtų Sąjungos lėšų gavėjų informacijos paskelbimu****(Finansinio reglamento 35 straipsnis)**

Kai Sąjungos lėšas valdyti pavesta institucijoms ir įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkte, pagal įgaliotųjų perdavimo susitarimus reikalaujama, kad tos įgaliotosios institucijos ir įstaigos savo interneto svetainėse skelbtų 21 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytą informaciją pagal standartinę pateikimo procedūrą.

Sąjungos institucijų interneto svetainėje pateikiamas bent interneto svetainės, kurioje galima rasti šios informacijos, adresas, nebent ta informacija tiesiogiai skelbiama tam skirtoje Sąjungos institucijų interneto svetainėje.

Be pirmojoje pastraipoje nurodyto skelbimo būdo, informacija taip pat gali būti skelbiama kitomis atitinkamomis priemonėmis pagal standartinę pateikimo procedūrą.

Šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytam informacijos skelbimui taikomos 21 straipsnio 2–4 dalys.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO SUDARYMAS IR STRUKTŪRA*23 straipsnis***Finansinis programavimas****(Finansinio reglamento 38 straipsnis)**

Finansinis programavimas, nurodytas Finansinio reglamento 38 straipsnyje, pateikiamas pagal išlaidų kategoriją, politikos sritį ir biudžeto eilutę. Visas finansinis programavimas apima visas išlaidų kategorijas, išskyrus žemės ūkio, sanglaudos politikos ir administravimo – šiais atvejais pateikiama tik duomenų santrauka.

▼B*24 straipsnis***Taisomųjų biudžetų projektai
(Finansinio reglamento 41 straipsnio 1 dalis)**

Taisomųjų biudžetų projektai pateikiami kartu su pagrindimais ir jų sudarymo metu turima informacija apie biudžeto vykdymą ankstesniais ir einamaisiais finansiniais metais.

*25 straipsnis***Biudžeto nomenklatūra
(Finansinio reglamento 44 straipsnis)**

Biudžeto nomenklatūra turi atitikti konkretumo, skaidrumo ir patikimo finansų valdymo principus. Ji turi užtikrinti aiškumą ir skaidrumą, kurie būtini biudžeto procesui vykdyti, kad būtų lengviau nustatyti pagrindinius tikslus, nurodytus susijusiuose teisiniuose pagrinduose, sudarytos galimybės pasirinkti politinius prioritetus ir užtikrintos veiksmingo ir efektyvaus vykdymo sąlygos.

*26 straipsnis***Praėjusių finansinių metų, kurių sąskaitos jau yra uždarytos, faktinės išlaidos****(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies a–v punktai)**

Sudarant biudžetą, praėjusių finansinių metų faktinės išlaidos, kurių sąskaitos jau yra uždarytos, nustatomos taip:

- a) įsipareigojimuose: įsipareigojimai, įrašyti į sąskaitas tais finansiniais metais, vykdomi iš tų finansinių metų asignavimų, kaip apibrėžta 3 straipsnyje;
- b) mokėjimuose: mokėjimai, atlikti tais finansiniais metais, tai yra kuriems mokėjimo pavedimas buvo nusiųstas į banką ir mokamas iš asignavimų tiems finansiniams metams, kaip apibrėžta 3 straipsnyje.

*27 straipsnis***Biudžeto pastabos
(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies a–vi punktai)**

Biudžeto pastabose nurodoma:

- a) pagrindinio teisės akto nuorodos, kai toks aktas yra;
- b) visi atitinkami paaiškinimai, susiję su asignavimų pobūdžiu ir paskirtimi.

28 straipsnis

Personalo planas

(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies c–i punktai)

Tiekimo agentūros personalas nurodomas atskirai Komisijos personalo plane.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO VYKDYMAS

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

29 straipsnis

Informacija apie asmens duomenų perdavimą audito tikslais

(Finansinio reglamento 53 straipsnis)

Bet kokiame kvietime, susijusiame su dotacijomis, viešaisiais pirkimais arba apdovanojimais, kurie įgyvendinami pagal tiesioginio valdymo principą, potencialūs naudos gavėjai, kandidatai, konkurso dalyviai ir dalyviai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001⁽¹⁾ informuojami, kad, siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus, jų asmens duomenys gali būti perduoti vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (toliau – OLAF), jais taip pat gali keistis Komisijos leidimus suteikiantys pareigūnai ir vykdomosios įstaigos.

30 straipsnis

Bendros užsienio ir saugumo politikos parengiamieji veiksmai

(Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies c punktas)

Priemonių, su kuriomis sutiko Taryba ir kurios skirtos rengtis Sąjungos krizių valdymo operacijoms pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį, finansavimas apima papildomas išlaidas, kurios tiesiogiai patiriamos siunčiant į krizės vietą misiją arba grupę, kurioje, *inter alia*, dalyvauja Sąjungos institucijų darbuotojai, įskaitant draudimo didelės rizikos atveju, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas ir dienpinigių išmokas.

31 straipsnis

Specialieji Komisijos įgaliojimai pagal Sutartis

(Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies d punktas)

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) straipsniai, kuriais tiesiogiai suteikiami Komisijai specialūs įgaliojimai, yra šie:

⁽¹⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

▼B

- a) 154 straipsnis (socialinis dialogas);
 - b) 156 straipsnis (studijos, nuomonės ir konsultacijos socialiniais klausimais);
 - c) 159 ir 161 straipsniai (specialios ataskaitos socialiniais klausimais);
 - d) 168 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti koordinavimą sveikatos apsaugos klausimais);
 - e) 171 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti transeuropinių tinklų koordinavimą);
 - f) 173 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti su pramone susijusių reikalų koordinavimą);
 - g) 175 straipsnio antroji pastraipa (ataskaita apie pažangą, padarytą siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos);
 - h) 181 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros koordinavimą);
 - i) 190 straipsnis (mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ataskaita);
 - j) 210 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti vystomojo bendradarbiavimo politikos koordinavimą);
 - k) 214 straipsnio 6 dalis (iniciatyvos skatinti humanitarinės pagalbos priemonių koordinavimą).
2. Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (toliau – Euroatomo sutarties) straipsniai, kuriais tiesiogiai suteikiami Komisijai specialūs įgaliojimai, yra šie:
- a) 70 straipsnis (finansinė parama paieškų programoms valstybių narių teritorijose, neviršijant biudžete nustatytų ribų);
 - b) 77–85 straipsniai.
3. Pateikiant biudžeto projektą, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse pateiktus sąrašus galima papildyti kita informacija, nurodant atitinkamus straipsnius ir sumas.

32 straipsnis

**Veiksmai, dėl kurių gali kilti interesų konfliktų, ir procedūra
(Finansinio reglamento 57 straipsnis)**

1. ►**M1** Veiksmai, dėl kurių gali iškilti interesų konfliktas, apibrėžtas Finansinio reglamento 57 straipsnio 2 dalyje, gali būti, *inter alia*, toliau nurodytų formų, neapribojant galimybės laikyti juos neteisėta veikla pagal Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies d punktą: ◀

▼B

- a) suteikimas sau ar kitiems nepagrįstų tiesioginių arba netiesioginių privalumų;
- b) atsisakymas suteikti naudos gavėjui teisių ar privalumų, į kuriuos naudos gavėjas turi teisę;
- c) nederamų ar neteisėtų veiksmų vykdymas ar nevykdymas veiksmų, kurie yra privalomi.

Kiti veiksmai, dėl kurių gali iškilti interesų konfliktas, yra tokie veiksmai, kurie gali trukdyti asmeniui nešališkai ir objektyviai vykdyti savo pareigas, pvz., *inter alia*, dalyvauti viešųjų pirkimų arba dotacijos skyrimo procedūros vertinimo komitete, kai šių procedūrų rezultatai asmeniui gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai finansiškai naudingi.

2. Laikoma, kad interesų konfliktas egzistuoja, jeigu pareiškėjas, kandidatas arba konkurso dalyvis yra darbuotojas, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai, išskyrus atvejį, kai jo vadovas iš anksto leido jam dalyvauti procedūroje.

3. Interesų konflikto atveju įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas imasi atitinkamų priemonių, kad išvengtų bet kokios netinkamos susijusio asmens įtakos atitinkamam procesui arba procedūrai.

2 SKYRIUS

Vykdomo būdai

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

33 straipsnis

Valdymo būdas**(Finansinio reglamento 58 straipsnis)**

Komisijos apskaitos sistemoje nurodomas valdymo būdas, o pagal kiekvieną valdymo būdą – subjektas arba asmuo, nurodyti Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kuriems pavestos biudžeto vykdymo užduotys.

Pagal Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktą Komisijos vykdomo tiesioginio valdymo atveju apskaitos sistemoje valdymas skirstomas pagal šiuos elementus:

- a) Komisijos departamentus;
- b) vykdomąsias įstaigas;

▼B

- c) Sąjungos delegacijų vadovus;
- d) Finansinio reglamento 187 straipsnyje nurodytus patikos fondus.

2 skirsnis

Tiesioginis valdymas*34 straipsnis***Tiesioginis valdymas****(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktas)**

Kai Komisija biudžetą vykdo tiesiogiai savo departamentuose, vykdymo užduotis atlieka finansų pareigūnai, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 64–75 straipsniuose, laikydamiesi tame reglamente nustatytų sąlygų.

*35 straipsnis***Vykdomosioms įstaigoms pavestų įgaliojimų vykdymas****(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktas ir 62 straipsnis)**

1. Sprendimais dėl įgaliojimų perdavimo vykdomosioms įstaigoms leidžiama joms, kaip įgaliotiems leidimus suteikiantiems pareigūnams, vykdyti asignavimus, susijusius su Sąjungos programa, kurią joms pavesta valdyti.
2. Komisijos įgaliojimų perdavimo priemonė turi apimti nors tas nuostatas, kurios numatytos 40 straipsnio a–d ir h punktuose. Šią priemonę vykdomosios įstaigos vardu oficialiai raštu priima jos direktorius.

*36 straipsnis***Viešųjų pirkimų taisyklių laikymasis****(Finansinio reglamento 63 straipsnis)**

Kai Komisija paveda užduotis privačioms įstaigoms pagal Finansinio reglamento 63 straipsnio 2 dalį, ji sudaro sutartį, vadovaudamasi Finansinio reglamento pirmos dalies V antraštinės dalies ir antros dalies IV antraštinės dalies III skyriaus nuostatomis.

3 skirsnis

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis*37 straipsnis***Pasidalijamojo valdymo su valstybėmis narėmis specialiosios nuostatos. Geriausios patirties skatinimo priemonės****(Finansinio reglamento 59 straipsnis)**

Komisija rengia įstaigų, atsakingų už valdymo, patvirtinimo ir audito veiklą pagal konkrečioms sektoriams taikomus reglamentus, registrą.

▼B

Siekdama skatinti geriausių patirtį įgyvendinant struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žuvininkystės fondo lėšas, Komisija informavimo tikslais gali suteikti galimybę už valdymo ir kontrolės veiklą atsakingoms įstaigoms naudotis metodiniu vadovu, kuriame pateikta jos kontrolės strategija ir metodas, įskaitant kontrolinius sąrašus ir geriausios patirties pavyzdžius. Šis vadovas prireikus atnaujinamas.

4 skirsnis

Netiesioginis valdymas*38 straipsnis***Sistemų, taisyklių ir procedūrų lygiavertiškumas netiesioginio valdymo atveju****(Finansinio reglamento 60 straipsnis)**

1. Komisija gali pripažinti, kad viešųjų pirkimų taisyklės ir procedūros atitinka jos taisykles ir procedūras, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) jos atitinka plataus masto konkurso dalyvių konkurencijos principą, siekiant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo, o derybų procedūros apsiriboja pagrįstomis sumomis arba yra tinkamai pagrįstos;
- b) jomis užtikrinamas skaidrumas, tinkamai *ex ante* paskelbiant, visų pirma konkursus, ir tinkamas rangovų *ex post* paskelbimas;
- c) jomis užtikrinamos vienodos sąlygos, proporcingumas ir nediskriminavimas;
- d) jomis užkertamas kelias interesų konfliktams per visą viešųjų pirkimų procedūrą.

Valstybių narių arba trečiųjų šalių nacionalinės teisės aktai, kuriais perkeliama Direktyva 2004/18/EB, laikomi atitinkantys institucijų pagal Finansinį reglamentą taikomas taisykles.

2. Komisija gali pripažinti, kad dotacijų taisyklės ir procedūros atitinka jos taisykles ir procedūras, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) jos atitinka proporcingumo, patikimo finansų valdymo, vienodų sąlygų ir nediskriminavimo principus;
- b) jomis užtikrinamas skaidrumas, tinkamai paskelbiant kvietimus teikti pasiūlymus, tiesioginės dotacijų skyrimo procedūros apribojamos pagrįstomis sumomis arba yra tinkamai pagrįstos, ir tinkamai *ex post* paskelbiami naudos gavėjai, atsižvelgiant į proporcingumo principą;

▼B

- c) jomis užkertamas kelias interesų konfliktams per visą dotacijų skyrimo procedūrą;
- d) jomis nustatoma, kad dotacijos negali būti kaupiamosios arba skiriamos atgaline data, kad jos paprastai turi būti bendrai finansuojamos, o jų tikslas arba poveikis negali būti naudos gavėjo gaunamas pelnas.

3. Komisija gali pripažinti, kad subjektų ir asmenų, kuriems bus pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės sistemos atitinka finansinių Sąjungos interesų apsaugos lygį ir, remiantis jomis, galima gauti patikimą patikinimą, kad valdymo tikslai bus įvykdyti, jeigu atitiks Finansinio reglamento 32 straipsnyje nustatytus principus.

*39 straipsnis***Subjektų ir asmenų taisyklių ir procedūrų *ex ante* vertinimas netiesioginio valdymo atveju****(Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalis)**

Siekiant atlikti *ex ante* vertinimą pagal Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis *ex ante* vertinimu, kurį atliko kitas leidimus suteikiantis pareigūnas, jeigu tokio vertinimo išvados yra susijusios su pavestinių užduočių specifine rizika, visų pirma jų pobūdis ir susijusios sumos.

Leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis kitų pagalbos teikėjų atliktu *ex ante* vertinimu tiek, kiek toks vertinimas buvo atliktas atsižvelgiant į netiesioginio valdymo sąlygas, išdėstytas Finansinio reglamento 60 straipsnyje.

▼M1*40 straipsnis***Susitarimo, kuriuo subjektams ir asmenims pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, turinys****(Finansinio reglamento 60 straipsnio 3 dalis ir 61 straipsnio 3 dalis)****▼B**

Į įgaliojimų perdavimo susitarimus įtraukiami išsamūs susitarimai, kuriais užtikrinama finansinių Sąjungos interesų apsauga ir vykdomų operacijų skaidrumas. Juose nurodyta bent ši informacija:

- a) aiškus paskirtų užduočių ir jų ribų apibrėžimas, kiek tai susiję visų pirma su pavestų užduočių pakeitimu, skolų atsisakymu, kompensuotų arba nepanaudotų lėšų panaudojimu;
- b) užduočių vykdymo sąlygos ir išsamūs susitarimai, atsakomybė ir vykdytinių patikrų organizavimas, įskaitant programų vertinimą;

▼ B

- c) Sąjungos įnašo mokėjimo sąlygos, įskaitant vykdymo sąnaudų kompensavimą ir atlyginimą įgaliotajam subjektui, taip pat taisyklės dėl patvirtinamųjų dokumentų mokėjimams pagrįsti;
- d) ataskaitų apie tai, kaip atliktos užduotys, teikimo Komisijai taisyklės, tikėtini rezultatai, padaryti pažeidimai ir priemonės, kurių imtasi, sąlygos, kuriomis mokėjimai gali būti sustabdyti arba nutraukti, taip pat sąlygos, kuriomis nutraukiamas užduočių vykdymas;
- e) data, iki kurios sudaromos atskiros sutartys ir susitarimai, pagal kuriuos vykdomi įgaliojimų perdavimo susitarimai, kuri turi atitikti pavestų užduočių pobūdį;

▼ M1

- f) taisyklės, pagal kurias subjektas arba asmuo gali uždrausti ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra patekę į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies d ir f punktuose ir 107 straipsnio b punkte nurodytų situacijų, dalyvauti viešųjų pirkimų, dotacijų arba apdovanojimų skyrimo procedūrose arba uždrausti jiems skirti viešųjų pirkimų sutartis, dotacijas arba apdovanojimus, ir taisyklės, pagal kurias subjektas arba asmuo gali skirti šiems ekonominės veiklos vykdytojams finansines nuobaudas;

▼ B

- g) Komisijos analitinės priežiūros išsamios priemonės, taip pat nuostatos, kuriomis Komisijai, OLAF ir Audito Rūmams suteikiama prieiga prie informacijos, kurios jiems reikia pareigoms vykdyti, taip pat įgaliojimas atlikti auditą ir tyrimus, įskaitant patikrinimus vietoje;

▼ M1

- h) susitarimai, kuriuose numatoma:
 - i) įgaliotojo subjekto išsipareigojimas nedelsiant pranešti Komisijai apie Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies d ir f punktuose nurodytus sukčiavimo atvejus arba pažeidimus valdant Sąjungos lėšas ir apie priemones, kurių imtasi;

▼ B

- ii) ryšių palaikymo institucijos, kuri yra tinkamai įgaliota tiesiogiai bendradarbiauti su OLAF, paskyrimas, siekiant palengvinti pastarosios įstaigos operatyvinę veiklą;
- i) sąlygos, kuriomis reglamentuojamas banko sąskaitų ir uždirbtų palūkanų panaudojimas, kaip numatyta Finansinio reglamento 8 straipsnio 4 dalyje;
- j) nuostatos, kuriomis užtikrinamas Sąjungos veiklos matomumas, įstaigai vykdančią kitą veiklą.

▼ M1

Pirmos pastraipos f punkto atveju, taikant Finansinio reglamento 106 straipsnio 5 dalį, trečioji šalis laikoma nesiėmusia veiksmų, *inter alia*, jei pagal jos nacionalinės teisės aktus negalima ekonominės veiklos vykdytojui uždrausti dalyvauti visose ES finansuojamose skyrimo procedūrose, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 106 straipsnyje. Įgaliojimų perdavimo susitarimuose nurodomi atvejai, kuriais trečioji šalis laikoma nesiėmusia veiksmų.

▼ M1

Taikant pirmos pastraipos h punkto i papunktį, trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų atveju šiuose susitarimuose nurodomi atvejai, kuriais trečioji šalis ir tarptautinė organizacija pagal Finansinio reglamento 60 straipsnio 3 dalį užkerta kelią pažeidimams ir sukčiavimo atvejams, juos nustato, ištaiso ir apie juos praneša.

▼ B*41 straipsnis*

**Valdymo deklaracija ir atitikties pareiškimas
(Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalis)**

Jeigu veikla baigiama prieš pasibaigiant atitinkamiems finansiniams metams, įgaliotojo subjekto arba asmens galutinė tokios veiklos ataskaita gali pakeisti Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytą valdymo deklaraciją, jeigu ji pateikiama iki metų, kurie eina po atitinkamų finansinių metų, vasario 15 d.

Kai tarptautinės organizacijos ir trečiosios šalys vykdo nedaugiametę veiklą, kuri nėra ilgesnė negu 18 mėnesių, Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalyje nurodytas atitikties pareiškimas gali būti įtraukiamas į galutinę ataskaitą.

42 straipsnis

Sąskaitų patikrinimo ir priimtumo procedūros ir atvejai, kai iš Sąjungos lėšų nedengiamos išlaidos, patirtos pažeidžiant taikomas taisykles netiesioginio valdymo atveju

(Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktai)

1. Nedarant poveikio konkrečioms sektoriams taikytinų taisyklių specifinėms nuostatomis, į Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose nurodytas procedūras įtraukiama:

- a) Komisijos atliekamas dokumentų patikrinimas ir prireikus patikrinimai vietoje;
- b) Komisijos atliekamas išlaidų, pripažintų kaip priimtinių, sumos nustatymas, prireikus pritaikius prieštaravimų procedūrą su institucijomis ir įstaigomis, toms institucijoms ir įstaigoms pirma apie tai pranešus;
- c) prireikus Komisijos atliekamas finansinių klaidų ištaisymas;
- d) Komisijos atliekamas likučio, atsiradusio dėl pripažintų išlaidų ir institucijoms arba įstaigoms jau išmokėtų sumų skirtumo, susigrąžinimas arba išmokėjimas. Taikydama pirmosios pastraipos d punktą, Komisija susigrąžina mokėtinas sumas tarpusavio įskaitymo būdu, kaip nurodyta 87 straipsnyje.

▼ B

2. Jeigu biudžeto vykdymo užduotys pavedamos subjektui, vykdančiam veiklą su kitais pagalbos teikėjais, Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose nurodytas procedūras sudaro patikrinimas, ar suma, atitinkanti Komisijos išmokėtą sumą atitinkamai veiklai, subjekto panaudota tai veiklai ir ar išlaidos susidarė dėl įsipareigojimų pagal susitarimą, pasirašytą su subjektu.

Šiame reglamente veikla su kitais pagalbos teikėjais reiškia bet kokią veiklą, kai Sąjungos lėšos sutelkiamos bent su vienu kitu pagalbos teikėju.

▼ M1*43 straipsnis***Netiesioginio valdymo su tarptautinėmis organizacijomis specialiosios nuostatos****(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunktis ir 188 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunktyje nurodytos tarptautinės organizacijos yra tarptautiniais susitarimais įsteigtos tarptautinės viešojo sektoriaus organizacijos ir tokių organizacijų įsteigtos specializuotos įstaigos.

Pirmoje pastraipoje nurodyti susitarimai pateikiami leidimus suteikiančiam pareigūnui, atsakingam už 39 straipsnyje nurodytą *ex ante* vertinimą, prieš tai, kai Komisija paveda biudžeto vykdymo užduotis.

2. Tarptautinėms organizacijoms prilyginamos šios organizacijos:

- a) Tarptautinis Raudonojo kryžiaus komitetas;
- b) Tarptautinė nacionalinių Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio draugijų federacija.

3. Komisija gali priimti tinkamai pagrįstą sprendimą, kuriuo tarptautinei organizacijai prilyginama ne pelno organizacija, jei ši organizacija tenkina šias sąlygas:

- a) ji turi atskiro juridinio asmens statusą ir savarankiško valdymo organus;
- b) ji buvo įsteigta konkrečioms bendro tarptautinio intereso užduotims vykdyti;
- c) ne pelno organizacijos narėmis yra tapusios bent šešios valstybės narės;
- d) ji pateikia pakankamas finansines garantijas;
- e) veiklai vykdyti ji yra sukūrusi nuolatinę struktūrą ir veikia laikydamasi sistemų, taisyklių ir procedūrų, kurios gali būti įvertintos pagal Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalį.

4. Jei Komisija vykdo biudžetą pagal netiesioginio valdymo su tarptautinėmis organizacijomis principą, taikomi su jomis sudaryti susitarimai dėl tikrinimo.

▼B*44 straipsnis***Viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų arba privatinės teisės reglamentuojamų įstaigų, kurios veikia viešųjų paslaugų srityje, paskyrimas****(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto v ir vi papunkčiai)**

1. Viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms arba privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurios veikia viešųjų paslaugų srityje, taikoma valstybės narės arba šalies, kurioje jos yra įsteigtos, teisė.

2. Tais atvejais, kai valdymą vykdo tinklas ir reikia, kad valstybė narė arba atitinkama šalis paskirtų bent vieną įstaigą arba subjektą, tą įstaigą arba subjektą skiria valstybė narė arba atitinkama šalis, vadovaudamasi pagrindinio teisės akto nuostatomis.

Visais kitais atvejais tokias įstaigas arba subjektus Komisija skiria su valstybių narių arba atitinkamų šalių pritarimu.

*3 SKYRIUS****Finansų pareigūnai****1 skirsnis***Finansų pareigūnų teisės ir pareigos***45 straipsnis***Finansų pareigūnų teisės ir pareigos****(Finansinio reglamento 64 straipsnis)**

1. Kiekviena institucija kiekvieną finansų pareigūną aprūpina jo pareigoms atlikti reikalingais ištekliais ir parengia nuostatus, kuriuose išsamiai aprašomos jo užduotys, teisės ir pareigos.

2. Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perįgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalį, taikomi Komisijos pateikti nuostatai, kuriais reglamentuojamas jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymas.

*2 skirsnis***Leidimus suteikiantis pareigūnas***46 straipsnis***Igaliotų ir perįgaliotų leidimus suteikiančių pareigūnų padėjėjai****(Finansinio reglamento 65 straipsnis)**

Atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui atliekant pareigas, jam gali padėti darbuotojai, kuriems jo atsakomybe yra patikėtos tam tikros biudžeto vykdymui ir finansinės bei valdymo informacijos rengimui

▼B

reikalingos operacijos. Siekiant neleisti atsirasti interesų konfliktui, darbuotojai, padedantys įgaliotiems ar perįgaliotiems leidimus suteikiantiems pareigūnams, turi laikytis įpareigojimų, nurodytų Finansinio reglamento 57 straipsnyje.

Sąjungos delegacijų vadovams, veikiantiems kaip perįgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, vykdyti pareigas gali padėti Komisijos darbuotojai.

47 straipsnis

**Igaliojimų perdavimą reglamentuojančios vidaus nuostatos
(Finansinio reglamento 65 straipsnis)**

Vadovaudamasi Finansiniu reglamentu ir šiuo reglamentu, kiekviena institucija savo vidaus taisyklėse nustato tokias asignavimų valdymo priemonės, kurias ji laiko reikalingomis, kad galėtų tinkamai įvykdyti jai priklausantį biudžeto skirsnį.

Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perįgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, taikomos Komisijos vidaus taisyklės, reglamentuojančios jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymą.

48 straipsnis

**Patvirtinamųjų dokumentų saugojimas, už kurį atsakingi leidimus
suteikiantys pareigūnai
(Finansinio reglamento 66 straipsnio 2 dalis)**

Leidimus suteikiantis pareigūnas nustato popierinę arba elektroninę su tolesniu biudžeto vykdymu ir biudžeto vykdymo priemonėmis susijusių patvirtinamųjų dokumentų originalų saugojimo sistemą. Sistemose numatoma, kad:

- a) tokie dokumentai turi būti sunumeruoti;
- b) tokie dokumentai turi būti datuoti;
- c) registruose, kurie gali būti kompiuterizuoti, turi būti nurodyta tiksliai tokių dokumentų laikymo vieta;
- d) tokie dokumentai saugomi ne trumpiau kaip penkerius metus nuo tos dienos, kai Europos Parlamentas patvirtina, kad tų biudžetinių metų, su kuriais susiję dokumentai, biudžetas yra įvykdytas;
- e) tokie su institucijai suteiktomis išankstinio finansavimo garantijomis susiję dokumentai ir žurnalas, kad tokias garantijas būtų galima tinkamai stebėti, saugomi.

Dokumentai, susiję su veikla, kuri nėra galutinai užbaigta, saugomi ilgiau, nei numatyta šio straipsnio pirmosios pastraipos d punkte, tai yra iki metų, einančių po tų metų, kuriais veikla yra galutinai užbaigta, pabaigos.

▼B

Kai įmanoma, patvirtinamuosiuose dokumentuose nurodyti asmens duomenys ištrinami, kai šių duomenų nereikia biudžeto įvykdymo patvirtinimo, kontrolės ir audito tikslais. Srauto duomenų apsaugai taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

*49 straipsnis****Ex ante ir ex post kontrolė*****(Finansinio reglamento 66 straipsnio 5 ir 6 dalys)**

1. Operacijos pradėjimas suprantamas kaip visos operacijos, kurias paprastai atlieka 46 straipsnyje nurodyti darbuotojai ir kurios sudaro parengiamąjį etapą priimant teisės aktus, remiantis kuriais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas vykdo biudžetą.

2. Operacijos *ex ante* patikrinimas suprantamas kaip visos *ex ante* patikros, kurias organizuoja atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, norėdamas patikrinti veiklos ir finansinius aspektus.

3. Vykdamt *ex ante* kontrolę, tikrinamas reikalaujamų patvirtinamųjų dokumentų ir kitos turimos informacijos ryšys.

Ex ante kontrolės dažnumą ir intensyvumą nustato atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į rizikos ir ekonominio veiksmingumo kriterijus. Esant abejonėms, už atitinkamo mokėjimo tvirtinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prašo papildomos informacijos arba vykdo kontrolę vietoje, kad gautų pakankamą užtikrinimą, kuris yra *ex ante* kontrolės dalis.

Ex ante kontrolės tikslas – įsitikinti, kad:

a) išlaidos ir įplaukos valdomos tinkamai pagal taikomas nuostatas, visų pirma pagal biudžeto ir kitus atitinkamus reglamentus bei visus teisės aktus, priimtus įgyvendinant Sutartis arba reglamentus, ir atitinkamais atvejais pagal sutarčių sąlygas;

b) taikomas patikimo finansų valdymo principas, minėtas Finansinio reglamento pirmos dalies II antraštinės dalies 7 skyriuje.

Vykdamt kontrolę, keletas panašių atskirų sandorių, susijusių su įprastomis išlaidomis, skirtomis atlyginimams, pensijoms, komandiruočių išlaidoms ir medicininėms išlaidoms grąžinti, atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno gali būti vertinami kaip viena operacija.

4. *Ex post* kontrolė gali būti vykdoma remiantis dokumentais ir prireikus vietoje.

Vykdamt *ex post* kontrolę tikrinama, ar iš biudžeto finansuojamos operacijos teisingai vykdomos, visų pirma, ar laikomasi šio straipsnio 3 dalyje nurodytų kriterijų.

▼B

Bent kartą per metus *ex post* kontrolės rezultatus peržiūri įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, kad nustatytų bet kokias galimas sisteminės problemas. Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas imasi priemonių toms problemoms spręsti.

Finansinio reglamento 66 straipsnio 6 dalyje nurodyta rizikos analizė peržiūrima, atsižvelgiant į kontrolės rezultatus ir kitą svarbią informaciją.

Daugiamečių programų atveju įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato daugiamečią kontrolės strategiją, išsamiau išdėstydamas kontrolės pobūdį ir mastą per tą laikotarpį ir tai, kaip kasmet turi būti vertinami rezultatai vykstant metiniam užtikrinimo procesui.

*50 straipsnis***Profesinių standartų kodeksas****(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 5 dalis)**

1. Darbuotojai, kuriuos skiria atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas finansinėms operacijoms tikrinti, parenkami pagal jų žinias, įgūdžius ir konkrečias kvalifikacijas, nurodytas diplomuose arba įrodomas atitinkama profesine patirtimi, arba suteiktas, išklausus atitinkamą mokymo programą.

2. Kiekviena institucija parengia profesinių standartų kodeksą, kuriuo vidaus kontrolės klausimais nustatoma:

- a) techninės ir finansinės kompetencijos lygis, būtinas šio straipsnio 1 dalyje minėtiems darbuotojams;
- b) tokių darbuotojų pareiga nuolatos mokytis;
- c) jiems skirta misija, vaidmuo ir užduotys;
- d) elgesio taisyklės, pirmiausia etikos ir sąžiningumo standartai, kurių jie privalo laikytis, bei jų teisės.

3. Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perįgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, taikomas šio straipsnio 2 dalyje nurodytas Komisijos profesinių standartų kodeksas, kuriame reglamentuojamas jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymas.

4. Kiekviena institucija sukuria atitinkamas struktūras, skirtas atitinkamai informacijai apie kontrolės standartus, metodus ir būdus skirstyti leidimus suteikiantiems departamentams ir ją reguliariai atnaujinti.

*51 straipsnis***Atvejai, kai įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nesiima priemonių****(Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalis)**

Laikoma, kad įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nesiima priemonių, kaip nurodyta Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalyje, kai, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, per pagrįstos trukmės laiką ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip per mėnesį iš jo negaunama jokio atsakymo.

▼ B*52 straipsnis***Finansinės ir valdymo informacijos perdavimas apskaitos pareigūnui****(Finansinio reglamento 66 straipsnis)**

Vadovaudamasis apskaitos pareigūno priimtomis taisyklėmis, įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas siunčia jam finansinę ir valdymo informaciją, kurios apskaitos pareigūnui reikia savo pareigoms vykdyti.

Apskaitos pareigūnui reguliariai ir bent jau uždarant sąskaitas leidimus suteikiantis pareigūnas praneša svarbius patikos bankų sąskaitų finansinius duomenis, kad Sąjungos lėšų panaudojimą būtų galima parodyti Sąjungos ataskaitose.

▼ M1*53 straipsnis***Derybų procedūrų ataskaita****(Finansinio reglamento 66 straipsnis)**

Įgaliotieji leidimus suteikiantys pareigūnai registruoja kiekvienais finansiniais metais taikant derybų procedūras, nurodytas šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies a–f punktuose ir 266 straipsnyje, sudarytas sutartis. Jei derybų procedūrų santykinė dalis, palyginti su to paties įgaliojimo leidimus suteikiančio pareigūno skirtų sutarčių skaičiumi, palyginti su ankstesniais metais, labai padidėja arba jei ta santykinė dalis yra daug didesnė už vidutinę visoje institucijoje užregistruotą santykinę dalį, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas praneša institucijai apie priemones, kurių imtasi šiai tendencijai pakeisti. Kiekviena institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai derybų procedūrų ataskaitą. Komisija šią ataskaitą prideda prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

▼ B**3 skirsnis****Apskaitos pareigūnas***54 straipsnis***Apskaitos pareigūno skyrimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Kiekviena institucija iš pareigūnų, kuriems taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai, paskiria apskaitos pareigūną.

Institucija apskaitos pareigūną skiria, remdamasi jo konkrečia kompetencija, įrodoma diplomais arba jiems prilyginama profesine patirtimi.

2. Dvi ar daugiau institucijų arba įstaigų gali paskirti tą patį apskaitos pareigūną.

Tokiu atveju jos sudaro reikiamus susitarimus, kad būtų išvengta interesų konflikto.

▼B*55 straipsnis***Apskaitos pareigūno pareigų nutraukimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnui nustojus eiti pareigas, nedelsiant parengiamas bandomasis balansas.

2. Apskaitos pareigūnas, kuris nustoja eiti savo pareigas, arba, jeigu tai neįmanoma, kuris nors jo departamento pareigūnas perduoda bandomąjį balansą ir perdavimo ataskaitą naujam apskaitos pareigūnui.

Per vieną mėnesį nuo perdavimo dienos naujasis apskaitos pareigūnas pasirašo bandomąjį balansą, pažymėdamas, kad jį priima, ir gali padaryti išlygų.

Perdavimo ataskaitą taip pat sudaro bandomojo balanso rezultatai ir padarytos išlygos.

3. Kiekviena institucija arba įstaiga, nurodytos Finansinio reglamento 208 straipsnyje, per dvi savaites praneša Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai apie savo apskaitos pareigūno paskyrimą arba jo pareigų nutraukimą.

*56 straipsnis***Apskaitos ir turto aprašo sistemų patvirtinimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos pareigūnui praneša apie visus finansų valdymo sistemos pokyčius arba svarbius pakeitimus, turto aprašo sistemą arba turto ir įsipareigojimų vertinimo sistemą, jeigu jis teikia duomenis, skirtus institucijos ataskaitoms, arba jeigu šie duomenys naudojami joms pagrįsti, kad apskaitos pareigūnas galėtų patikrinti, ar laikomasi patvirtinimo kriterijų.

Bet kuriuo metu apskaitos pareigūnas gali iš naujo išnagrinėti jau patvirtintą finansų valdymo sistemą. Jeigu leidimus suteikiančio pareigūno nustatytos finansų valdymo sistemos nepatvirtino arba jau nebepatvirtino apskaitos pareigūnas, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas parengia veiksmų planą, kad laiku ištaisytų trūkumus, dėl kurių sistema nebuvo patvirtinta.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas atsako už apskaitos pareigūnui perduotas informacijos išsamumą.

*57 straipsnis***Iždo valdymas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad jo institucija turėtų pakankamai lėšų grynųjų pinigų reikalavimams, atsirandantiems vykdant biudžetą, padengti.

2. Kad būtų galima įvykdyti šio straipsnio 1 dalies reikalavimą, apskaitos pareigūnas sudaro grynųjų pinigų valdymo sistemas, kurios jam padeda prognozuoti pinigų srautus.

▼B

3. Komisijos apskaitos pareigūnas paskirsto turimas lėšas, vadovaudamasis Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000.

*58 straipsnis***Banko sąskaitų valdymas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Vykdydamas išdo valdymo reikalavimus, apskaitos pareigūnas institucijos vardu gali atidaryti sąskaitas finansų įstaigose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose arba pasirūpinti, kad tokios sąskaitos būtų atidarytos. Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis apskaitos pareigūnas gali atidaryti sąskaitas ne eurais, o kitomis valiutomis.

2. Apskaitos pareigūnas atsakingas už sąskaitų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, uždarymą arba užtikrinimą, kad tokios sąskaitos būtų uždarytos.

3. Apskaitos pareigūnas nustato sąskaitų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, tvarkymo sąlygas su finansų įstaigomis, vadovaudamasis patikimo finansų valdymo, veiksmingumo ir konkurencija pagrįstų konkursų principais.

4. Bent kartą per penkerius metus finansų institucijoms, kuriose gali būti pagal šio straipsnio 1 dalį atidarytų sąskaitų, apskaitos pareigūnas iš naujo skelbia konkurencinius konkursus.

Jeigu leidžiama pagal vietos bankų sąlygas, finansų įstaigose, kurios yra už Sąjungos ribų, atidarytų avansinių banko sąskaitų atžvilgiu reguliariai vykdoma konkurencinė apžvalga. Tokia apžvalga vykdoma ne rečiau kaip kas penkerius metus avansinių sąskaitų turėtojo, kuris tada apskaitos pareigūnui pateikia pagrįstą pasiūlymą atrinkti banką trumpesniam negu penkeri metai laikotarpiui, iniciatyva.

5. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad būtų griežtai laikomasi finansų įstaigose pagal šio straipsnio 1 dalį atidarytų sąskaitų laikymo sąlygų.

Dėl avansinių banko sąskaitų, atidarytų finansų įstaigose, kurios yra už Sąjungos ribų, avansinės sąskaitos turėtojas prisiima šią atsakomybę, atsižvelgdamas į šalyje, kurioje jis vykdo savo pareigas, taikomus teisės aktus.

6. Komisijos apskaitos pareigūnas praneša kitų institucijų ir Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų įstaigų apskaitos pareigūnams apie finansų įstaigose atidarytų sąskaitų tvarkymo sąlygas. Kitų institucijų ir Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų įstaigų apskaitos pareigūnai su tomis tvarkymo sąlygomis suderina sąskaitų, kurias jie atidaro, tvarkymo sąlygas.

▼B*59 straipsnis***Parašai ant sąskaitų****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Sąskaitų atidarymą, tvarkymą ir naudojimą reglamentuojančiose sąlygose, atsižvelgiant į vidaus kontrolės reikalavimus, numatoma, kad čekius, banko kreditinio pervedimo pavedimus arba bet kokius kitus banko operacijų dokumentus privalo pasirašyti vienas ar keli tinkamai įgalioti darbuotojai. Instrukcijas turi pasirašyti ne mažiau kaip du tinkamai įgalioti darbuotojai arba pats apskaitos pareigūnas.

Pirmosios pastraipos tikslais kiekvienos institucijos apskaitos pareigūnas visoms finansų įstaigoms, kuriose atitinkama institucija yra atidariusi sąskaitas, praneša įgaliotųjų darbuotojų pavardes ir pateikia jų parašų pavyzdžius.

*60 straipsnis***Sąskaitų likučių valdymas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad banko sąskaitų likutis, numatytas 58 straipsnyje, labai nesiskirtų nuo prognozuojamų pinigų srautų, minėtų 57 straipsnio 2 dalyje, ir bet kuriuo atveju:

- a) kad tos sąskaitos nebūtų debetinės;
- b) kad sąskaitų kitomis valiutomis likutis būtų reguliariai perskaičiuojamas eurais.

2. Apskaitos pareigūnui draudžiama sąskaitose užsienio valiuta laikyti sumų likučius, kurie dėl valiutų kurso svyravimų gali atnešti institucijai didelių nuostolių.

*61 straipsnis***Pervedimai ir perskaičiavimo operacijos****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Nepažeisdamas 69 straipsnio, apskaitos pareigūnas atlieka pervedimus iš vienos sąskaitos finansų įstaigoje į kitą, kurią atidarė institucijos vardu, ir atlieka valiutos perskaičiavimo operacijas.

*62 straipsnis***Mokėjimo būdai****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Mokėjimai atliekami banko kreditiniu pervedimu, čekiu arba iš avansinių sąskaitų debetine kortele, vadovaujantis 67 straipsnio 4 dalimi.

*63 straipsnis***Juridinių asmenų bylos****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnas mokėjimus gali atlikti banko kreditiniu pervedimu tik tuo atveju, jeigu institucija anksčiau į bendrą bylą yra

▼B

įrašiusi gavėjo banko sąskaitos rekvizitus ir informaciją apie gavėjo tapatybę arba bet kuriuos pakeitimus.

Visi tokie gavėjo teisinių ir banko sąskaitos rekvizitų arba jų pakeitimų įrašai į bylą grindžiami apskaitos pareigūno nustatytos formos patvirtinamuoju dokumentu.

2. Leidimus suteikiantys pareigūnai savo institucijos vardu gali priimti įsipareigojimus trečiajai šaliai, kad bus sumokėta banko kreditiniu pervedimu, tik tuo atveju, jei toji trečioji šalis yra pateikusi įrašui į bylą reikalingą dokumentą.

Leidimus suteikiantys pareigūnai informuoja apskaitos pareigūną apie bet kokius teisinių ir banko sąskaitos rekvizitų pasikeitimus, apie kuriuos juos informuoja mokėjimo gavėjas, ir prieš atliekant mokėjimą patikrina šių rekvizitų galiojimą.

Pasirengimo narystei pagalbos atvejais atskirus įsipareigojimų susitarimus galima sudaryti su narystės Europos Sąjungoje siekiančių šalių viešosios valdžios institucijomis be išankstinio įrašo trečiųjų šalių byloje. Tokiais atvejais leidimus suteikiantis pareigūnas stengiasi užtikrinti, kad įrašas būtų kuo greičiau padarytas. Susitarimuose numatoma, kad reikalavimas pranešti Komisijai gavėjo banko sąskaitos rekvizitus būtų įvykdytas prieš pirmąjį mokėjimą.

64 straipsnis

**Apskaitos pareigūno pareiga saugoti patvirtinamuosius dokumentus
(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Apskaitos sistemai ir ataskaitų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, parengimui reikalingi patvirtinamieji dokumentai saugomi mažiausiai penkerius metus nuo tos dienos, kurią Europos Parlamentas patvirtina, kad metų biudžetas, su kuriuo tie dokumentai yra susiję, yra įvykdytas.

Tačiau dokumentai, susiję su veikla, kuri nėra galutinai užbaigta, saugomi ilgiau, tai yra iki metų, einančių po tų metų, kuriais veikla yra užbaigta, pabaigos. Srauto duomenų apsaugai taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

Kiekviena institucija nusprendžia, kuriame departamente turi būti saugomi patvirtinamieji dokumentai.

65 straipsnis

**Asmenys, įgalioti administruoti sąskaitas
(Finansinio reglamento 69 straipsnis)**

Kiekviena institucija nustato sąlygas, pagal kurias darbuotojams, paskirtiems ir įgaliotiems administruoti sąskaitas vietos padaliniuose, nurodytuose 72 straipsnyje, leidžiama pranešti vietos finansų įstaigoms vardus, pavardes ir parašų pavyzdžius.

4 skirsnis

Avansinių lėšų administratorius*66 straipsnis***Avansinių sąskaitų naudojimo sąlygos
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Kai dėl mažų sumų yra neįmanoma arba neveiksminga mokėjimo operacijas atlikti taikant biudžetines procedūras, tokioms išlaidoms apmokėti galima sukurti avansines sąskaitas.

2. Remdamasis išsamiais reikalavimais, išdėstytais atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno nurodymuose, avansinių lėšų administratorius gali laikinai patvirtinti ir apmokėti išlaidas. Šiuose nurodymuose išdėstomos taisyklės ir sąlygos, kuriomis atliekamas laikinas patvirtinimas ir mokėjimas, ir, jeigu taikytina, teisinių išpareigojimų, apibrėžtų 97 straipsnio 1 dalies e punkte, pasirašymo sąlygos.

3. Avansinė sąskaita sukuriama ir avansinių lėšų administratorius paskiriamas apskaitos pareigūno sprendimu, kurį pastarasis priima, remdamasis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu. Tame sprendime nurodoma atitinkama avansinių lėšų administratoriaus ir leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybė bei pareigos.

Avansinių sąskaitų naudojimo sąlygos taip pat keičiamos apskaitos pareigūno sprendimu, kurį jis priima, remdamasis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu.

4. Sąjungos delegacijose avansinės sąskaitos sukuriamos išlaidoms apmokėti iš biudžeto Komisijos skirsnio ir Europos išorės veiksnių tarnybos (toliau – EIVT) skirsnio, užtikrinant galimybę visiškai identifikuoti išlaidas.

*67 straipsnis***Avansinių sąskaitų sukūrimo ir mokėjimo sąlygos
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Sprendime dėl avansinių sąskaitų sukūrimo bei avansinių lėšų administratoriaus paskyrimo ir sprendime dėl avansinių sąskaitų naudojimo sąlygų pakeitimo visų pirma nurodoma:

- a) didžiausia suma, kuri gali būti iš pradžių suteikta kaip avansinės lėšos, ir jos paskirtis;
- b) ar institucijos vardu turi būti atidaryta banko sąskaita ar pašto žiro sąskaita;
- c) kiekvieno išlaidų straipsnio pobūdis ir didžiausia suma, kurią avansinių lėšų administratorius gali apmokėti trečiosioms šalims arba iš jų surinkti;

▼B

- d) kaip dažnai turi būti pateikiami patvirtinamieji dokumentai, jų pateikimo procedūra ir kaip jie perduodami leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad pagal juos būtų atsiskaityta;
- e) procedūra, kurios reikia laikytis, papildant avansines sąskaitas;
- f) kad leidimus suteikiantis pareigūnas už avansinių lėšų sandorius atsiskaito ne vėliau kaip iki kito mėnesio pabaigos, kad būtų galima suderinti apskaitos likutį ir banko likutį;
- g) apskaitos pareigūno avansinių lėšų administratoriui išduoto leidimo galiojimo laikas;
- h) paskirto avansinių lėšų administratoriaus tapatybė.

2. Teikdamas pasiūlymus priimti sprendimą dėl avansinių sąskaitų sukūrimo, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- a) pirmiausia būtų taikomos biudžetinės procedūros, pagal kurias suteikiama prieiga prie centrinės kompiuterizuotos apskaitos sistemos;
- b) avansinės sąskaitos būtų naudojamos tik pagrįstais atvejais.

Didžiausia suma, kurią gali išmokėti avansinių lėšų administratorius pagal kiekvieną išlaidų straipsnį, kai atlikti mokėjimo operacijų pagal biudžetines procedūras iš esmės yra neįmanoma arba neveiksminga, neviršija 60 000 EUR.

3. Avansinių lėšų administratorius trečiosioms šalims gali išmokėti tam tikras sumas, laikydamasis ir neviršydamas:

- a) atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytų išankstinių biudžeto ir teisinių įsipareigojimų;
- b) avansinėje sąskaitoje esančių grynujų pinigų arba banko sąskaitoje esančių lėšų teigiamo likučio.

4. Mokėjimai iš avansinių sąskaitų gali būti atliekami banko kreditiniu pervedimu, įskaitant Finansinio reglamento 89 straipsnyje nurodytą tiesioginio debeto sistemą, čekiu arba kitomis mokėjimo priemonėmis, įskaitant debeto korteles, vadovaujantis apskaitos pareigūno nustatytais nurodymais.

5. Mokėjimai atliekami pagal oficialius galutinio patvirtinimo sprendimus ir (arba) atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytus mokėjimo pavedimus.

*68 straipsnis***Avansinių lėšų administratorių parinkimas****(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Avansinių lėšų administratoriai parenkami iš pareigūnų arba, iškilus poreikiui ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, iš kitų darbuotojų. Avansinių lėšų administratoriai parenkami, atsižvelgiant į jų žinias, įgūdžius ir konkrečias kvalifikacijas, nurodytas diplomuose arba įrodomas atitinkama profesine patirtimi, arba suteiktas išklauius atitinkamą mokymo programą.

▼B*69 straipsnis***Avansinių sąskaitų papildymas
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnas avansines sąskaitas papildo įmokomis ir stebi, kaip atidaromos su tomis sąskaitomis susijusios banko sąskaitos, kaip įgaliojama parašo teisė, kaip vykdoma kontrolė vietoje ir centralizuotose sąskaitose. Avansines sąskaitas papildo apskaitos pareigūnas. Avansinės lėšos įmokamos į šiuo tikslu atidarytą banko sąskaitą.

Avansinės sąskaitos taip pat gali būti papildomos tiesiogiai iš įvairių vietinių įplaukų, pavyzdžiui, gautų:

- a) pardavus įrangą;
- b) už leidinius;
- c) skolininkams gražinus įvairias sumas;
- d) už palūkanas.

Iš avansinės sąskaitos atsiskaitoma už išlaidas arba ji papildoma įvairiomis arba asignuotomis įplaukomis pagal sprendimą, kuriuo sukuriama avansinė sąskaita, minėta 67 straipsnyje, ir Finansinio reglamento nuostatas. Atitinkamos sumos atimamos, kai leidimus suteikiantis pareigūnas kitą kartą papildo atitinkamą avansinę sąskaitą.

2. Siekiant visų pirma išvengti nuostolių dėl valiutų kurso, avansinių lėšų administratoriui leidžiama pervesti lėšas iš vienos banko sąskaitos į kitą, kurios yra susijusios su ta pačia avansine sąskaita.

*70 straipsnis***Leidimus suteikiančių ir apskaitos pareigūnų vykdomos patikros
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Avansinių lėšų administratorius tvarko jam pavestų lėšų, grynaisiais pinigais ir esančių banke, bei išmokėtų ir gautų sumų sąskaitą, vadovaudamasis taisyklėmis ir apskaitos pareigūno nurodymais. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali bet kada gauti tas sąskaitos ataskaitas, o avansinių lėšų administratorius ne rečiau kaip kartą per mėnesį sudaro operacijų sąrašą ir kartu su patvirtinamaisiais dokumentais kitą mėnesį siunčia leidimus suteikiančiam pareigūnui, atsakingam už avansinių operacijų atsiskaitymą.

2. Apskaitos pareigūnas paprastai vykdo patikras vietoje ir be įspėjimo arba paveda savo departamento arba leidimus suteikiančio departamento specialiai tuo tikslu įgaliotam darbuotojui patikrinti, ar avansinių lėšų administratoriui skirtos lėšos yra, kaip tvarkoma apskaita ir ar už avansines operacijas yra laiku atsiskaitoma. Tokių patikrų rezultatus apskaitos pareigūnas praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

▼B*71 straipsnis***Viešųjų pirkimų procedūra
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Neviršijant ribų, nustatytų 137 straipsnio 3 dalyje, iš avansinių sąskaitų išlaidos gali būti apmokamos paprastai pagal sąskaitas faktūras be išankstinio konkurso pasiūlymo priėmimo.

*72 straipsnis***Avansinių sąskaitų sukūrimas
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Vadovaujantis Finansinio reglamento 70 straipsniu, tam tikrų kategorijų išlaidoms apmokėti galima sukurti vieną ar kelias avansines sąskaitas kiekviename vietos padalinyje, esančiame už Sąjungos ribų. Vietos padalinys gali būti, pavyzdžiui, Sąjungos delegacija, įstaiga ar įstaigos skyrius trečiojoje šalyje.

Vadovaujantis Finansinio reglamento 70 straipsniu ir remiantis kiekvieno vietos padalinio specialiais poreikiais, sprendimu, kuriuo sukuriamas avansinė sąskaita, nustatomos jos naudojimo sąlygos.

*73 straipsnis***Avansinių lėšų administratoriai ir asmenys, įgalioti administruoti sąskaitas Sąjungos delegacijose
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Išskirtinėmis aplinkybėmis ir veiklos tęstinumo užtikrinimo tikslais EIVT avansinių lėšų administratoriaus pareigas Sąjungos delegacijose gali atlikti Komisijos darbuotojai. Tomis pačiomis sąlygomis EIVT darbuotojai gali būti paskirti kaip Komisijos avansinių lėšų administratoriai Sąjungos delegacijose.

Pirmojoje pastraipoje nurodytos taisyklės ir sąlygos Sąjungos delegacijose taikomos paskiriant asmenis, apskaitos pareigūno įgaliotus vykdyti banko operacijas.

*4 SKYRIUS****Finansų pareigūnų atsakomybė****1 skirsnis***Bendrosios taisyklės***74 straipsnis***Įstaigos, atsakingos už sukčiavimo klausimų sprendimą
(Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalis ir 72 straipsnio 2 dalis)**

Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalyje ir 72 straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos ir įstaigos – tai įstaigos, paskirtos pagal Tarnybos nuostatus ir pagal Sąjungos institucijų sprendimus dėl vidaus tyrimų,

▼B

susijusių su sukčiavimu, korupcijos ir kitokios neteisėtos Sąjungos interesams kenkiančios veiklos prevencija, reikalavimų ir sąlygų.

2 skirsnis

Taisyklės, taikomos įgaliotiems ir perįgaliotiems leidimus suteikiantiems pareigūnams*75 straipsnis***Finansiniai pažeidimai**

(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 6 dalis)

Nedarant poveikio OLAF įgaliojimams, 29 straipsnyje nurodytos Finansinių pažeidimų komisijos (toliau – Pažeidimų komisija) kompetencijai priklauso bet kurios Finansinio reglamento nuostatos arba su finansų valdymu susijusios nuostatos pažeidimas ir operacijų, susijusių su darbuotojo veikla ar neveikimu, tikrinimas.

*76 straipsnis***Finansinių pažeidimų komisija**

(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 6 dalis)

1. Finansinių pažeidimų atvejus, nurodytus šio reglamento 75 straipsnyje, skiriančioji institucija perduoda Pažeidimų komisijai, kad ši pareikštų savo nuomonę pagal Finansinio reglamento 73 straipsnio 6 dalies antrąją pastraipą.

Kai Sąjungos delegacijų vadovai veikia kaip perįgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalį, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali tiesiogiai kreiptis į Pažeidimų komisiją, kad ši pareikštų savo nuomonę apie finansinių pažeidimų atvejus, nurodytus šio reglamento 75 straipsnyje.

Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas gali perduoti klausimą Pažeidimų komisijai, jeigu jis mano, kad padarytas finansinis pažeidimas. Pažeidimų komisija pareiškia nuomonę, įvertindama, ar buvo padaryta pažeidimų, kaip apibrėžta 75 straipsnyje, ar jie yra sunkūs ir kokios gali būti jų pasekmės. Jei Pažeidimų komisijos analizė rodo, kad jai perduotą bylą turėtų spręsti OLAF, ji nedelsdama medžiagą perduoda skiriančiajai institucijai ir tuoj pat apie tai praneša OLAF.

Kai Pažeidimų komisijai apie kokį nors klausimą tiesiogiai praneša darbuotojas pagal Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalį, ji perduoda medžiagą skiriančiajai institucijai ir atitinkamai informuoja darbuotoją. Skiriančioji institucija gali prašyti, kad Pažeidimų komisija pareikštų savo nuomonę apie tokį atvejį.

▼B

2. Institucija arba – bendros Pažeidimų komisijos atveju – dalyvaujanti institucija, atsižvelgdama į savo vidaus organizacinę struktūrą, nustato Pažeidimų komisijos veiklos tvarką ir jos sudėtį, į kurią įtraukiamas išorės dalyvis, turintis reikalingos kvalifikacijos ir patirties.

*77 straipsnis***Nurodymų patvirtinimas****(Finansinio reglamento 73 straipsnio 3 dalis)**

1. Įgaliotas ar perįgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, gavęs įpareigojantį nurodymą, kurį jis laiko neteisingu arba prieštaraujančiu patikimo finansų valdymo principui, ypač dėl to, kad nurodymo negalima įvykdyti iš jam skirtų išteklių, apie tai raštu praneša jį įgaliojusiai ar perįgaliojusiai institucijai. Jeigu šis nurodymas yra patvirtinamas raštu ir jeigu tas patvirtinimas gaunamas laiku bei yra pakankamai aiškus, nes jame aiškiai kalbama apie klausimus, kuriems įgaliotas arba perįgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas prieštaravo, atsakomybė leidimus suteikiančiam pareigūnui negali būti taikoma. Jis įvykdo nurodymą, jeigu šis nėra akivaizdžiai neteisėtas arba tai nėra atitinkamų saugumo standartų pažeidimas.

2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma ir tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas, veikdamas pagal įpareigojantį nurodymą, sužino, kad dėl tokio atvejo aplinkybių gali susidaryti netinkama padėtis.

Visus nurodymus, kurie yra patvirtinami Finansinio reglamento 73 straipsnio 3 dalyje aprašytomis aplinkybėmis, atsakingasis įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas užregistruoja ir pamini savo metinėje veiklos ataskaitoje.

*5 SKYRIUS****Įplaukų operacijos****1 skirsnis***Nuosavi ištekliai***78 straipsnis***Nuosaviems ištekliams taikomos taisyklės****(Finansinio reglamento 76 straipsnis)**

Leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro tvarkaraštį, nurodydamas, kada nuosavais ištekliais, apibrėžtais Sprendime dėl Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, galės naudotis Komisija.

Nuosavi ištekliai nustatomi ir susigražinami, vadovaujantis taisyklėmis, priimtomis pagal šio straipsnio pirmojoje pastraipoje minėtą sprendimą.

2 skirsnis

Gautinų sumų apskaičiavimas

79 straipsnis

Gautinų sumų apskaičiavimas**(Finansinio reglamento 77 straipsnis)**

1. Gautinų sumų sąmatose nurodoma įplaukų rūšis ir biudžeto punktas, kuriame jos turi būti įrašytos, bei kuo tikslesni duomenys apie skolininką ir apskaičiuotą sumą.

Sudarydamas gautinų sumų sąmatą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pirmiausia patikrina, ar:

- a) įplaukos yra įrašytos į teisingą biudžeto punktą;
- b) sąmata yra gerai sudaryta ir atitinka taikytinas nuostatas bei patikimo finansų valdymo principą.

2. Pagal Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalį ir 183 straipsnio 2 dalį bei šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį gautinų sumų sąmata nereiškia, kad galima leisti naudoti įsipareigojimų asignavimus. Finansinio reglamento 21 straipsnyje nurodytais atvejais lėšos asignavimams skiriamos tik po to, kai Sąjunga faktiškai susigrąžina jai grąžintinas sumas.

3 skirsnis

Gautinų sumų nustatymas

80 straipsnis

Procedūra**(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno gautinos sumos nustatymas reiškia, kad pripažįstama Sąjungos teisė reikalauti, kad skolininkas sumokėtų skolą.

2. Vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimas – tai veiksmas, kuriuo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti nustatytą sumą.

3. Debetiniu dokumentu skolininkui pranešama, kad:

- a) Sąjunga nustatė gautiną sumą;
- b) jei skola apmokėta iki termino pabaigos, delspinigiai nebus skaičiuojami;
- c) negrąžinus skolos iki b punkte nurodyto termino pabaigos, už skolą skaičiuojamos palūkanos, taikant 83 straipsnyje nurodytą palūkanų normą, nepažeidžiant jokių specialių taikytinų reglamentų;

▼B

- d) jeigu skola negražinama iki b punkte nurodyto termino pabaigos, institucija susigražina skolą arba atlikdama tarpuskaitą, arba susigražindama ją iš anksčiau pateiktos garantijos;
- e) informavus skolininką apie susigražinimo tarpuskaitos būdu priežastis ir datą, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigražinimo procedūrą tarpuskaitos būdu iki b punkte nurodyto termino pabaigos, kai būtina apsaugoti finansinius Sąjungos interesus ir kai jis turi pagrindo manyti, kad kitaip Komisija neatgautų atgautinos sumos;
- f) jei po to, kai buvo imtasi visų šios pastraipos a–e priemonių, visa suma nesusigražinama, institucija išieško skolą, vykdydama sprendimą, priimtą pagal Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalį, arba pateikusi ieškinį.

Leidimus suteikiantis pareigūnas atsispausdina debetinį dokumentą ir nusiunčia jį skolininkui. Apskaitos pareigūnui apie tokį išsiuntimą pranešama per finansų informacinę sistemą.

*81 straipsnis***Gautinų sumų nustatymas****(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- a) gautina suma yra tikra, t. y. jai netaikomos jokios sąlygos;
- b) gautiną sumą sudaro tam tikra nustatyta, tiksliai išreikšta gryniaisiais pinigais suma;
- c) gautinos sumos terminas jau yra suėjęs, ir jai netaikomas joks sumokėjimo laikas;
- d) skolininko rekvizitai yra teisingi;
- e) susigražintina suma yra įrašyta į teisingą biudžeto punktą;
- f) patvirtinamieji dokumentai yra tvarkingi ir
- g) yra laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma pagal 91 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus kriterijus.

*82 straipsnis***Gautinų sumų nustatymo patvirtinamieji dokumentai****(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Gautinos sumos nustatymas turi būti pagrįstas patvirtinamaisiais dokumentais, liudijančiais Sąjungos teisę ją gauti.
2. Prieš nustatydamas gautiną sumą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas asmeniškai patikrina patvirtinamuosius dokumentus arba savo atsakomybe įsitikina, kad tai yra padaryta.

▼B

3. Patvirtinamuosius dokumentus saugo leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 48 straipsnį.

*83 straipsnis***Delspinigiai****(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio jokioms specialiosioms nuostatomis, atsirandančioms taikant konkrečioms sektoriams taikomus reglamentus, iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintai gautinai sumai skaičiuojamos palūkanos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

2. Iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintoms gautinoms sumoms skaičiuojamos palūkanos, taikant palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmąją kalendorinę dieną, padidinus ją:

a) aštuoniais procentiniais punktais, kai skola susidarė pagal viešojo tiekimo ir paslaugų sutartį, nurodytą V antraštinėje dalyje;

b) trimis su puse procentinių punktų visais kitais atvejais.

3. Palūkanos skaičiuojamos nuo kalendorinės dienos, kuri eina po termino, minėto 80 straipsnio 3 dalies b punkte ir nurodyto debetiniame dokumente, iki kalendorinės dienos, kurią skola yra visiškai grąžinama.

Vykdomasis raštas sumoms išieškoti dėl sumos su delspinigiais parengiamas, kai tos palūkanos iš tikrųjų gaunamos.

4. Baudų atveju, kai skolininkas pateikia finansinę garantiją, kurią apskaitos pareigūnas priima vietoj mokėjimo, nuo 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino skaičiuojamos palūkanos, taikant šio straipsnio 2 dalyje nurodytą normą, galiojančią pirmą mėnesio, kurį priimamas sprendimas, kuriuo skiriama bauda, dieną, padidinus ją tik vienu su puse procentinio punkto.

4 skirsnis

Leidimas išieškoti sumas*84 straipsnis***Vykdomojo rašto sumoms išieškoti parengimas****(Finansinio reglamento 79 straipsnis)**

1. Vykdomajame rašte sumoms išieškoti nurodoma:

a) finansiniai metai, į kuriuos turi būti įrašytos įplaukos;

b) nuorodos į teisės aktą arba teisinį įsipareigojimą, kuris yra skolos šaltinis ir sukuria teisę susigrąžinti skolą;

▼B

- c) biudžeto straipsnis ir kitokios biudžeto dalys, įskaitant atitinkamais atvejais nuorodas į atitinkamus biudžetinius įsipareigojimus;
- d) susigrąžintina suma eurais;
- e) skolininko vardas, pavardė ar pavadinimas ir adresas;
- f) 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas terminas;
- g) galimas susigrąžinimo būdas, įskaitant pirmiausia tarpuskaitos būdą arba išieškojimą iš bet kurios pateiktos garantijos.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas ant vykdomojo rašto sumoms išieškoti užrašo datą, jį pasirašo ir siunčia apskaitos pareigūnui.

3. Kiekvienos institucijos apskaitos pareigūnas saugo susigrąžintinių mokėtinų sumų sąrašą. Sąjungos teisės į grąžintinas sumas sąrašė sugrupuojamos pagal jų vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimo datą. Jis perduoda šį sąrašą Komisijos apskaitos pareigūnui.

Komisijos apskaitos pareigūnas parengia konsoliduotą sąrašą, kuriame nurodomos mokėtinos sumos pagal institucijas ir pagal vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimo datą. Sąrašas pridedamas prie Komisijos biudžeto ir finansų valdymo ataskaitos.

4. Siekdama sustiprinti finansinių Sąjungos interesų apsaugą, Komisija sudaro Sąjungos teisių į grąžintinas sumas sąrašą, kuriame nurodomi skolininkų pavardės arba pavadinimai ir skolos suma, kai skolininkas ją turi sugrąžinti teismo sprendimu, turinčiu *res judicata* galią, ir kai per vienerius metus nuo sprendimo paskelbimo mokėjimas visai nebuvo atliktas arba nesugrąžinta reikšminga suma. Sąrašas skelbiamas tinkamai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugą pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Kiek tai susiję su fizinių asmenų asmens duomenimis, paskelbta informacija pašalinama tuomet, kai skola yra visiškai sugrąžinama. Tas pats taikoma juridinių asmenų, kurių oficialus pavadinimas nurodo vieną ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenims.

Sprendimas įtraukti skolininką į Sąjungos teisių į grąžintinas sumas sąrašą priimamas laikantis proporcingumo principo ir visų pirma atsižvelgiant į sumos dydį.

85 straipsnis

Vykdytinas sprendimas kitų institucijų naudai
(Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalis)

1. Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalyje nurodytos išimtinės aplinkybės būna tada, kai susijusiai institucijai geranoriškai neatliekamas mokėjimas ir ji nesugrąžina skolos tarpuskaitos būdu, kaip numatyta Finansinio reglamento 80 straipsnio 1 dalyje, ir skola yra didelė.

▼B

2. 1 dalyje nurodytu atveju kitos nei SESV 299 straipsnyje paminėtos susijusios institucijos gali prašyti Komisijos priimti vykdytiną sprendimą.

3. Visais atvejais vykdytiname sprendime nurodoma, kad reikalaujamos sumos įtraukiamos į biudžeto skirsnį, priskiriamą susijusiai institucijai, kuri veikia kaip leidimus suteikiantis pareigūnas. Įplaukos įrašomos kaip bendrosios įplaukos, išskyrus atvejus, jeigu jos priskiriamos konkrečioms asignuotųjų įplaukų atvejams, kaip numatyta Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalyje.

4. Prašančioji institucija praneša Komisijai apie bet koki įvykį, kuris greičiausiai pakeis sumų susigrąžinimą, o jeigu vykdytiną sprendimą apskundžiamas, įsikiša, paremdama Komisiją.

5. Komisija ir susijusi institucija susitaria dėl praktinių šio straipsnio įgyvendinimo sąlygų.

5 skirsnis

Susigrąžinimas*86 straipsnis***Sumų surinkimo formalumai****(Finansinio reglamento 80 straipsnis)**

1. Susigrąžinus gautiną sumą, apskaitos pareigūnas sąskaitose padaro įrašą ir praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

2. Už visas grynaisiais pinigais apskaitos pareigūnui ar avansinių lėšų administratoriui sumokėtas sumas išduodamas kvitas.

3. Daline skolininko sugrąžinta suma, dėl kurios išduoti keli vykdomieji raštai sumoms išieškoti, visų pirma padengiamą seniausią įsiskolinimo dalis, nebent skolininkas nurodo kitaip.

Bet kokiais daliniais mokėjimais visų pirma padengiamos palūkanos.

*87 straipsnis***Susigrąžinimas tarpuskaitos būdu****(Finansinio reglamento 80 straipsnis)**

1. Kai skolininkas Sąjungai pateikia reikalavimą, kuris yra tikras, kaip apibrėžta 81 straipsnio a punkte, dėl tam tikros nustatytos mokėtinės sumos, susijusios su suma, nustatyta mokėjimo pavedime, apskaitos pareigūnas, praėjus 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytam terminui, susigrąžina nustatytas gautinas sumas tarpuskaitos būdu.

Išimtinėmis aplinkybėmis, kai būtina apsaugoti finansinius Sąjungos interesus ir kai apskaitos pareigūnas turi pagrindo manyti, kad Sąjunga neatgautų jai mokėtinės sumos, apskaitos pareigūnas pradeda susigrąžinimo procedūrą tarpuskaitos būdu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino.

▼B

Skolininkui sutikus, apskaitos pareigūnas taip pat susigražina sumas tarpuskaitos būdu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino.

2. Prieš pradėdamas susigražinimą pagal 1 dalį, apskaitos pareigūnas pasitaria su atsakinguoju leidimus suteikiančiu pareigūnu ir informuoja atitinkamus skolininkus.

Kai skolininkas yra nacionalinė institucija arba vienas iš jos administracinių subjektų, apskaitos pareigūnas bent prieš 10 darbo dienų taip pat praneša susijusiai valstybei narei apie savo ketinimą atlikti susigražinimą tarpuskaitos būdu. Tačiau, sutaręs su valstybe nare arba atitinkamu administraciniu subjektu, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigražinimo procedūrą tarpuskaitos būdu, kol nepasibaigė šis terminas.

3. 1 dalyje nurodyta tarpuskaita turi tokį patį poveikį, kaip mokėjimas, ir ja įvykdomi Sąjungos įsipareigojimai, lygūs skolos ir, jeigu taikytina, mokėtinų palūkanų sumai.

88 straipsnis

**Susigražinimo procedūra, jei skola negražinama geranoriškai
(Finansinio reglamento 79 ir 80 straipsniai)**

1. Nedarant poveikio 87 straipsniui, jeigu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte minėto ir debetiniame dokumente nurodyto termino negražinama visa suma, apskaitos pareigūnas praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui ir nedelsdamas pradeda susigražinimo procedūrą teisinėmis priemonėmis, įskaitant atitinkamais atvejais susigražinimą iš anksčiau pateiktos garantijos.

2. Nedarant poveikio 87 straipsniui, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyto susigražinimo būdo taikyti negalima, ir skolininkas, įspėjus jį oficialiu apskaitos pareigūno raštu, gautinos sumos nesumoka, apskaitos pareigūnas gautiną sumą išieško, vykdydamas sprendimą, priimtą pagal Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalį, arba pateikęs ieškinį.

89 straipsnis

**Papildomas sumokėjimo terminas
(Finansinio reglamento 80 straipsnis)**

Apskaitos pareigūnas, bendradarbiaudamas su atsakinguoju leidimus suteikiančiu pareigūnu, gali skirti papildomą sumokėjimo terminą, tik skolininkui raštu paprašius, tinkamai nurodant priežastis ir jei yra tenkinamos šios sąlygos:

- a) skolininkas įsipareigoja visą numatytą papildomą laikotarpį, pradedant 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytu terminu, mokėti palūkanas, taikant 83 straipsnyje nurodytą palūkanų normą;
- b) siekiant apsaugoti Sąjungos teises, skolininkas pateikia institucijos apskaitos pareigūnui priimtina finansinę garantiją, kuri padengia negražintą skolą, kurią sudaro pagrindinė skolos suma ir palūkanos.

▼B

Šio straipsnio pirmosios pastraipos b punkte minėta garantija gali būti pakeista solidariąja trečiosios šalies garantija, su kuria sutinka institucijos apskaitos pareigūnas.

Išimtinėmis aplinkybėmis skolininko prašymu apskaitos pareigūnas gali atsisakyti reikalavimo pateikti pirmosios pastraipos b punkte nurodytą garantiją, kai, remdamasis savo vertinimu, skolininkas nori ir gali atlikti mokėjimą per papildomą laikotarpį, tačiau negali pateikti tokios garantijos ir yra atsidūręs sunkioje padėtyje.

*90 straipsnis***Baudų arba kitų nuobaudų išieškojimas****(Finansinio reglamento 80 ir 83 straipsniai)**

1. Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme iškeliama byla prieš Komisijos sprendimą, kuriuo nustatoma bauda arba kitos nuobaudos pagal SESV arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės, skolininkas arba laikinai sumoka mokėtinas sumas į apskaitos pareigūno nurodytą banko sąskaitą, arba pateikia apskaitos pareigūnui priimtina finansinę garantiją. Garantija laikoma nepriklausoma nuo prievolės sumokėti baudą, nuobaudą arba kitas nuobaudas ir vykdoma pirmą kartą pareikalavus. Ši garantija pateikiama visam reikalavimui dėl pagrindinės skolos sumos ir mokėtinų palūkanų, kaip nurodyta 83 straipsnio 4 dalyje.

2. Komisija užtikrina laikinai surinktas sumas, investuodama jas į finansinį turtą – taip užtikrinama, kad pinigai bus saugūs ir likvidūs, ir bus gauta teigiama grąža.

3. Išnaudojus visas teisinės gynimo priemones ir kai patvirtinama bauda arba nuobauda, imamasi bet kurios iš šių priemonių:

a) laikinai surinktos sumos ir už jas priskaičiuotos palūkanos bei kitos už jas gautos sumos įtraukiamos į biudžetą pagal Finansinio reglamento 83 straipsnį ne vėliau kaip finansiniais metais, einančiais po metų, kuriais buvo išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės;

b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji panaudojama ir atitinkama suma įtraukiama į biudžetą.

Jeigu Teismas padidina baudos arba nuobaudos sumą, Komisijos sprendime nurodytoms sumoms taikomi pirmosios pastraipos a ir b punktai, o apskaitos pareigūnas surenka tą padidėjimą atitinkančią sumą, kuri bus įrašyta į biudžetą.

4. Išnaudojus visas teisinės gynimo priemones ir kai bauda arba nuobauda panaikinama arba sumažinama, imamasi bet kurios iš šių priemonių:

▼B

- a) neteisingai surinktos sumos kartu su priskaičiuotomis palūkanomis sugrąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai. Jeigu bendra gauta atitinkamo laikotarpio grąža yra neigiama, grąžinama neteisingai surinktos sumos nominalioji vertė;
- b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji atitinkamai grąžinama.

*91 straipsnis***Nustatytos gautinos sumos susigrąžinimo atsisakymas****(Finansinio reglamento 80 straipsnis)**

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsisakyti susigrąžinti visą nustatytą gautiną sumą ar jos dalį tik šiais atvejais:

- a) kai numatomos susigrąžinimo sąnaudos viršytų susigrąžintiną sumą, ir atsisakymas nepakenktų Sąjungos įvaizdžiui;
- b) kai gautina suma negali būti susigrąžinta dėl jos senumo arba skolininko nemokumo;
- c) kai susigrąžinimas prieštarauja proporcingumo principui.

2. 1 dalies c punkte minėtu atveju atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas veikia pagal iš anksto kiekvienoje institucijoje nustatytas procedūras ir atsižvelgia į šiuos kriterijus, kurie yra privalomi ir taikytini visomis aplinkybėmis:

- a) faktus, atsižvelgdamas į pažeidimų, dėl kurių yra nustatomos gautinos sumos, sunkumą (sukčiavimą, pakartotinį nusikaltimą, tyčią, uolumą, sąžiningumą, aiškią klaidą);
- b) įtaką, kurią gautinos sumos atsisakymas turėtų Sąjungos veiklai ir jos finansiniams interesams (sumos dydį, riziką, kad gali būti sukurtas precedentas, įstatymo galios sumenkinimą).

Priklausomai nuo konkretaus atvejo aplinkybių, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali atsižvelgti į šiuos papildomus kriterijus:

- a) konkurencijos iškraipymą, kurį sukeltų susigrąžinimo atsisakymas;
- b) ekonominę ir socialinę žalą, kuri būtų padaryta, jei visa skola nebūtų susigrąžinta.

3. Sprendimas atsisakyti susigrąžinimo, minėtas Finansinio reglamento 80 straipsnio 2 dalyje, turi būti pagrįstas, ir jame turi būti nurodyta, kaip uoliai buvo siekiama susigrąžinimo, bei teisės straipsniai ir faktai, kuriais grindžiamas atsisakymas. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas atsisako susigrąžinimo pagal 84 straipsnį.

▼B

4. Institucija negali įgalioti atsisakyti susigrąžinti nustatytą gautiną sumą nė vienu iš šių atvejų:

- a) jeigu atsisakytina suma yra 1 000 000 EUR arba didesnė;
- b) jeigu atsisakytina suma yra 100 000 EUR arba didesnė, t. y. sudaro 25 % ar daugiau nustatytos gautinos sumos.

Kai suma yra mažesnė už pirmojoje pastraipoje nurodytas ribas, kiekviena institucija savo vidaus taisyklėse nustato sąlygas ir tvarką, pagal kurią ji suteikia įgaliojimus atsisakyti nustatytos skolos susigrąžinimo.

5. Kiekviena institucija Europos Parlamentui ir Tarybai kiekvienais metais siunčia ataskaitą apie šio straipsnio 1–4 dalyse minėtus skolos susigrąžinimo atsisakymus, kai suma yra 100 000 EUR ar didesnė. Komisijos atveju toji ataskaita pridedama prie metinės veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

*92 straipsnis***Nustatytos gautinos sumos panaikinimas****(Finansinio reglamento 80 straipsnis)**

1. Klaidos atveju atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas panaikina visą nustatytą gautiną sumą pagal 82 ir 84 straipsnius arba jos dalį ir nurodo deramas priežastis.

2. Kiekviena institucija nustato savo vidaus taisykles, sąlygas ir tvarką, pagal kurias yra suteikiami įgaliojimai panaikinti nustatytą gautiną sumą.

*93 straipsnis***Senaties terminų taisyklės****(Finansinio reglamento 81 straipsnis)**

1. Sąjungos teisių į gražintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus terminui, apie kurį skolininkui pranešama 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytame debetiniame dokumente.

Trečiųjų šalių teisių į gražintinas sumas Sąjungos atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kai reikia sumokėti trečiajai šaliai priklausančią sumą pagal atitinkamą teisinį įsipareigojimą.

2. Sąjungos teisių į gražintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet koku institucijos arba valstybės narės, veikiančios institucijos prašymu, veiksmu, pranešant apie tai trečiajai šaliai ir siekiant susigrąžinti skolą.

Trečiųjų šalių teisių į gražintinas sumas Sąjungos atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet koku veiksmu, skirtu susigrąžinti skolą, apie kurį Sąjungai praneša jos kreditoriai arba kreditorių vardu veikiantys asmenys.

▼B

3. Naujas penkerių metų senaties terminas pradamas skaičiuoti nuo dienos, einančios po 2 dalyje nurodyto nutraukimo dienos.
4. Bet koks ieškinys, susijęs su gautina suma, nurodyta 1 dalyje, taip pat ieškiniai, dėl kurių buvo kreiptasi į teismą dėl bylos iškėlimo, kuris vėliau pareiškia neturįs jurisdikcijos, nutraukia senaties terminą. Naujas penkerių metų senaties terminas neprasideda iki bus priimtas teismo sprendimas, turintis *res judicata* galią, arba tos pačios šalys tą patį ieškinį išsprendžia ne teismo tvarka.
5. Jeigu apskaitos pareigūnas leidžia skolininkui apmokėjimą atlikti per papildomą terminą pagal 89 straipsnį, tai laikoma senaties termino nutraukimu. Naujas penkerių metų senaties terminas prasideda kitą dieną po pratęsto mokėjimo termino pasibaigimo.
6. Gražintinos sumos nebegrąžinamos pasibaigus senaties terminui, kaip nustatyta 1–5 dalyse.

*6 SKYRIUS****Išlaidų operacijos****94 straipsnis***Finansavimo sprendimas****(Finansinio reglamento 84 straipsnis)**

1. Finansavimo sprendime išdėstomi pagrindiniai su biudžeto išlaidomis susijusių veiksmų elementai.
2. Finansavimo sprendime visų pirma nurodoma:
 - a) dotacijoms:
 - i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutę;
 - ii) metų prioritetai, siektini tikslai ir numatomi rezultatai su finansiniams metams patvirtintais asignavimais;
 - iii) esminiai tinkamumo, atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijai, taikytini atrenkant pasiūlymus;
 - iv) didžiausia galima bendro finansavimo norma ir, jeigu numatomos skirtingos normos, kiekvienos iš jų atveju taikomi kriterijai;
 - v) kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo tvarkaraštis ir orientacinė suma;
 - b) viešiesiems pirkimams:
 - i) viešiesiems pirkimams tais metais skirtas bendras biudžeto paketas;

▼B

- ii) orientacinis numatomų sutarčių skaičius ir rūšis ir, jeigu įmanoma, jų objektas apskritai;
 - iii) viešųjų pirkimų procedūrų pradžios orientacinis tvarkaraštis;
- c) patikos fondams, nurodytiems Finansinio reglamento 187 straipsnyje:
- i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutę;
 - ii) patikos fondui rezervuotus asignavimus metams, taip pat jo veiklos laikotarpiu planuojamas sumas;
 - iii) patikos fondo tikslai ir trukmė;
 - iv) patikos fondo valdymo taisyklės;
 - v) galimybė biudžeto vykdymo užduotis pavesti Finansinio reglamento 187 straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams ir asmenims;
- d) apdovanojimams:
- i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutę;
 - ii) siektini tikslai ir numatomi rezultatai;
 - iii) esminės dalyvavimo sąlygos ir apdovanojimų skyrimo kriterijai;
 - iv) konkurso tvarkaraštis ir apdovanojimo ar apdovanojimų suma;
- e) finansinėms priemonėms:
- i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutę;
 - ii) siektini tikslai ir numatomi rezultatai;
 - iii) finansinėms priemonėms skirta suma;
 - iv) orientacinis įgyvendinimo tvarkaraštis.

3. Kai Finansinio reglamento 128 straipsnyje nurodytoje darbo programoje pateikiama šio straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta informacija, skirta dotacijoms, finansuojamoms iš finansiniams metams skirtų asignavimų, sprendimas, kuriuo priimama ši programa, laikomas tų dotacijų finansavimo sprendimu.

Kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, patikos fondais, apdovanojimais ir finansinėmis priemonėmis, kai atitinkamų asignavimų, skirtų finansiniams metams, įgyvendinimas numatytas darbo programoje, kurioje

▼B

pateikiama šio straipsnio 2 dalies b, c, d ir e punktuose nurodyta informacija, sprendimas, kuriuo priimama ši darbo programa, taip pat laikomas finansavimo sprendimu, skirtu viešiesiems pirkimams, patikos fondams, apdovanojimams ir susijusioms finansinėms priemonėms.

Jeigu darbo programoje nėra tokios informacijos, skirtos vienam ar daugiau veiksmų, ji turi būti atitinkamai pakeista arba reikia priimti specialų finansavimo sprendimą, skirtą susijusiems veiksams.

4. Nedarant poveikio specialiosioms pagrindinio teisės akto nuostatomis bet koks esminis jau priimto finansavimo sprendimo pakeitimas daromas laikantis tos pačios procedūros, kaip ir pirminiam sprendimui.

1 skirsnis

Išlaidų paskirties nustatymas*95 straipsnis***Bendrieji ir preliminarūs įsipareigojimai****(Finansinio reglamento 85 straipsnis)**

1. Bendrieji biudžetiniai įsipareigojimai vykdomi, sudarant finansavimo susitarimus, kuriuose savaime numatoma sudaryti vieną ar kelis tolesnius susitarimus dėl teisinių įsipareigojimų, arba sudarant vieną ar kelis susitarimus dėl teisinių įsipareigojimų.

Pagal finansinės pagalbos ir paramos biudžetui sudarytus finansavimo susitarimus, kurie yra teisiniai įsipareigojimai, galima išmokėti lėšas, nesudarant susitarimų dėl kitų teisinių įsipareigojimų.

2. Preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai vykdomi, sudarant vieną ar kelis susitarimus dėl teisinių įsipareigojimų, kurie suteikia teisę gauti tolesnes lėšas, arba tiesiogiai išmokant lėšas tokiais atvejais, kurie yra susiję su išlaidomis personalo valdymui arba su išlaidomis ryšiams, kurias patiria institucijos, nušviesdamos Sąjungos įvykius.

*96 straipsnis***Bendrojo įsipareigojimo prisiėmimas****(Finansinio reglamento 85 straipsnis)**

1. Bendrasis įsipareigojimas prisiimamas remiantis finansavimo sprendimu.

Bendrasis įsipareigojimas prisiimamas ne vėliau, kaip iki sprendimo dėl gavėjų atrankos priėmimo, o tais atvejais, kai atitinkamų asignavimų vykdymas yra susijęs su darbo programos priėmimu, kaip apibrėžta 188 straipsnyje, – ne anksčiau kaip po programos priėmimo.

2. Kai bendrasis įsipareigojimas yra vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, šio straipsnio 1 dalies antroji pastraipa netaikoma.

▼B*97 straipsnis***Vienas parašas****(Finansinio reglamento 85 straipsnis)**

1. Nuo taisyklės, kad biudžeto įsipareigojimą ir atitinkamą teisinį įsipareigojimą pasirašo vienas asmuo, galima nukrypti tikrai šiais atvejais:

- a) kai įsipareigojimai yra preliminarūs;
- b) kai bendrieji įsipareigojimai yra susiję su finansavimo susitarimais su trečiosiomis šalimis;
- c) kai institucijos sprendimas yra teisinis įsipareigojimas;
- d) kai bendrasis įsipareigojimas vykdomas keliais teisiniais įsipareigojimais, už kuriuos atsako skirtingi atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai;
- e) kai avansinių sąskaitų, skirtų išorės veiklai, atveju teisinius įsipareigojimus turi pasirašyti vietos padalinių, nurodytų 72 straipsnyje, darbuotojai pagal atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris išlieka visiškai atsakingas už atitinkamą sandorį, nurodymus;
- f) jeigu institucija perdavė leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimus tarpinstitucinės Europos įstaigos direktoriui pagal Finansinio reglamento 199 straipsnio 1 dalį.

2. Jeigu atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris pasirašė biudžetinį įsipareigojimą, nėra arba jo nėra tokį laiką, kuris nesuderinamas su teisinio įsipareigojimo sudarymo terminais, tą teisinį įsipareigojimą sudaro asmuo, paskirtas pagal kiekvienos institucijos priimtas pavadavimo taisykles, jei tas asmuo turi leidimus suteikiančio pareigūno statusą pagal Finansinio reglamento 65 straipsnio 3 dalį.

*98 straipsnis***Pagal preliminarius įsipareigojimus apmokamos administracinės išlaidos****(Finansinio reglamento 85 straipsnis)**

Straipsniai, laikomi įprastomis administracinėmis išlaidomis, dėl kurių gali būti priimti preliminarūs įsipareigojimai, yra šie:

- a) išlaidos personalui, kuriam taikomi arba netaikomi Tarnybos nuostatai, kitiems žmogiškiesiems ištekliams ir pensijoms bei ekspertų atlyginimams;
- b) išlaidos, susijusios su institucijos nariais;
- c) mokymo išlaidos;
- d) konkursų, darbuotojų atrankos ir įdarbinimo išlaidos;

▼B

- e) komandiruočių išlaidos;
- f) atstovavimo išlaidos;
- g) susitikimų išlaidos;
- h) išlaidos laisvai samdomiems vertėjams žodžiu ir (arba) raštu;
- i) pareigūnų mainų išlaidos;
- j) kilnojamojo ir nekilnojamojo turto pasikartojančios nuomos arba pasikartojančių mokėjimų, susijusių su pastatų sutartimis pagal šio reglamento 121 straipsnį arba paskolų mokėjimu dalimis pagal Finansinio reglamento 203 straipsnio 8 dalį, išlaidos;
- k) įvairūs draudimas;
- l) valymo, priežiūros ir apsaugos išlaidos;
- m) išlaidos gerovei ir medicininės išlaidos;
- n) išlaidos telekomunikacijų paslaugoms;
- o) finansiniams mokesčiams;
- p) mokesčiams už teisinę paslaugą;
- q) išlaidos žalai atlyginti, įskaitant palūkanas;
- r) darbo įrangai;
- s) vandeniui, dujoms ir elektrai;
- t) leidiniams popieriuje ir elektroniniu formatu;
- u) ryšių veikla, kurią vykdo institucijos, nušviesdamos Sąjungos įvykius.

*99 straipsnis***Atskirų teisinių įsipareigojimų registravimas
(Finansinio reglamento 86 straipsnis)**

Kai, priėmus bendrąjį įsipareigojimą, yra priimami keli atskiri teisiniai įsipareigojimai, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tų vėlesnių atskirų teisinių įsipareigojimų sumas įrašo į centrinę sąskaitą.

Sąskaitos įrašė nurodomos bendrojo įsipareigojimo nuorodos, kurioms turi būti priskirti atskiri įsipareigojimai.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš pasirašydamas atitinkamą atskirą teisinį įsipareigojimą, sumas įrašo į sąskaitą, išskyrus atvejus, nurodytus Finansinio reglamento 86 straipsnio 4 dalies ketvirtojoje pastraipoje.

Visais atvejais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas patikrina, kad bendra suma nebūtų didesnė už jiems taikomo bendrojo įsipareigojimo sumą.

2 skirsnis

Išlaidų patvirtinimas*100 straipsnis***Patvirtinimas ir perdavimas išmokėti****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

1. Išlaidos patvirtinamos pagal patvirtinamuosius dokumentus, apibrėžtus 110 straipsnyje, įrodančius kreditoriaus teisę remiantis faktiškai suteiktų paslaugų, faktiškai pristatytų prekių arba faktiškai atliktų darbų sąskaita arba remiantis kitais išmokamas lėšas pateisinančiais dokumentais, įskaitant prenumeratos arba mokymo kursų pasikartojančius mokėjimus.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš priimdamas sprendimą patvirtinti išlaidas, asmeniškai patikrina patvirtinamuosius dokumentus arba savo atsakomybe įsitikina, kad tai yra padaryta.

3. Patvirtinimo sprendimas išreiškiamas atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo ir oficialiu atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu įgalioto darbuotojo parašu ir užrašu „patvirtinta išmokėti“ ir jo atsakomybe pagal Finansinio reglamento 65 straipsnio 5 dalį. Tokie išmokėti lėšas leidžiantys sprendimai saugomi kaip įrodomieji dokumentai.

*101 straipsnis***„Tvirtinu, teisinga“ išankstinio finansavimo išmokų atveju****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Kiek tai susiję su išankstinio finansavimo išmokomis, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas arba techniškai kompetentingas ir atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai įgaliotas darbuotojas patvirtina įrašu „tvirtinu, teisinga“, kad išankstinio finansavimo išmokos teisinis įsipareigojimas įvykdytas.

*102 straipsnis***Patvirtinimas išmokėjimui, skirtas tarpinėms išmokoms ir likučiui pagal viešųjų pirkimų sutartis****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Tarpinių išmokų ir likučio išmokėjimo pagal viešųjų pirkimų sutartis atveju įrašu „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad:

- a) institucija gavo ir oficialiai užregistravo rangovo pateiktą sąskaitą faktūrą;
- b) pati sąskaita faktūra arba kartu su gauta sąskaita faktūra pateiktas vidaus dokumentas yra atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtintas įrašu „tvirtinu, teisinga“ ir pasirašytas;

▼ B

- c) siekiant nustatyti visų pirma išmokėtiną sumą ir išmokos kaip skolos grąžinimo pagrįstumą, visi sąskaitos faktūros aspektai yra patikrinti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba jo atsakomybe.

Patvirtinimas „tvirtinu, teisinga“, nurodytas šio straipsnio pirmosios pastraipos b punkte, liudija, kad sutartyje numatytos paslaugos yra tinkamai suteiktos arba kad sutartyje numatytos prekės yra tinkamai patiektos, arba kad sutartyje numatyti darbai yra tinkamai atlikti. Tiekimo ir darbų atlikimo atveju pareigūnas arba kitas techniškai kompetentingas tarnautojas parengia preliminarų priėmimo aktą, o vėliau, pasibaigus sutartyje numatytam garantiniam laikotarpiui, – galutinį priėmimo aktą. Tie du aktai laikomi patvirtinimu „tvirtinu, teisinga“.

Pasikartojančių mokėjimų, įskaitant prenumeratos arba mokymo kursus, atveju patvirtinimu „tvirtinu, teisinga“ patvirtinama, kad kreditoriaus teisė į gautinas sumas yra pagal atitinkamus mokėjimą pagrindžiančius dokumentus.

*103 straipsnis***Patvirtinimas išmokėjimui, skirtas tarpinėms išmokoms ir likučiui pagal dotacijų sutartis****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Dotacijų tarpinių išmokų ir likučio išmokėjimo atveju įrašų „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad:

- a) institucija gavo ir oficialiai užregistravo naudos gavėjo mokėjimo prašymą;
- b) pats mokėjimo prašymas arba kartu su gauta sąnaudų ataskaita pateiktas vidaus dokumentas yra pareigūno arba kito techniškai kompetentingo tarnautojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtintas įrašu „tvirtinu, teisinga“ ir pasirašytas;
- c) siekiant visų pirma nustatyti išmokėtiną sumą ir mokėjimo kaip skolos grąžinimo pagrįstumą, visi mokėjimo prašymo aspektai yra patikrinti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba jo atsakomybe.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodytu patvirtinimu pareigūnas arba kitas techniškai kompetentingas tarnautojas, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtina, kad naudos gavėjo vykdomas veiksmas arba darbo programa visais atžvilgiais atitinka susitarimą arba sprendimą dėl dotacijos, prireikus taip pat ir tai, kad naudos gavėjo deklaruotos sąnaudos atitinka reikalavimus.

*104 straipsnis***Personalo išlaidų patvirtinimas išmokėjimui****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Išmokų, atitinkančių personalo išlaidas, atveju įrašų „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad egzistuoja šie patvirtinamieji dokumentai:

▼B

- a) mėnesio atlyginimo atveju:
- i) išsamus darbuotojų sąrašas, kuriame nurodyti visi atlyginimo komponentai;
 - ii) forma (asmeninės informacijos lapas), kuri grindžiama kiekvienu atskiru atveju priimtais sprendimais ir kurioje, įvykus pokyčiams, parodyti visi atlyginimo komponentų pokyčiai;
 - iii) darbuotojų įdarbinimo ar paskyrimo atveju patvirtinta tikra įdarbinimo ar paskyrimo sprendimo, kuris pateikiamas tvirtinant pirmąjį atlyginimo išmokėjimą, kopija;
- b) kitų atlyginimų, pvz., personalui, kuriam už darbą mokama pagal dirbtas valandas ar dienas, atveju – įgaliotojo personalo nario pasirašytas dokumentas, kuriame nurodytos dirbtos dienos ir valandos;
- c) viršvalandžių atveju – įgaliotojo personalo nario pasirašytas dokumentas, kuriame patvirtinamas dirbtų viršvalandžių kiekis;
- d) komandiruočių išlaidų atveju:
- i) kompetentingos institucijos pasirašytas įsakymas išvykti į komandiruotę;
 - ii) komandiruočio darbuotojo ir vyresniojo administracijos pareigūno, kuriam suteikti atitinkami įgaliojimai, pasirašyta komandiruočių išlaidų ataskaita, jeigu komandiruočių išlaidos skiriasi nuo įsakymo išvykti į komandiruotę;
- e) kai kurių kitų administracinių išlaidų, susijusių su personalu, atveju, įskaitant prenumeratą arba mokymo kursus, kurie pagal sutartį turi būti apmokami iš anksto: patvirtinamieji dokumentai, nurodantys sprendimą, kuriuo yra paremtos išlaidos, ir visus apskaičiavimo duomenis.

Pirmosios pastraipos d punkto ii papunktyje minėtoje komandiruočių išlaidų ataskaitoje nurodoma komandiruočių vieta, išvykimo ir atvykimo į komandiruočių vietą datos ir laikas, tinkamai patvirtintos kelionės, pragyvenimo ir kitos išlaidos, pateikus patvirtinamuosius dokumentus.

*105 straipsnis***Materiali patvirtinimo „patvirtinta išmokėti“ forma****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Nekompiuterizuotoje sistemoje viza „patvirtinta išmokėti“ uždedama antspaudu, patvirtinant atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgalioto atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 100 straipsnį, parašu. Kompiuterizuotoje sistemoje „patvirtinta išmokėti“ – tai atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgalioto atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, elektroniskai saugus patvirtinimas.

▼B*106 straipsnis***Materiali patvirtinimo „tvirtinu, teisinga“ forma****(Finansinio reglamento 88 straipsnis)**

Nekompiuterizuotoje sistemoje viza „tvirtinu, teisinga“ uždedama antspaudu, patvirtinant atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 101 straipsnį, parašu. Kompiuterizuotoje sistemoje „tvirtinu, teisinga“ – tai techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, elektronškai saugus patvirtinimas.

3 skirsnis

Leidimas mokėjimams*107 straipsnis***Leidimus suteikiančio pareigūno mokėjimų tikrinimas****(Finansinio reglamento 89 straipsnis)**

Išduodamas mokėjimo pavedimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- a) mokėjimo pavedimas yra tinkamai išduotas, tai yra, kad anksčiau yra priimtas atitinkamas patvirtinimo sprendimas „patvirtinta išmokėti“, kad gavėjo rekvizitai yra teisingi ir kad jam priklauso išmokama suma;
- b) mokėjimo pavedimas atitinka biudžetinį įsipareigojimą, prie kurio jis yra įrašomas;
- c) išlaidos priskirtos teisingam biudžeto punktui;
- d) asignavimų yra.

*108 straipsnis***Privaloma informacija mokėjimo pavedimuose ir jų perdavimas apskaitos pareigūnui****(Finansinio reglamento 89 straipsnis)**

1. Mokėjimo pavedime nurodoma:
 - a) finansiniai metai, į kuriuos išlaidos turi būti įrašytos;
 - b) biudžeto straipsnis ir kitokia taikytina smulkesnė jo dalis;
 - c) nuorodos į teisinį įsipareigojimą, dėl kurio atsiranda teisė į išmokėtą sumą;
 - d) nuorodos į biudžetinį įsipareigojimą, prie kurio jis turi būti įrašytas;
 - e) išmokėtina suma, išreikšta eurais;

▼B

- f) gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas, adresas ir banko sąskaitos rekvizitai;
- g) išlaidų tikslas;
- h) mokėjimo priemonė;
- i) daiktų įrašas inventoriniame sąraše pagal 248 straipsnį.

2. Mokėjimo pavedime nurodoma data, jį pasirašo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, po to jis siunčiamas apskaitos pareigūnui.

4 skirsnis

Išlaidų apmokėjimas*109 straipsnis***Mokėjimų rūšys****(Finansinio reglamento 90 straipsnis)**

1. Išankstiniu finansavimu suteikiamos avansinės lėšos. Jis gali būti suskirstytas į keletą mokėjimų pagal patikimo finansų valdymo principą.
2. Tarpiniu mokėjimu, kuris gali būti atliekamas kelis kartus, galima padengti išlaidas, patirtas vykdant sprendimą arba susitarimą, arba siekiant apmokėti už suteiktas paslaugas, pateiktas prekes ir (arba) užbaigtus darbus tarpiniais sutarties vykdymo etapais. Jis gali būti lygus visai išankstinio finansavimo sumai ar jos daliai, nedarant poveikio pagrindinio teisės akto nuostatom.
3. Išlaidų uždarymas – tai likučio išmokėjimas; jis negali būti pakartotas ir taikomas visos ankstesnėms išlaidoms arba vykdomajam raštui sumoms išieškoti.

*110 straipsnis***Patvirtinamieji dokumentai****(Finansinio reglamento 90 straipsnis)**

1. Išankstinis finansavimas, įskaitant atvejus, kai jis yra suskirstytas į keletą išmokų, išmokamas remiantis sutartimi, sprendimu, susitarimu ar pagrindiniu teisės aktu arba remiantis patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti, ar laikomasi atitinkamos sutarties, sprendimo ar susitarimo sąlygų. Jeigu išankstinio finansavimo mokėjimo data nustatoma tose priemonėse, mokėtinos sumos mokėjimas nepriklauso nuo papildomo pareikalavimo.
2. Tarpinės išmokos ir išmokami likučiai turi būti pagrįsti patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti, ar finansuojamoji veikla yra įvykdyta pagal pagrindinį teisės aktą arba sprendimą, arba pagal sutarties ar susitarimo sąlygas.

▼B

3. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, vadovaudamasis patikimo finansų valdymo principu, nustato šiame straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų pobūdį pagal pagrindinį teisės aktą, sprendimus, sutartis ir susitarimus. Šio straipsnio 2 dalies tikslais tarpinės ir galutinės techninio bei finansinio įvykdymo ataskaitos yra laikomos patvirtinamaisiais dokumentais.

4. Leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtinamuosius dokumentus saugo, vadovaudamasis 48 straipsniu.

5 skirsnis

Išlaidų operacijų terminai*111 straipsnis***Mokėjimo terminai ir delspinigiai****(Finansinio reglamento 92 straipsnis)**

1. Laikotarpis, per kurį leidžiama atlikti mokėjimus, apima išlaidų patvirtinimą, leidimą ir mokėjimą.

Jis prasideda nuo dienos, kurią gaunamas mokėjimo prašymas.

Mokėjimo prašymą kuo greičiau užregistruoja atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno įgaliotas departamentas ir jis laikomas gautu jo užregistravimo dieną.

Mokėjimo data – tai tos dienos, kurią debetuojama institucijos sąskaita, data.

2. Mokėjimo prašyme nurodomi šie esminiai elementai:

- a) kreditoriaus tapatybės nustatymas;
- b) suma;
- c) valiuta;
- d) data.

Jeigu trūksta bent vieno esminio elemento, mokėjimo prašymas atmetamas.

Kreditoriui kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 30 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią buvo gautas mokėjimo prašymas, raštu pranešama apie atmetimą ir jo priežastis.

3. Finansinio reglamento 92 straipsnio 2 dalyje minėto sustabdymo atveju likęs mokėjimo terminas pradedamas vėl skaičiuoti nuo tos dienos, kurią gaunama prašoma informacija arba peržiūrėti dokumentai arba atliekamas papildomas tikrinimas, įskaitant patikras vietoje.

4. Pasibaigus Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalyje nurodytiems terminams, kreditorius turi teisę gauti delspinigius pagal šias sąlygas:

▼B

- a) taikomos šio reglamento 83 straipsnio 2 dalyje nurodytos delspinigių normos;
- b) delspinigiai mokami už laikotarpį, prasidėjusį kitą kalendorinę dieną nuo mokėjimo termino pabaigos, nustatytos Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalyje, iki mokėjimo dienos.

Tačiau kai delspinigių suma, apskaičiuota pagal pirmąją pastraipą, yra lygi 200 EUR arba mažesnė, ji sumokama kreditoriui tik pagal pareikalavimą, pateiktą per du mėnesius nuo pavėluoto mokėjimo gavimo dienos.

5. Kiekviena institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie terminų laikymąsi ir Finansinio reglamento 92 straipsnyje nurodytų terminų sustabdymą. Komisijos ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

*7 SKYRIUS****IT sistemos****112 straipsnis***IT sistemų aprašymas****(Finansinio reglamento 93 straipsnis)**

Kai biudžeto vykdymo operacijos apdorojamos kompiuterių sistema ir posisteme, reikalaujama išsamaus ir paties naujausio kiekvienos sistemos ar posistemės aprašymo.

Kiekviename aprašyme apibrėžiamas visų duomenų kategorijų turinys ir aprašoma, kaip sistema apdoroja kiekvieną operaciją. Išsamiai parodoma, kaip sistema užtikrina kiekvienos operacijos audito seką.

*113 straipsnis***Reguliarus įrašymas****(Finansinio reglamento 93 straipsnis)**

Duomenys reguliariai įrašomi į kompiuterių sistemas ir posistemas ir saugiai laikomi.

*8 SKYRIUS****Vidaus auditorius****114 straipsnis***Vidaus auditoriaus paskyrimas****(Finansinio reglamento 98 straipsnis)**

1. Kiekviena institucija paskiria savo vidaus auditorių savo specifikai ir reikalavimams pritaikytais būdais. Apie vidaus auditoriaus paskyrimą institucija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

▼B

2. Kiekviena institucija pagal savo specifiką ir reikalavimus nustato vidaus auditoriaus užduočių apimtį ir, deramai atsižvelgdama į tarptautinius vidaus audito standartus, išsamiai nurodo vidaus audito funkcijos tikslą ir procedūras.
3. Institucija vidaus auditoriumi gali paskirti pareigūną ar kitą tarnautoją, valstybių narių pilietį, kuriam taikomi Tarybos nuostatai, atsižvelgdama į jo konkrečią kompetenciją.
4. Jei dvi ar daugiau institucijų paskiria tą patį vidaus auditorių, jos pasirūpina, kad jis būtų pripažintas atsakingu už savo veiksmus, kaip nustatyta 119 straipsnyje.
5. Pasibaigus vidaus auditoriaus pareigoms, institucija apie tai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

*115 straipsnis***Vidaus auditoriui skirti ištekliai
(Finansinio reglamento 99 straipsnis)**

Institucija vidaus auditoriui suteikia būtinus išteklius, kad jis galėtų tinkamai atlikti savo auditoriaus funkcijas, ir parengia užduočių aprašą, kuriame išsamiai nurodytos jo užduotys, pareigos ir įsipareigojimai.

*116 straipsnis***Darbo programa
(Finansinio reglamento 99 straipsnis)**

1. Vidaus auditorius sudaro savo darbo programą ir ją pateikia institucijai.
2. Institucija gali pareikalauti, kad vidaus auditorius atliktų auditus, kurie nėra įrašyti į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą darbo programą.

*117 straipsnis***Vidaus auditoriaus ataskaitos
(Finansinio reglamento 99 straipsnis)**

1. Vidaus auditorius institucijai pateikia metinę vidaus audito ataskaitą, numatytą Finansinio reglamento 99 straipsnio 3 dalyje, nuroydamas, kiek ir kokio tipo vidaus auditų atlikta, kokios rekomendacijos pateiktos ir kokių veiksmų imtasi dėl tų rekomendacijų.

Metinėje ataskaitoje taip pat nurodomos visos specializuotos komisijos, sudarytos pagal Finansinio reglamento 73 straipsnio 6 dalį, pastebėtos sisteminės problemos.

▼B

2. Kiekviena institucija apsversto, ar jos vidaus auditoriaus ataskaitoje pateiktos rekomendacijos yra tinkamos paminėti apsieičiant geriausia patirtimi su kitomis institucijomis.

3. Vidaus auditorius, rengdamas ataskaitą, visų pirma daugiausia dėmesio skiria tam, kaip bendrai laikomasi patikimo finansų valdymo principo, ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų priemonių, siekiant nuolat gerinti jo taikymą.

*118 straipsnis***Nepriklausomumas****(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Atlikdamas auditus, vidaus auditorius yra visiškai nepriklausomas. Jam negalima duoti nurodymų, kaip atlikti funkcijas, kurios, jį paskyrus, jam pavedamos pagal Finansinį reglamentą, ar kaip nors kitaip jį varžyti.

*119 straipsnis***Vidaus auditoriaus atsakomybė****(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Vidaus auditorių, kaip pareigūną ar kitą tarnautoją, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai, pripažinti atsakingu už jo veiksmus gali tik institucija, veikdama pagal šį straipsnį.

Institucija priima motyvuotą sprendimą pradėti tyrimą. Apie sprendimą pranešama suinteresuotajai šaliai. Institucija savo tiesiogine atsakomybe tyrimui vadovauti gali paskirti vieną ar kelis pareigūnus, kurių lygis yra toks pat ar aukštesnis už atitinkamo darbuotojo lygį. Vykstant tyrimui, išklausa suinteresuotosios šalies nuomone.

Tyrimo ataskaita pateikiama suinteresuotajai šaliai, kurią ataskaitos klausimu išklauso institucija.

Remiantis ataskaita ir išklusius suinteresuotąją šalį, institucija priima motyvuotą sprendimą nutraukti procesą arba motyvuotą sprendimą pagal Tarnybos nuostatų 22 ir 86 straipsnius ir IX priedą. Apie sprendimus taikyti drausmines priemones ar finansines nuobaudas pranešama suinteresuotajai šaliai, jie taip pat pateikiami kitoms institucijoms bei Audito Rūmams susipažinti su jų turiniu.

Suinteresuotoji šalis gali pareikšti ieškinį dėl tokių sprendimų Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, kaip numatyta Tarnybos nuostatuose.

▼B*120 straipsnis***Ieškinys, iškeltas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme
(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Nepažeisdamas teisinių gynimo priemonių, numatytų Tarybos nuostatuose, vidaus auditorius gali iškelti ieškinį tiesiai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme dėl bet kurio akto, susijusio su jo vidaus auditoriaus pareigų atlikimu. Toks ieškinys paduodamas per tris mėnesius nuo tos kalendorinės dienos, kurią apie tokį aktą buvo pranešta.

Tokie ieškiniai tiriami ir nagrinėjami, kaip numatyta Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 5 dalyje.

▼M1

V ANTRAŠTINĖ DALIS

VIEŠIEJI PIRKIMAI IR KONCESIJOS SUTARTYS

▼B

1 SKYRIUS

*Bendrosios nuostatos***▼M1**

1 skirsnis

Taikymo sritis ir sutarties skyrimo principai*121 straipsnis***Taikymo sritis ir apibrėžtys****(Finansinio reglamento 101 straipsnio 2 dalis)**

1. Pastatų sutartys apima žemės, esamų pastatų arba kito nekilnojamojo turto pirkimą, ilgalaikę nuomą, uzufuktą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos.

2. Tiekimo sutartys apima prekių pirkimą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos. Tiekimo sutartis papildomai gali apimti vietos parinkimo ir montavimo operacijas.

3. Darbų sutartys apima darbo ar darbų, susijusio (-ių) su kuria nors Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES ⁽¹⁾ II priede nurodyta veikla, atlikimą arba ir atlikimą, ir projektavimą, arba darbo atlikimą bet kokiomis priemonėmis, laikantis perkančiosios organizacijos, darančios lemiamą įtaką darbo pobūdžiui ar projektui, nurodytų reikalavimų.

Darbas – visų statybos ar civilinės inžinerijos darbų rezultatas, kurio pakanka ekonominei ar techninei funkcijai atlikti.

⁽¹⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

▼ M1

4. Paslaugų sutartys apima visas intelektines ir neintelektines paslaugas, išskyrus paslaugas, kurias apima tiekimo, darbų ir pastatų sutartys.

5. Mišriųjų sutarčių, apimančių prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, pagrindinis dalykas nustatomas palyginus atitinkamų prekių ar paslaugų vertes.

Sutartys dėl vienos rūšies viešųjų pirkimų (darbų, prekių ar paslaugų) ir koncesijos sutartys skiriamos laikantis viešosioms sutartims taikomų nuostatų.

6. Visos nuorodos į viešųjų pirkimų srities nomenklatūrą pateikiamos naudojant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2195/2002 ⁽¹⁾ nustatytą bendrą viešųjų pirkimų žodyną (BVPŽ).

7. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojų grupė būtų tam tikros teisinės formos, kad galėtų pateikti pasiūlymą ar prašymą leisti dalyvauti procedūroje, bet atrinkta grupė gali būti paprašyta įgyti tam tikrą teisinę formą, kai jai bus paskirta sutartis, jei šis pokytis bus būtinas sutarčiai tinkamai vykdyti.

8. Visi ryšiai su rangovais, įskaitant sutarčių sudarymą ir visus jų pakeitimus, gali būti palaikomi per perkančiosios organizacijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.

9. Elektroninės mainų sistemos atitinka šiuos reikalavimus:

- a) prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų gali turėti tik įgaliotieji asmenys;
- b) pasirašyti dokumentą elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą gali tik įgaliotieji asmenys;
- c) sistemoje privalo nustatytais priemonėmis būti nustatyta įgaliotųjų asmenų tapatybė;
- d) privalo būti tiksliai nustatytas elektroninės operacijos laikas ir data;
- e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;
- f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;
- g) atitinkamais atvejais privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;
- h) privalo būti užtikrinta asmens duomenų apsauga pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

10. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir dėl sistemoje nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

⁽¹⁾ 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL L 340, 2002 12 16, p. 1).

▼ M1

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiavertiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo procese, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

9 dalies b punkte nurodytų elektroninių parašų teisinė galia yra lygiavertė rašytinių parašų teisei galiai.

*122 straipsnis***Bendrosios sutartys ir konkrečios sutartys
(Finansinio reglamento 101 straipsnio 2 dalis)**

1. Bendrųjų sutarčių trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus išimtinius atvejus, kurie visų pirma tinkamai pagrįsti bendrosios sutarties dalyku.

Bendrosiomis sutartimis pagrįstos konkrečios sutartys skiriamos laikantis bendrosios sutarties sąlygų.

Skirdamos konkrečias sutartis, šalys negali iš esmės keisti bendrosios sutarties.

2. Jei bendroji sutartis yra sudaryta su vienu ekonominės veiklos vykdytoju, konkrečios sutartys skiriamos laikantis bendrojoje sutartyje nustatytų sąlygų.

Tinkamai pagrįstais atvejais perkančiosios organizacijos prirėikus gali raštu kreiptis į rangovą ir paprašyti jo papildyti savo pasiūlymą.

3. Jei bendroji sutartis sudaroma su keliais ekonominės veiklos vykdytojais (toliau – bendroji sutartis su keliais tiekėjais), su kiekvienu rangovu gali būti pasirašomos atskiros sutartys, kuriose numatomos tokios pačios sąlygos.

Konkrečios sutartys, pagrįstos su keliais ekonominės veiklos vykdytojais sudarytomis bendrosiomis sutartimis, įgyvendinamos vienu iš šių būdų:

- a) jei bendrojoje sutartyje nustatytos visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos ir objektyvios atitinkamo rangovo pasirinkimo sąlygos, laikomasi bendrosios sutarties sąlygų ir naujas konkursas neskelbiamas;
- b) jei bendrojoje sutartyje nustatytos ne visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos, rangovams skelbiamas naujas konkursas, vadovaujantis 4 dalimi ir vienu iš šių principų:
 - i) konkurse nustatomos tokios pačios arba prirėikus tiksliau suformuluotos sąlygos;
 - ii) prirėikus konkurse nustatomos kitos su bendrąja sutartimi susijusiose pirkimo dokumentuose nurodytos sąlygos;

▼ **M1**

- c) dėl vienu sąlygų naujas konkursas neskelbiamas, kaip numatyta a punkte, o dėl kitų sąlygų rangovams skelbiamas naujas konkursas, kaip numatyta b punkte, jei perkančioji organizacija yra numachiusi šią galimybę su bendrąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

Antros pastraipos c punkte nurodytuose pirkimo dokumentuose taip pat nurodoma, dėl kurių sąlygų gali būti skelbiamas naujas konkursas.

4. Bendroji sutartis su keliais tiekėjais, kurioje numatoma skelbti naują konkursą, sudaroma su ne mažiau kaip trimis ekonominės veiklos vykdytojais, jei yra gauta pakankamai priimtinių pasiūlymų, kaip nurodyta 158 straipsnio 4 dalyje.

Jei siekiant skirti konkrečią sutartį skelbiamas naujas konkursas rangovams, perkančioji organizacija pasikonsultuoja su jais raštu ir nustato pakankamai ilgą konkrečių pasiūlymų pateikimo terminą. Konkretūs pasiūlymai teikiami raštu. Perkančioji organizacija kiekvieną konkrečią sutartį skiria tam konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus su bendrąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose, pateikė ekonomiškai naudingiausią konkretų pasiūlymą.

5. Bendrosiose sutartyse, kurios yra susijusios su sektoriais, kuriems būdinga sparti kainų ir technologijų raida, ir kuriose nenumatoma skelbti naujo konkurso, pateikiama nuostata dėl laikotarpio vidurio peržiūros arba dėl lyginamosios analizės sistemos. Jei atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą nustatoma, kad pradinės sąlygos nebeatitinka kainų arba technologijų raidos, perkančioji organizacija nebetaiko atitinkamos bendrosios sutarties ir imasi tinkamų priemonių jai nutraukti.

6. Prieš skiriant bendrosiomis sutartimis pagrįstas konkrečias sutartis nustatomas biudžetinis įsipareigojimas.

2 skirsnis

Viešinimas*123 straipsnis*

Informacijos apie procedūras, kurių vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatyto vertės riboms arba jas viršija, arba apie sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

(Finansinio reglamento 103 straipsnio 1 dalis)

1. Siekiant užtikrinti procedūros skaidrumą, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamuose skelbimuose pateikiama visa atitinkamoje standartinėse formose, nurodytose Direktyvoje 2014/24/ES, nustatyta informacija.

2. Perkančioji organizacija gali pranešti apie konkrečiais finansiniais metais planuojamus viešuosius pirkimus išankstiniame informaciniame skelbime. Šiame skelbime pateikiama 12 mėnesių arba trumpesnio laikotarpio nuo skelbimo išsiuntimo Leidinių biurui dienos informacija.

▼ **M1**

Išankstinį informacinį skelbimą perkančioji organizacija gali skelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba savo pirkėjo profilyje. Pastaruoju atveju pirkėjo profilyje paskelbtas skelbimas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3. Skelbimas apie pirkimą – tai priemonė procedūroms, kurių numatoma vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija, išskyrus šio reglamento 134 straipsnyje nustatytą procedūrą, pradėti.

4. Perkančioji organizacija išsiunčia Leidinių biurui skelbimą apie sutarties skyrimą, kuriame nurodo procedūros rezultatus, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties arba bendrosios sutarties, kurios vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija, pasirašymo dienos.

Tačiau skelbimai apie sutartis, skiriamas taikant dinaminę pirkimo sistemą, gali būti grupuojami ir skelbiami bendrai kas ketvirtį. Tokiais atvejais perkančioji organizacija išsiunčia skelbimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos.

Informacija apie bendrąją sutartimi pagrįstų konkrečių sutarčių skyrimą neskelbiama.

5. Perkančioji organizacija paskelbia skelbimą apie sutarties skyrimą:

a) prieš pasirašydama sutartį arba bendrąją sutartį, kurios vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija ir kuri skiriama laikantis šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytos procedūros;

b) pasirašiusi sutartį arba bendrąją sutartį, kurios vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija, įskaitant sutartis, skiriamas laikantis šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies a punkte ir c–f punktuose nustatytų procedūrų.

6. Finansinio reglamento 114a straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nustatytais atvejais perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia skelbimą apie sutarties keitimą jos galiojimo laikotarpiu, jei pakeitimo vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija.

7. Tarpinstitucinės procedūros atveju už taikytinas viešinimo priemonės atsako už procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

124 straipsnis

Informacijos apie procedūras, kurių vertė mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas arba kurioms netaikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

(Finansinio reglamento 103 straipsnio 2 dalis)

1. Informacija apie procedūras, kurių atveju numatoma sutarties vertė yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas, skelbiama tinkamomis priemonėmis. Be kita ko, *ex ante* viešinama atitinkama informacija internete arba skelbiamas skelbimas

▼ **M1**

apie pirkimą, arba, jei sutartis skiriama laikantis šio reglamento 136 straipsnyje nustatytos procedūros, kvietimas pareikšti susidomėjimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Ši prievolė netaikoma šio reglamento 134 straipsnyje nustatyti procedūrai ir šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodytai derybų procedūrai labai mažos vertės sutartims skirti.

2. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai sutarčių, skirtų pagal šio reglamento 134 straipsnio g ir i punktus, sąrašą. Komisija šį sąrašą prideda prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

3. Skelbiant informaciją apie sutarties skyrimą nurodomas rangovo pavadinimas, skirta suma ir sutarties dalykas, o skelbiant informaciją apie tiesioginių ir konkrečių sutarčių skyrimą, laikomasi 21 straipsnio 3 dalies nuostatų.

Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. savo interneto svetainėje paskelbia sąrašą:

- a) sutarčių, kurių vertė mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas;
- b) sutarčių, skirtų pagal šio reglamento 134 straipsnio h ir j–m punktus;
- c) sutarčių pakeitimų, nurodytų Finansinio reglamento 114a straipsnio 3 dalies c punkte;
- d) sutarčių pakeitimų, kurie yra nurodyti Finansinio reglamento 114a straipsnio 3 dalies a ir b punktuose ir kurių vertė yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas;
- e) konkrečių sutarčių, pagrįstų bendrąja sutartimi.

Taikant antros pastraipos e punktą, gali būti skelbiama suvestinė su kiekvienu rangovu ir tuo pačiu dalyku susijusi informacija.

4. Tarpinstitucinių bendrųjų sutarčių atveju kiekviena perkančioji organizacija atsako už informacijos apie konkrečias sutartis ir jų pakeitimus skelbimą laikantis 3 dalyje nustatytų sąlygų.

*125 straipsnis***Skelbimų skelbimas****(Finansinio reglamento 103 straipsnio 1 dalis)**

1. Perkančioji organizacija parengia ir elektroniniu būdu persiunčia 123 ir 124 straipsniuose nurodytus skelbimus Leidinių biurui.

▼M1

2. Leidinių biuras paskelbia 123 ir 124 straipsniuose nurodytus skelbimus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ne vėliau kaip:

b) per 12 kalendorinių dienų nuo jų išsiuntimo dienos visais kitais atvejais.

3. Perkančioji organizacija privalo galėti pateikti išsiuntimo datos įrodymą.

*126 straipsnis***Kiti informacijos skelbimo būdai****(Finansinio reglamento 103 straipsnio 2 dalis)**

Be 123 ir 124 straipsniuose numatytų informacijos skelbimo būdų, apie viešųjų pirkimų procedūras galima skelbti ir kitais būdais, visų pirma elektroniniu pavidalu. Visuose tokiuose skelbimuose turi būti nuoroda į skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei toks yra paskelbtas, ir tokie skelbimai negali būti paskelbti anksčiau už skelbimą Oficialiajame leidinyje – tik šis skelbimas yra autentiškas.

Tokuose skelbimuose negali būti pateikta jokių kandidatų arba konkurso dalyvius diskriminuojančių nuostatų ir jokios kitos informacijos, išskyrus informaciją, pateiktą skelbime apie pirkimą, jei toks yra paskelbtas.

3 skirsnis

Viešųjų pirkimų procedūros*128 straipsnis***Mažiausias kandidatų skaičius ir derybų tvarka****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalis)**

1. Ribotos procedūros ir 136 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose bei 136a straipsnyje nurodytų procedūrų atvejais kandidatų turi būti bent penki.

2. Konkurso procedūros su derybomis, konkurencinio dialogo, inovacijų partnerystės, vietos rinkos tyrimo pagal 134 straipsnio 1 dalies g punktą ir 137 straipsnio 1 dalyje nurodytos derybų procedūros mažos vertės sutartims skirti atvejais kandidatų turi būti bent trys.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys netaikomos šiais atvejais:

a) vykdant 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas derybų procedūras labai mažos vertės sutartims skirti;

b) vykdant 134 straipsnyje nurodytas derybų procedūras be išankstinio skelbimo apie pirkimą, išskyrus projekto konkursus pagal 134 straipsnio 1 dalies d punktą ir vietos rinkos tyrimą pagal 134 straipsnio 1 dalies g punktą.

▼ **M1**

4. Jei atrankos kriterijus atitinkančių kandidatų skaičius yra mažesnis už 1 ir 2 dalyse nurodytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali tęsti procedūrą, pakviesdama kandidatus, kurie turi reikalaujamus pajėgumus. Perkančioji organizacija negali kviesti kitų ekonominės veiklos vykdytojų, kurie iš pradžių nebuvo pateikę prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba iš pradžių nebuvo pakviesti dalyvauti.

5. Per derybas perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomos vienodos sąlygos.

Derybos gali vykti keliais etapais, per kuriuos taikant pirkimo dokumentuose nurodytus sutarties skyrimo kriterijus mažinamas pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, skaičius. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, ar naudosis šia galimybe.

6. Dalyvauti 134 straipsnio 1 dalies d ir g punktuose ir 136a bei 137 straipsniuose nustatytose procedūrose perkančioji organizacija pakviečia bent visus ekonominės veiklos vykdytojus, pareiškčius susidomėjimą po 124 straipsnio 1 dalyje nurodyto *ex ante* viešinimo arba vietos rinkos tyrimo ar projekto konkurso.

*129 straipsnis***Inovacijų partnerystė****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalis)**

1. Inovacijų partnerystės tikslas – sukurti inovacinį produktą, inovacinę paslaugą ar inovacinius darbus ir vėliau pirkti atitinkamus darbus, prekes arba paslaugas su sąlyga, kad jų veiksmingumo lygiai ir maksimalios sąnaudos atitinka lygius ir sąnaudas, dėl kurių susitarė perkančiosios organizacijos ir partneriai.

Inovacijų partnerystė organizuojama nustatant vieną po kito einančius etapus, atitinkančius mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapų, kurie gali apimti darbų atlikimą, produktų gamybą arba paslaugų teikimą, seką. Sudarant inovacijų partnerystę nustatomi partnerių siektini tarpiniai tiksliniai rodikliai.

Remdamasi tais tarpiniais tiksliniais rodikliais, perkančioji organizacija po kiekvieno etapo gali nuspręsti nutraukti inovacijų partnerystę arba – inovacijų partnerystės su keliais partneriais atveju – sumažinti partnerių skaičių nutraukdama atskiras sutartis su sąlyga, kad ji yra nurodžiusi šias galimybes ir naudojimosi jomis sąlygas pirkimo dokumentuose.

2. Prieš pradėdama inovacijų partnerystę perkančioji organizacija pasikonsultuoja su rinkos subjektais, kaip numatyta 137a straipsnyje, kad įsitikintų, kad atitinkamas darbas, prekė ar paslauga nėra siūlomi rinkoje ir neįeina į kokią nors rinkai artimą technologinės plėtros veiklą.

Laikomasi Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos.

▼ M1

Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nustato inovacinių darbų, prekių ar paslaugų poreikį, kurio neįmanoma patenkinti perkant rinkoje jau siūlomus darbus, prekes ar paslaugas. Ji nurodo, kuriose šio aprašo dalyse nustatomi minimalieji reikalavimai. Pateikiama informacija turi būti pakankamai tiksli, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų nustatyti reikiamo sprendimo pobūdį bei apimtį ir nuspręsti, ar teikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje.

Perkančioji organizacija gali nuspręsti sudaryti inovacijų partnerystę su vienu ar keliais partneriais, vykdančiais atskirą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą.

Sutartys skiriamos remiantis tik geriausio kainos ir kokybės santykio kriterijumi, nustatytu Finansinio reglamento 110 straipsnio 4 dalyje.

3. Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nurodo intelektinės nuosavybės teisėms taikomą tvarką.

Inovacijų partnerystės atveju perkančioji organizacija be partnerio sutikimo neatskleidžia kitiems partneriams informacijos apie jo pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad partnerystės struktūra ir visų pirma įvairių etapų trukmė bei vertė atitiktų siūlomo sprendimo novatoriškumo laipsnį ir mokslinių tyrimų bei inovacijų veiklos, reikalingos inovaciniam sprendimui, kurio dar nėra rinkoje, sukurti, seką. Numatoma darbų, prekių ar paslaugų vertė negali būti neproporcinga investicijoms, kurių reikia jiems sukurti.

*130 straipsnis***Projekto konkursai****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalis)**

1. Projekto konkursams taikomos 123 straipsnyje nustatytos informacijos skelbimo taisyklės, ir per juos gali būti skiriami apdovanojimai.

Jei projekto konkurse leidžiama dalyvauti ribotam kandidatų skaičiui, perkančioji organizacija nustato aiškius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus.

Pakviestų dalyvauti kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vertinimo komisiją. Ją sudaro vien tik fiziniai asmenys, kurie nepriklauso nuo konkurse dalyvaujančių kandidatų. Jei konkurse dalyvaujantys kandidatai privalo turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją, bent trečdalis vertinimo komisijos narių privalo turėti tokią pačią arba lygiavertę kvalifikaciją.

Vertinimo komisija nuomones teikia nepriklausomai. Nuomones ji priima remdamasi kandidatų jai anonimiškai pateiktais projektais ir vadovaudamasi tik skelbime apie konkursą nustatytais kriterijais.

▼ M1

3. Kiekvieno projekto privalumais pagrįsti vertinimo komisijos pasiūlymai, jos nustatyta projektų eilės tvarka ir pastabos pateikiami ataskaitoje, kurią pasirašo komisijos nariai.

Kandidatų anonimiškumas išlaikomas tol, kol vertinimo komisija pateikia savo nuomonę.

Vertinimo komisija gali paprašyti kandidatų atsakyti į ataskaitoje nurodytus klausimus, kad būtų išsiaiškinti su projektu susiję neaiškumai. Parengiama išsami tokio dialogo ataskaita.

4. Tada perkančioji organizacija priima sprendimą dėl sutarties skyrimo, kuriame nurodo atrinkto kandidato pavadinimą bei adresą ir jo pasirinkimo priežastis, remdamasi skelbime apie konkursą nurodytais kriterijais, ypač jei pasirinkta kitaip, nei buvo siūloma vertinimo komisijos nuomonėje.

*131 straipsnis***Dinaminė pirkimo sistema****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 6 dalis)**

1. Dinaminė pirkimo sistema – vien elektroniniu būdu vykdoma pirkimo procedūra, skirta įprastoms pirkimo operacijoms, kurioje visu jos vykdymo laikotarpiu gali dalyvauti bet kuris atrankos kriterijus atitinkantis ekonominės veiklos vykdytojas. Ji gali būti suskirstyta į darbų, prekių ar paslaugų kategorijas, kurios objektyviai nustatomos remiantis viešojo pirkimo, kuris bus vykdomas pagal atitinkamą kategoriją, charakteristikomis. Šiuo atveju turi būti nustatyti su kiekviena kategorija susiję atrankos kriterijai.

2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo numatomų pirkimų pobūdį bei numatomą pirkti kiekį ir visą reikiamą informaciją apie pirkimo sistemą, naudojamą elektroninę įrangą ir techninio ryšio priemones bei specifikacijas.

3. Perkančioji organizacija visu dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu suteikia galimybę bet kuriam ekonominės veiklos vykdytojui pateikti prašymą leisti dalyvauti sistemoje. Gautus prašymus ji įvertina per 10 darbo dienų. Pagrįstais atvejais šis terminas gali būti pratęstas iki 15 darbo dienų. Tačiau pratęsti vertinimo laikotarpį perkančioji organizacija gali, tik jei per tą laiką nebuvo paskelbtas kvietimas pateikti pasiūlymus.

Perkančioji organizacija kuo skubiau informuoja kandidatą apie tai, ar jam leista dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje.

4. Perkančioji organizacija pakviečia visus kandidatus, kuriems leista dalyvauti su atitinkama sistemos kategorija susijusioje procedūroje, per pagrįstą laikotarpį pateikti pasiūlymą. Perkančioji organizacija skiria sutartį konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus skelbime apie pirkimą, pateikė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Atitinkamais atvejais šie kriterijai gali būti patikslinti kvietime pateikti pasiūlymus.

▼ M1

5. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą nurodo dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpį.

Dinaminė pirkimo sistema negali galioti ilgiau kaip ketverius metus, išskyrus išimtinius tinkamai pagrįstus atvejus.

Perkančioji organizacija negali naudotis šia sistema taip, kad būtų užkirstas kelias konkurencijai, ji būtų apribota arba iškreipta.

*132 straipsnis***Konkurencinis dialogas****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalis)**

1. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nurodo savo poreikius ir reikalavimus, sutarties skyrimo kriterijus ir orientacinį tvarkaraštį.

Ji skiria sutartį konkurso dalyviui, pateikusiam pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis.

2. Siekdama nustatyti ir apibrėžti priemones, kurios geriausiai patenkintų jos poreikius, perkančioji organizacija pradeda dialogą su atrankos kriterijus atitinkančiais kandidatais. Per šį dialogą ji gali su atrinktais kandidatais aptarti visus viešojo pirkimo aspektus, tačiau negali keisti pagal 1 dalį nurodytų savo poreikių, reikalavimų ir sutarties skyrimo kriterijų.

Per dialogą perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomos vienodos sąlygos ir neatskleidžia informacijos apie konkurso dalyvio pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos, jei jis nesutinka atleisti nuo pareigos saugoti konfidencialumą.

Konkurencinis dialogas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais, per kuriuos taikant paskelbtus sutarties skyrimo kriterijus mažinamas sprendimų, kurie bus aptariami, skaičius, jei tokia galimybė yra numatyta skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente.

3. Perkančioji organizacija tęsia dialogą tol, kol gali nustatyti jos poreikius galintį (-čius) patenkinti sprendimą (-us).

Informavusi likusius konkurso dalyvius apie dialogo pabaigą, perkančioji organizacija pakviečia kiekvieną iš jų pateikti galutinį pasiūlymą, pagrįstą per dialogą pristatytu (-ais) ir sukonkretintu (-ais) sprendimu (-ais). Šiuose pasiūlymuose aprašomi visi projektui vykdyti reikalingi ir būtini elementai.

Perkančiosios organizacijos prašymu šie galutiniai pasiūlymai gali būti paaiškinami, patikslinami ir patobulinami su sąlyga, kad taip nebūtų iš esmės pakeistas pasiūlymas arba pirkimo dokumentai.

Perkančioji organizacija gali susitarti su konkurso dalyviu, pateikusi pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis, kad jis patvirtintų pasiūlyme pateiktus įsipareigojimus su sąlyga, kad

▼ M1

taip nebūtų pakeisti esminiai pasiūlymo elementai ir nekiltų konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos rizika.

4. Perkančioji organizacija gali numatyti mokėjimus dialoge dalyvaujantiems atrinktiems kandidatams.

*133 straipsnis***Tarpinstitucinės procedūros****(Finansinio reglamento 104a straipsnio 1 dalis)**

Tarpinstitucinės procedūros atveju viena perkančioji organizacija administruoja šią procedūrą ir paskesnę tiesioginę arba bendrąją sutartį savo ir kitų atitinkamų perkančiųjų organizacijų vardu.

Skelbime apie pirkimą nurodomi viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujančių perkančiųjų organizacijų, nurodytų Finansinio reglamento 104a straipsnio 1 dalyje, pavadinimai, už procedūrą atsakinga institucija ir bendra visų šių perkančiųjų organizacijų skirsimų sutarčių vertė.

*134 straipsnis***Derybų procedūros be išankstinio skelbimo apie pirkimą taikymas****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 5 dalis)**

1. Taikydama derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, perkančioji organizacija laikosi Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos.

Derybų procedūrą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

- a) jei paskelbus atvirą ar ribotą procedūrą nebuvo pateiktas nė vienas pasiūlymas ar prašymas leisti dalyvauti procedūroje arba nebuvo pateiktas nė vienas tinkamas pasiūlymas ar tinkamas prašymas leisti dalyvauti procedūroje, kaip numatyta 2 dalyje; derybų procedūra vykdoma pasibaigus tai atvirai ar ribotai procedūrai su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pradiniai pirkimo dokumentai;
- b) jei 3 dalyje nustatytais sąlygomis ir dėl bet kurios iš toliau nurodytų priežasčių darbus atlikti, prekes tiekti ar paslaugas teikti gali tik vienas ekonominės veiklos vykdytojas:
 - i) viešojo pirkimo tikslas yra unikalaus meno kūrinio ar meninio pasirodymo sukūrimas arba įsigijimas;
 - ii) konkurencijos nėra dėl techninių priežasčių;
 - iii) turi būti užtikrinta išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsauga;

▼ M1

- c) kai tai tikrai būtina, tais atvejais, kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, neįmanoma laikytis 152, 154 ir 275 straipsniuose nustatytų terminų, jei tos ypatingos skubos priežastys atsirado ne dėl perkančiosios organizacijos kaltės;
- d) jei paslaugų sutartį numatoma skirti po projekto konkurso jo laimėtoju arba vienam iš laimėtojų; pastaruoju atveju dalyvauti derybose turi būti pakviesti visi laimėtojai;
- e) jei perkamos naujos paslaugos ar darbai, kuriais kartojamos panašios paslaugos ar darbai, pavesti ekonominės veiklos vykdytojui, kuriam ta pati perkančioji organizacija skyrė pradinę sutartį, jei šios paslaugos ar darbai atitinka pagrindinį projektą, dėl kurio, paskelbus skelbimą apie pirkimą, buvo skirta pradinė sutartis, laikantis 4 dalyje nustatytų sąlygų;
- f) jei skiriamos tiekimo sutartys:
 - i) dėl papildomų prekių, kurios yra skirtos prekėms arba įrenginiams iš dalies pakeisti arba kuriomis papildomos esamos prekės arba įrenginiai, jeigu pakeitus tiekėją perkančiajai organizacijai tektų įsigyti prekių, kurių techninės charakteristikos yra kitokios, ir dėl to atsirastų su eksploatacija ir priežiūra susijusių nesuderinamumo problemų arba per didelių techninių sunkumų; jei institucijos skiria sutartis savo sąskaita, tokių sutarčių trukmė negali būti ilgesnė kaip treji metai;
 - ii) dėl produktų, kurie gaminami tik mokslinių tyrimų, eksperimentavimo, studijų ar technologinės plėtros tikslais; tačiau tokios sutartys neapima didelės apimties gamybos, kuria siekiama užtikrinti komercinį gyvybingumą arba kompensuoti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidas;
 - iii) dėl prekių, kurios kotiruojamos ir perkamos prekių rinkoje;
 - iv) dėl prekių pirkimo ypač palankiomis sąlygomis iš ekonominės veiklos vykdytojo, kuris galutinai likviduoja savo verslo veiklą, arba iš likvidatorių tais atvejais, kai vykdoma nemokumo procedūra, kai susitarta su kreditoriais arba kai pagal nacionalinę teisę vykdoma panaši procedūra;
- g) jei ištyrus vietos rinką skiriamos pastatų sutartys;
- h) jei skiriamos sutartys dėl kurio nors iš šių dalykų:
 - i) dėl Tarybos direktyvos 77/249/EEB ⁽¹⁾ 1 straipsnyje apibrėžto teisininko teikiamų teisinio atstovavimo arbitražo ar taikinimo procedūrose arba teismo procesuose paslaugų;
 - ii) dėl teisinių konsultacijų, teikiamų rengiantis pirmiau nurodytoms procedūroms ir procesams arba tais atvejais, kai yra aiškių požymių ir didelė tikimybė, kad klausimas, dėl kurio konsultuojamasi, bus nagrinėjamas tokiose procedūrose ir procesuose, su sąlyga, kad konsultaciją teikia Direktyvos 77/249/EEB 1 straipsnyje apibrėžtas teisininkas;

⁽¹⁾ 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyva 77/249/EEB, skirta padėti teisininkams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL L 78, 1977 3 26, p. 17).

▼ **M1**

- iii) dėl arbitražo ir taikinimo paslaugų;
- iv) dėl dokumentų sertifikavimo ir autentiškumo tvirtinimo paslaugų, kurias turi teikti notariai;
- i) jei skiriamos slaptomis pripažintos sutartys arba sutartys, kurias vykdant reikia imtis ypatingų saugumo priemonių pagal galiojančias administracines nuostatas arba kai to reikia siekiant apsaugoti esminius Sąjungos interesus, jei šie interesai negali būti apsaugoti kitomis priemonėmis; šios priemonės gali apimti reikalavimus saugoti informacijos, kurią perkančioji organizacija pateikia per viešųjų pirkimų procedūrą, konfidencialumą;
- j) jei skiriamos sutartys dėl finansinių paslaugų, susijusių su vertybinių popierių ar kitų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB ⁽¹⁾ apibrėžtų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, dėl centrinio banko paslaugų ir dėl operacijų, atliekamų pasitelkiant Europos finansinio stabilumo fondą ir Europos stabilumo mechanizmą;
- k) jei skiriamos sutartys dėl paskolų, susijusių ar nesusijusių su vertybinių popierių ar kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu;
- l) jei perkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/21/EB ⁽²⁾ apibrėžtos viešųjų ryšių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugos;
- m) jei perkamos paslaugos, kurias teikia tarptautinė organizacija, kurios statute arba steigimo akte nustatyta, kad ji negali dalyvauti konkursų procedūrose.

2. Pasiūlymas laikomas netinkamu, jei jis nėra susijęs su sutarties dalyku, o prašymas leisti dalyvauti procedūroje laikomas netinkamu, jei ekonominės veiklos vykdytojas yra patekęs į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių jam draudžiama dalyvauti procedūroje, arba jei jis neatitinka atrankos kriterijų.

3. 1 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nustatytos išimties taikomos tik tuo atveju, jei nėra tinkamos alternatyvos arba pakaitalo ir jei konkurencijos nebuvimas nėra nulemtas dirbtinio parametų susiaurinimo apibrėžiant konkretų viešąjį pirkimą.

4. 1 dalies e punkte nurodytais atvejais pagrindiniame projekte nurodoma galimų naujų paslaugų ar darbų apimtis ir jų pirkimo sutarčių skyrimo sąlygos. Paskelbus su pagrindiniu projektu susijusį konkursą, iš karto nurodoma, kad gali būti taikoma derybų procedūra, o taikant Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas arba išorės veiksmų srityje taikant šio reglamento 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte arba 269 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas ribas atsižvelgiama į bendrą numatomą paskesnių paslaugų arba darbų vertę. Jei institucijos sutartis skiria savo sąskaita, ši procedūra gali būti taikoma tik pradinės sutarties vykdymo laikotarpiu ir ne vėliau kaip per trejus metus nuo jos pasirašymo.

⁽¹⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

⁽²⁾ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).

▼ M1*135 straipsnis***Konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūros taikymas****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 5 dalis)**

1. Taikydama konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūrą, perkančioji organizacija laikosi Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos. Šias procedūras, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

- a) jei paskelbus atvirą ar ribotą procedūrą buvo pateikti tik netinkami ar nepriimtini 2 ir 3 dalyse apibrėžti pasiūlymai, po to, kai ši procedūra buvo baigta, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pradiniai pirkimo dokumentai; skelbimo apie pirkimą galima neskelbti 4 dalyje nustatytomis sąlygomis;
- b) jei darbai, prekės arba paslaugos atitinka vieną ar daugiau iš šių kriterijų:
 - i) perkančiosios organizacijos poreikiai gali būti patenkinti tik pritaikius esamą lengvai prieinamą sprendimą;
 - ii) darbai, prekės ar paslaugos apima projektavimo ar inovacinius sprendimus;
 - iii) sutartis negali būti skirta be išankstinių derybų dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su sutarties pobūdžiu, sudėtingumu ar teisine ir finansine struktūra arba rizika, susijusia su sutarties dalyku;
 - iv) perkančioji organizacija negali pakankamai tiksliai nustatyti techninių specifikacijų remdamasi standartu, kaip nustatyta 139 straipsnio 3 dalyje;
- c) jei skiriamos koncesijos sutartys;
- d) jei skiriamos Direktyvos 2014/24/ES XIV priede nurodytos paslaugų sutartys;
- e) jei skiriamos sutartys dėl mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų, išskyrus paslaugas, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000–2 iki 73120000–9, taip pat 73300000–5, 73420000–2 ir 73430000–5, nebent visą naudą gautų tik perkančioji organizacija savo veiklai vykdyti arba visą atlygį už teikiamą paslaugą mokėtų perkančioji organizacija;
- f) jei skiriamos paslaugų sutartys dėl programų medžiagos, skirtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/13/ES ⁽¹⁾ apibrėžtomis audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms arba radijo žiniasklaidos paslaugoms, įsigijimo, kūrimo, gamybos ar bendros gamybos arba sutartys dėl transliacijos laiko arba programų transliavimo.

2. Pasiūlymas laikomas netinkamu bet kuriuo iš šių atvejų:

- a) jei jis neatitinka pirkimo dokumentuose nurodytų minimaliųjų reikalavimų;

⁽¹⁾ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

▼ **M1**

- b) jei jis neatitinka Finansinio reglamento 111 straipsnio 4 dalyje nustatytų pateikimo reikalavimų;
 - c) jei konkurso dalyvis pašalinamas pagal Finansinio reglamento 107 straipsnio 1 dalies b arba c punktą;
 - d) jei perkančioji organizacija paskelbia, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža.
3. Pasiūlymas laikomas nepriimtiniu bet kuriuo iš šių atvejų:
- a) jei pasiūlyme nurodyta kaina viršija maksimalų perkančiosios organizacijos biudžetą, nustatytą ir patvirtintą dokumentais prieš pradėdant viešųjų pirkimų procedūrą;
 - b) jei pasiūlymo kokybė nesiekia minimalių kokybės lygių, kad pasiūlymas galėtų būti vertinamas pagal sutarties skyrimo kriterijus.
4. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais perkančioji organizacija neprivalo skelbti skelbimo apie pirkimą, jei ji į konkurso procedūrą su derybomis pakviečia visus konkurso dalyvius, kuriems pagal nustatytus kriterijus nedraudžiama dalyvauti procedūroje ir kurie atitiko atrankos kriterijus, išskyrus konkurso dalyvius, pateikusius pasiūlymus, kuriuose nurodyta kaina paskelbta neįprastai maža.

136 straipsnis

**Procedūra, per kurią kviečiama pareikšti susidomėjimą
(Finansinio reglamento 104 straipsnio 5 dalis)**

1. Sutarčių, kurių vertė yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje arba šio reglamento 265 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas vertės ribas, atveju perkančioji organizacija, nepažeisdama šio reglamento 134 ir 135 straipsnių, gali skelbti kvietimą pareikšti susidomėjimą siekdama vieno iš šių tikslų:
- a) iš anksto atrinkti kandidatus, kviestinus pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose;
 - b) sudaryti pardavėjų, kviestinių pateikti prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, sąrašą.
2. Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudarytas sąrašas galioja ne ilgiau kaip ketverius metus nuo 124 straipsnio 1 dalyje nurodyto skelbimo paskelbimo dienos.
- Pirmoje pastraipoje nurodytas sąrašas gali būti sudarytas iš smulkesnių sąrašų.

Bet kuris susidomėjęs ekonominės veiklos vykdytojas gali pareikšti susidomėjimą bet kuriuo sąrašo galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

▼ M1

3. Jei numatoma skirti sutartį, perkančioji organizacija pakviečia visus į atitinkamą sąrašą ar smulkesnį sąrašą įtrauktus kandidatus ar pardavėjus atlikti vieną iš šių veiksmų:

- a) 1 dalies a punkte nurodytu atveju pateikti pasiūlymus;
- b) 1 dalies b punkte nurodyto sąrašo atveju pateikti kuriuos nors iš šių dokumentų:
 - i) pasiūlymus, įskaitant dokumentus, susijusius su draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais;
 - ii) dokumentus, susijusius su draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais; tuos kriterijus atitinkantys asmenys antrame etape pakviečiami pateikti pasiūlymus.

*136a straipsnis***Vidutinės vertės sutartys****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalis)**

Vidutinės vertės, kuri yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas, sutartis gali būti skiriama taikant derybų procedūrą laikantis Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos. Tokioms procedūroms taikoma šio reglamento 124 straipsnio 1 dalis ir 128 straipsnio 1 ir 4 dalys. Pradinį pasiūlymą gali pateikti tik perkančiosios organizacijos vienu metu raštu pakviesti kandidatai.

*137 straipsnis***Mažos vertės sutartys****(Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalis)**

1. Mažos vertės, neviršijančios 60 000 EUR, sutartis gali būti skiriama taikant derybų procedūrą laikantis Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos. Tokioms procedūroms taikoma šio reglamento 124 straipsnio 1 dalis ir 128 straipsnio 2 ir 4 dalys. Pradinį pasiūlymą gali pateikti tik perkančiosios organizacijos vienu metu raštu pakviesti kandidatai.

2. Labai mažos vertės, neviršijančios 15 000 EUR, sutartis gali būti skiriama taikant derybų procedūrą laikantis Finansinio reglamento 104 straipsnio 4 dalyje ir šio reglamento 128 straipsnio 5 dalyje nustatytos derybų tvarkos. Tokioms procedūroms taikoma šio reglamento 128 straipsnio 3 dalis. Pradinį pasiūlymą gali pateikti tik perkančiosios organizacijos vienu metu raštu pakviesti kandidatai.

3. 1 000 EUR neviršijančios sumos, skirtos išlaidoms padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

▼ **M1***137a straipsnis***Pirminė rinkos konsultacija****(Finansinio reglamento 105 straipsnio 1 dalis)**

1. Atlikdama pirminę rinkos konsultaciją perkančioji organizacija gali prašyti nepriklausomų ekspertų, valdžios institucijų arba ekonominės veiklos vykdytojų suteikti konsultacijas arba sutikti būti šių subjektų konsultuojama. Tomis konsultacijomis gali būti remiamasi planuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūrą su sąlyga, kad dėl tokių konsultacijų neiškreipiama konkurencija ir nėra pažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai.

2. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas suteikė konsultacijas perkančiajai organizacijai arba kitaip dalyvavo rengiant viešųjų pirkimų procedūrą, perkančioji organizacija imasi atitinkamų 142 straipsnyje nustatytų priemonių užtikrinti, kad dėl to ekonominės veiklos vykdytojo dalyvavimo nebūtų iškreipiama konkurencija.

*138 straipsnis***Pirkimo dokumentai****(Finansinio reglamento 105 straipsnio 2 dalis)**

1. Pirkimo dokumentus sudaro šie dokumentai:
 - a) atitinkamais atvejais skelbimas apie pirkimą arba kita iš 123–126 straipsniuose numatytų informacijos skelbimo priemonių;
 - b) kvietimas pateikti pasiūlymus;
 - c) pirkimo specifikacijos arba – konkurencinio dialogo atveju – aprašomieji dokumentai; juose pateikiamos techninės specifikacijos ir atitinkami kriterijai;
 - d) pagal pavyzdinę sutartį parengtas sutarties projektas.

Pirmos pastraipos d punktą netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių pavyzdinės sutarties naudoti negalima.

2. Kvietime pateikti pasiūlymus pateikiama ši informacija:
 - a) nurodomos pasiūlymų teikimo taisyklės, visų pirma sąlyga išlaikyti jų konfidencialumą iki vokų atplėšimo, paskutinė pasiūlymų priėmimo diena bei laikas ir adresas, kuriuo jie turėtų būti siunčiami ar pristatomi, arba, jei pasiūlymai teikiami elektroniniu būdu, interneto adresas;
 - b) nurodoma, kad pateikdamas pasiūlymą asmuo sutinka su pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis ir kad rangovas, kuriam bus paskirta sutartis, privalės laikytis šio pasiūlymo visą sutarties vykdymo laikotarpį;
 - c) nurodomas laikotarpis, kurį pasiūlymas galios ir negalės būti pakeistas jokiais atžvilgiais;
 - d) uždraudžiamas bet koks perkančiosios organizacijos ir konkurso dalyvio kontaktas vykstant procedūrai, išskyrus išimtinius atvejus 160 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, taip pat tais atvejais, kai yra numatytas apsilankymas vietoje, nurodoma tokio apsilankymo tvarka;

▼ M1

- e) nurodomos įrodymo, kad buvo laikytasi pasiūlymų priėmimo termino, priemonės;
 - f) nurodoma, kad pateikdamas pasiūlymą asmuo sutinka gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroniniu būdu.
3. Pirkimo specifikacijose pateikiama ši informacija:
- a) draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijai;
 - b) sutarties skyrimo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai arba, jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių suteikti neįmanoma, kriterijų svarbos mažėjimo tvarka – visa tai taikoma ir alternatyviems pasiūlymams, jei skelbime apie pirkimą leidžiama tokius pasiūlymus teikti;
 - c) 139 straipsnyje nurodytos techninės specifikacijos;
 - d) jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, minimalieji reikalavimai, kuriuos jie turi atitikti;
 - e) informacija apie tai, ar taikomas Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų arba atitinkamais atvejais Vienos konvencija dėl diplomatinė santykių ar Vienos konvencija dėl konsulinių santykių;
 - f) galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose įrodymai, nustatyti 172 ir 263 straipsniuose;
 - g) jei naudojama dinaminė pirkimo sistema arba elektroniniai katalogai, naudojama elektroninė įranga ir reikalingos techninio ryšio priemonės bei specifikacijos.
4. Sutarties projekte pateikiama ši informacija:
- a) nurodomi atlygintini nuostoliai dėl jos sąlygų nesilaikymo;
 - b) nurodoma informacija, kuri pagal 102 straipsnį turi būti pateikta sąskaitose faktūrose ir atitinkamuose patvirtinamuosiuose dokumentuose;
 - c) nurodoma, kad tais atvejais, kai institucijos sutartis skiria savo sąskaita, sutarčiai taikoma Sąjungos teisė, prireikus papildoma nacionaline teise, arba, jei tai būtina 121 straipsnio 1 dalyje nurodytų sutarčių atveju, tik nacionalinė teisė;
 - d) nurodomas kompetentingas teismas, kuriame būtų nagrinėjami ginčai;
 - e) nurodoma, kad rangovas turi laikytis aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse galiojančių įpareigojimų, nustatytų Sąjungos teisės aktais, nacionalinės teisės aktais, kolektyviniais susitarimais arba tarptautinėmis aplinkos, socialinės ir darbo teisės nuostatomis, išvardytomis Direktyvos 2014/24/ES X priede;
 - f) nurodoma, ar turės būti perduotos intelektinės nuosavybės teisės;
 - g) nurodoma, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra fiksuota ir netiksliinama, arba nustatomos kainų tikslinimo sutarties galiojimo laikotarpio sąlygos arba formulės.

▼ M1

Taikydama pirmos pastraipos g punktą, perkančioji organizacija, jei sutartyje nustatoma galimybė tikslinti kainas, visų pirma atsižvelgia į:

- i) viešojo pirkimo dalyką ir jo ekonomines aplinkybes;
- ii) sutarties ir užduočių rūšį ir sutarties trukmę;
- iii) savo finansinius interesus.

Pirmos pastraipos c ir d punktai gali būti netaikomi sutartims, kurios pasirašomos pagal 134 straipsnio 1 dalies m punktą.

*139 straipsnis***Techninės specifikacijos****(Finansinio reglamento 105 straipsnio 2 dalis)**

1. Techninėmis specifikacijomis visiems ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinamos vienodos galimybės dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir nesudaromos nepateisinamos kliūtys atverti viešuosius pirkimus konkurencijai.

Techninėse specifikacijose nurodomos reikiamos darbų, prekių ar paslaugų charakteristikos, įskaitant minimaliuosius reikalavimus, kad šie darbai, prekės ar paslaugos atitiktų perkančiosios organizacijos numatytą jų paskirtį.

2. Į 1 dalyje nurodytas charakteristikas atitinkamais atvejais gali įeiti:

- a) kokybės lygiai;
- b) aplinkos ir klimato apsaugos veiksmingumo rodikliai;
- c) fiziniams asmenims skirtų pirkinių atveju – prieinamumo neįgaliesiems kriterijai arba tinkamumo visiems naudotojams reikalavimai, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus;
- d) atitikties vertinimo lygiai ir procedūros;
- e) tiekinių prekių eksploatacijos arba naudojimo rodikliai;
- f) saugos arba matmenų reikalavimai, be kita ko, skiriant tiekimo sutartis reikalavimai, susiję su prekiniais pavadinimais ir naudojimo instrukcijomis, o skiriant bet kokias sutartis reikalavimai, susiję su terminija, simboliais, bandymais ir bandymų metodais, pakavimu, žymėjimu ir ženkliniu, gamybos procesais ir metodais;
- g) skiriant darbų sutartis, su kokybės užtikrinimu susijusios procedūros ir su projektavimu bei sąnaudų apskaičiavimu susijusios taisyklės, darbams taikomos bandymų, tikrinimo ir priėmimo sąlygos, statybos metodai arba būdai ir visos kitos techninės sąlygos, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti bendrosiose arba specialiosiose taisyklėse baigtiems darbams ir su jais susijusioms medžiagoms ar jų dalims.

▼ M1

3. Techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų:

- a) šia pirmumo tvarka: remiantis Europos standartais, Europos techniniais įvertinimais, bendromis techninėmis specifikacijomis, tarptautiniais standartais, kitomis Europos standartizacijos institucijų nustatytomis techninių etalonų sistemomis arba, jei tai neįmanoma, jų nacionaliniais atitikmenimis; kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“;
- b) nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugos charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tiksūs, kad konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančioji organizacija – skirti sutartį;
- c) kartu taikant abu a ir b punktuose nustatytus metodus.

4. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja galimybe remtis 3 dalies a punkte nurodytomis specifikacijomis, ji neatmeta pasiūlymo dėl to, kad jis neatitinka tų specifikacijų, jei konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad siūlomas sprendimas lygiavertiškai atitinka techninėse specifikacijose nustatytus reikalavimus.

5. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja 3 dalies b punkte numatyta galimybe suformuluoti technines specifikacijas nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, ji neatmeta pasiūlymo, atitinkančio nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas Europos standartas, Europos techninį įvertinimą, bendrą techninę specifikaciją, tarptautinį standartą arba Europos standartizacijos institucijos nustatytą techninių etalonų sistemą, jei tos specifikacijos apima jos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

Konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad konkretų standartą atitinkantys darbai, prekės ar paslaugos atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

6. Jei perkančioji organizacija ketina pirkti konkrečiomis aplinkosaugos, socialinėmis ar kitomis charakteristikomis pasižyminčius darbus, prekes ar paslaugas, ji gali reikalauti specialaus ženklavimo dokumento arba taikyti specialius ženklavimo reikalavimus su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) ženklavimo reikalavimai yra susiję tik su kriterijais, susijusiais su sutarties dalyku, ir yra tinkami pirkinio charakteristikoms apibrėžti;
- b) ženklavimo reikalavimai yra pagrįsti objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;
- c) ženklavimo dokumentai nustatomi taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti visi atitinkami suinteresuotieji subjektai;
- d) galimybę gauti ženklavimo dokumentus turi visos suinteresuotosios šalys;
- e) ženklavimo reikalavimus yra nustačiusi trečioji šalis, kurios sprendimams ekonominės veiklos vykdytojas, teikiantis paraišką dėl ženklavimo dokumento, negali turėti lemiamos įtakos.

▼ **M1**

Perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas kaip atitikties pirkimo dokumentams įrodymą pateiktų bandymų protokolą arba sertifikatą, išduotą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008 ⁽¹⁾ akredituotos atitikties vertinimo įstaigos arba lygiavertės atitikties vertinimo įstaigos.

7. Perkančioji organizacija priima kitus nei 6 dalyje nurodytieji tinkamus įrodymus, tokius kaip gamintojo parengti techniniai dokumentai, jei ekonominės veiklos vykdytojas negalėjo gauti sertifikatų arba bandymų protokolų arba neturėjo galimybės gauti jų arba konkretaus ženklavimo dokumento per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, ir jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad atliksimi darbai, tieksimos prekės ar teiksimos paslaugos atitinka specialaus ženklavimo reikalavimus arba perkančiosios organizacijos nurodytus specialius reikalavimus.

8. Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl sutarties dalyko, techninėse specifikacijose nenurodomas konkretus modelis, šaltinis ar konkretus procesas, būdingas konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamiems produktams ar teikiamoms paslaugoms, arba prekės ženklai, patentai, rūšys arba konkreti kilmės vieta ar gamybos būdas, jei dėl to tam tikriems produktams ar ekonominės veiklos vykdytojams būtų sudarytos palankios sąlygos arba dėl to jie būtų atmesti.

Išimties tvarka pateikti tokią nuorodą leidžiama, jei neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti sutarties dalyko. Tokia nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“.

*141 straipsnis***Deklaracija ir įrodymai, kad nėra susidariusi situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje****(Finansinio reglamento 106 ir 107 straipsniai)**

1. Taikydama Finansinio reglamento 106 straipsnio 10 dalį, perkančioji organizacija priima Direktyvoje 2014/24/ES nurodytą Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD) arba, jei tai neįmanoma, pasirašytą garbės pareiškimą su nurodyta data, kuriame pareiškama, kad ekonominės veiklos vykdytojas nėra patekęs nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 ir 4 dalyse ir 107 straipsnyje nurodytų situacijų arba kad jis yra patekęs į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 7 dalies a punkte nurodytų situacijų.

Ekonominės veiklos vykdytojas gali pakartotinai naudoti ankstesnėje procedūroje jau naudotą EBVPD su sąlyga, kad jis patvirtina, kad tame dokumente pateikta informacija tebėra teisinga.

Jei perkančioji organizacija pagal Finansinio reglamento 104 straipsnio 3 dalį riboja kandidatų skaičių, šio straipsnio 3 dalyje nurodytus įrodymus pateikia visi kandidatai.

Remdamasi atliktu rizikos vertinimu, perkančioji organizacija gali nuspręsti neprašyti pateikti EBVPD arba garbės pareiškimo bet kuriuo iš šių atvejų:

- a) jei vykdomos 137 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros labai mažos vertės sutartims skirti;

⁽¹⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

▼ **M1**

b) jei vykdomos 265 straipsnio 1 dalyje, 267 straipsnio 1 dalyje arba 269 straipsnio 1 dalyje nurodytos procedūros išorės veiksmų srities sutartims, kurių vertė neviršija 20 000 EUR, skirti.

2. Konkurso laimėtojas per perkančiosios organizacijos nustatytą terminą ir iki sutarties pasirašymo pateikia 3 dalyje nurodytus įrodymus, patvirtinančius EBVPD arba garbės pareiškimą, šiais atvejais:

a) jei institucijos savo sąskaita skiria sutartis, kurių vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija;

b) jei skiriamos išorės veiksmų srities sutartys, kurių vertė yra lygi 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte arba 269 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytoms riboms arba jas viršija.

3. Kaip pakankamą įrodymą, kad ekonominės veiklos vykdytojas nėra patekęs nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a, c, d arba f punkte aprašytų situacijų, perkančioji organizacija priima naujausią teismo bylų registro išrašą arba, jei tai neįmanoma, naujausią lygiavertį dokumentą, išduotą ekonominės veiklos vykdytojo įsisteigimo šalies teismo ar administracinės institucijos, rodantį, kad tie reikalavimai yra įvykdyti.

Kaip pakankamą įrodymą, kad ekonominės veiklos vykdytojas nėra patekęs į Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a arba b punkte aprašytą situaciją, perkančioji organizacija priima atitinkamos valstybės kompetentingos institucijos išduotą naujausią pažymą.

Jei tokia pažyma atitinkamoje šalyje nėra išduodama, ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti teismo institucijos arba notaro patvirtintą priesaikos deklaraciją arba, jei tai neįmanoma, jo įsisteigimo šalies administracinės institucijos arba kompetentingos profesinės organizacijos patvirtintą oficialų pareiškimą.

4. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pateiktų 3 dalyje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, jei jis yra tarptautinė organizacija ir jei perkančioji organizacija gali nemokamai susipažinti su šiais dokumentais nacionalinėje duomenų bazėje arba jei tokie dokumentai jau buvo jai pateikti per kitą procedūrą, su sąlyga, kad dokumentai išduoti ne anksčiau kaip prieš vienus metus ir dar galioja.

Tokiu atveju ekonominės veiklos vykdytojas pateikia garbės pareiškimą, kad patvirtinamieji dokumentai jau buvo pateikti per ankstesnę procedūrą, ir patvirtina, kad jo padėtis nėra pasikeitusi.

142 straipsnis

**Priemonės, kuriomis siekiama išvengti konkurencijos iškreipimo
(Finansinio reglamento 107 straipsnio 1 dalis)**

Finansinio reglamento 107 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos priemonės apima aktualios informacijos, kuria keistasi, kai kandidatas arba konkurso dalyvis dalyvavo rengiant viešųjų pirkimų procedūrą, arba kuri yra susijusi su tokiu dalyvavimu, pateikimą kitiems kandidatams bei konkurso dalyviams ir tinkamų pasiūlymų priėmimo terminų nustatymą.

▼ M1

Atitinkamas kandidatas arba konkurso dalyvis pašalinamas iš procedūros tik tuo atveju, kai nėra kitų priemonių užtikrinti, kad būtų laikomasi vienodų sąlygų taikymo principo.

Prieš tokį pašalinimą kandidatams arba konkurso dalyviams suteikiama galimybė įrodyti, kad jų dalyvavimas rengiant viešųjų pirkimų procedūrą negali iškreipti konkurencijos.

*143 straipsnis***Ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazės veikimas****(Finansinio reglamento 108 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 12 dalys)**

Siekdamos užtikrinti Finansinio reglamento 108 straipsnio 1 dalyje nurodytos duomenų bazės veikimą, Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose nurodytos institucijos, organai, įstaigos, agentūros ir subjektai paskiria įgaliotuosius asmenis.

Atitinkamais atvejais šie įgaliotieji asmenys teikia Finansinio reglamento 108 straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją. Įgaliotiesiems asmenims suteikiama Finansinio reglamento 108 straipsnio 4 ir 12 dalyse nurodyta galimybė susipažinti su informacija.

Taikant Finansinio reglamento 108 straipsnio 12 dalį, gali būti pasitelkiami Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytų subjektų pagal konkrečius sektoriams taikomas taisykles jau paskirti įgaliotieji asmenys.

Iš Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytų subjektų prašoma informacija pagal konkrečius sektoriams taikomas taisykles perduodama tik per Pažeidimų valdymo sistemą, kuri yra šiuo metu naudojama Komisijos sukurta automatizuota pranešimų apie sukčiavimo atvejus ir pažeidimus teikimo informacinė sistema.

Taikydama Finansinio reglamento 108 straipsnio 4 dalį, Komisija pateikia per šią automatizuotą informacinę sistemą perduotą informaciją Finansinio reglamento 108 straipsnio 1 dalyje nurodytoje duomenų bazėje.

*144 straipsnis***Komisija****(Finansinio reglamento 108 straipsnio 6 dalis)**

1. Komisijos pirmininką skiria Komisija. Jis išrenkamas iš buvusių Audito Rūmų arba Teisingumo Teismo narių arba iš buvusių kitos nei Komisija Sąjungos institucijos pareigūnų, ėjusių ne žemesnes nei generalinio direktoriaus pareigas. Jo atrankos kriterijai: asmeninės ir profesinės savybės, didelė su teisiniais ir finansiniais reikalais susijusi patirtis ir įrodyta kompetencija, nepriklausomumas ir sąžiningumas. Jis skiriamas neatnaujinamai penkerių metų kadencijai. Pirmininkas paskiriamas atlikti Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų 5 straipsnyje apibrėžto specialiojo patarėjo funkciją.

▼ M1

Komisijos pirmininkas pirmininkauja visiems komisijos posėdžiams. Savo pareigas jis vykdo nepriklausomai. Jam einant komisijos pirmininko pareigas ir kitas oficialias pareigas neturi kilti su šiomis skirtingomis pareigomis susijusių interesų konfliktas.

2. Komisija paskiria du nuolatinius narius. Vienas papildomas narys atstovauja prašymą pateikusiai perkančiajai organizacijai ir yra paskiriamas laikantis jos vidaus organizacinės tvarkos.

3. Nuolatinis komisijos sekretoriatas atlieka šias funkcijas:

a) rengia komisijai pagal Finansinio reglamento 108 straipsnio 8 dalies a punktą pateiktos informacijos analizę;

b) Finansinio reglamento 108 straipsnio 8 dalies b, c ir f punktų taikymo tikslais palaiko ryšius su ekonominės veiklos vykdytojais ir kitais leidimus suteikiančiais pareigūnais;

c) tvarko komisijos pagal Finansinio reglamento 108 straipsnio 5 dalį priimtų rekomendacijų ir perkančiosios organizacijos pagal Finansinio reglamento 106 straipsnio 3 dalį priimtų sprendimų registrą;

d) užtikrina centralizuotą informacijos skelbimą pagal Finansinio reglamento 106 straipsnio 16 dalį.

4. Kiekvienas komisijos narys kiekvieną pateiktą bylą nagrinėja laikydamasis šiame reglamente ir Finansiniame reglamente nustatytų taisyklių ir procedūrų ir visų kitų taikytinų Komisijos nustatytų taisyklių. Prieš paskiriamas ir visos savo kadencijos metu kiekvienas komisijos narys privalo nedelsdamas informuoti apie bet kokius veiksmus, dėl kurių gali kilti Finansinio reglamento 57 straipsnyje ir šio reglamento 32 straipsnyje apibrėžtas interesų konfliktas. Komisijos nariai nusišalina nuo bylų, kurių atveju iškyla realus su jais susijęs interesų konfliktas.

5. Komisijos darbo tvarkos taisyklės priima Komisija.

*146 straipsnis***Atrankos kriterijai****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)**

1. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo atrankos kriterijus, minimalius pajėgumų lygius ir reikalaujamus pateikti šių pajėgumų įrodymus. Visi reikalavimai yra susiję su sutarties dalyku ir jam proporcingi.

Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, kaip atrankos kriterijus, atsižvelgiant į 6 dalį, turi atitikti ekonominės veiklos vykdytojų grupės.

Jei sutartis dalijama į kelias pirkimo dalis, perkančioji organizacija gali nustatyti kiekvienai pirkimo daliai taikomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių. Jei tam pačiam rangovui paskiriamos kelios pirkimo dalys, perkančioji organizacija gali nustatyti papildomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių.

2. Dėl pajėgumo vykdyti profesinę veiklą perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas atitiktų bent vieną iš šių sąlygų:

▼ M1

- a) būtų įregistruotas atitinkamame profesinės arba komercinės veiklos vykdytojų registre, išskyrus tarptautines organizacijas;
- b) paslaugų sutarčių atveju turėtų konkretų leidimą, įrodantį, kad jam leidžiama vykdyti sutartį savo įsisteigimo šalyje, arba būtų konkretišios profesinės organizacijos narys.

3. Priimdama prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, perkančioji organizacija priima EBVPD arba, jei tai neįmanoma, garbės pareiškimą, kuriame pareiškama, kad kandidatas arba konkurso dalyvis atitinka atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija gali bet kuriuo procedūros metu paprašyti konkurso dalyvių ir kandidatų pateikti atnaujintą deklaraciją arba visus patvirtinamuosius dokumentus ar jų dalį, jei tai yra būtina tinkamai procedūros eigai užtikrinti.

Perkančioji organizacija reikalauja, kad kandidatai arba konkurso laimėtojai pateiktų naujausius patvirtinamuosius dokumentus, išskyrus atvejus, kai ji jau yra juos gavusi per kitą procedūrą, jei jie dar nepasenę, arba atvejus, kai ji gali nemokamai su jais susipažinti nacionalinėje duomenų bazėje.

4. Perkančioji organizacija, remdamasi savo atliktu rizikos įvertinimu, gali nuspręsti nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų šiais atvejais:

- a) jei vykdomos procedūros, per kurias institucijos savo sąskaita skiria vidutinės arba mažos vertės, neviršijančios Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nurodytų vertės ribų, sutartis;
- b) jei vykdomos procedūros, per kurias skiriamos išorės veiksmų srities sutartys, kurių vertė neviršija 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte arba 269 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų ribų.

Jei perkančioji organizacija nusprendžia nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų, nėra teikiamas išankstinis finansavimas.

5. Prireikus ekonominės veiklos vykdytojas tam tikros sutarties atveju gali remtis kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, koks yra ryšių, siejančių jį su tais subjektais, teisinis pobūdis. Tokiu atveju ekonominės veiklos vykdytojas perkančiajai organizacijai privalo įrodyti, kad jis turės sutarčiai vykdyti būtinus išteklius, pateikdamas atitinkamą tų subjektų įsipareigojimą.

Kad įrodytų, jog atitinka techninius ir profesinius kriterijus, ekonominės veiklos vykdytojas kitų subjektų pajėgumais gali remtis, tik jei šie subjektai atliks darbus ar teiks paslaugas, kuriems būtini šie pajėgumai.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas remiasi kitų subjektų pajėgumais, kad įrodytų, jog atitinka kriterijus, susijusius su ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas ir tie subjektai būtų bendrai atsakingi už sutarties vykdymą.

▼ M1

Perkančioji organizacija gali paprašyti konkurso dalyvio pateikti informaciją apie bet kurią sutarties dalį, kurią jis ketina pavesti subrangovams, ir apie subrangovų tapatybę.

Jei darbai atliekami arba paslaugos teikiamos tam tikrame objekte tiesiogiai prižiūrint perkančiajai organizacijai, ši pareikalauja rangovo nurodyti prie sutarties vykdymo prisidedančių subrangovų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir įgaliotuosius jų atstovus, taip pat informuoti apie visus subrangovų pasikeitimus.

6. Perkančioji organizacija patikrina, ar subjektai, kurių pajėgumais ketina remtis ekonominės veiklos vykdytojas, ir numatomi subrangovai, jei subrangos sutartys apima didelę sutarties dalį, atitinka nustatytus atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija pareikalauja ekonominės veiklos vykdytojo pakeisti atitinkamo atrankos kriterijaus neatitinkantį subjektą ar subrangovą.

7. Darbų sutarčių, paslaugų sutarčių ir vietos parinkimo ar montavimo operacijų pagal tiekimo sutartį atveju perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tam tikras pagrindines užduotis tiesiogiai atliktų pats konkurso dalyvis, arba, jei pasiūlymą teikia ekonominės veiklos vykdytojų grupė, tos grupės dalyvis.

*147 straipsnis***Ekonominis ir finansinis pajėgumas****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)**

1. Siekdama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų sutarčiai vykdyti būtiną ekonominį ir finansinį pajėgumą, perkančioji organizacija gali visų pirma reikalauti, kad:

- a) ekonominės veiklos vykdytojų metinė apyvarta, įskaitant apyvartą srityje, kurią apima sutartis, būtų bent tam tikro nustatyto minimalaus dydžio;
- b) ekonominės veiklos vykdytojai teiktų su metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusią informaciją, rodančią turto ir įsipareigojimų santykius;
- c) ekonominės veiklos vykdytojai pasirūpintų tinkamo lygio profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimu.

Taikant pirmos pastraipos a punktą nustatomas minimalus metinės apyvartos dydis neviršija numatomos metinės sutarties vertės daugiau kaip dvigubai, išskyrus tinkamai pagrįstus su pirkimo pobūdžiu susijusius atvejus, kuriuos perkančioji organizacija paaiškina pirkimo dokumentuose.

Taikydama pirmos pastraipos b punktą, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose paaiškina tokių santykių nustatymo metodus ir kriterijus.

2. Dinaminių pirkimo sistemų atveju, remiantis numatoma maksimalia konkrečių sutarčių, kurios bus skirtos pagal tą sistemą, verte, apskaičiuojama maksimali metinė apyvarta.

▼ **M1**

3. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus savo ekonominio ir finansinio pajėgumo įrodymus. Visų pirma ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

- a) atitinkamas bankų pažymas arba prireikus atitinkamo profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimo įrodymą;
- b) paskutinių trejų metų, kurių sąskaitos jau uždarytos, arba trumpesnio laikotarpio finansines ataskaitas arba jų išrašus;
- c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo bendrą apyvartą ir, jei reikia, apyvartą srityje, kurią apima sutartis, per ne ilgesnį kaip paskutiniai treji finansiniai metai, kurių duomenys turimi, laikotarpį.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas dėl pagrįstos priežasties negali pateikti perkančiosios organizacijos prašomų dokumentų, savo ekonominį ir finansinį pajėgumą jis gali įrodyti bet koku kitu dokumentu, kurį perkančioji organizacija laiko tinkamu.

*148 straipsnis***Techninis ir profesinis pajėgumas****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)**

1. Perkančioji organizacija, vadovaudamasi 2–5 dalimis, patikrina, ar kandidatai arba konkurso dalyviai atitinka minimaliuosius atrankos kriterijus, susijusius su techniniu ir profesiniu pajėgumu.

2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus savo techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus. Ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

- a) jei perkami darbai, prekės, kurių tiekimas apima vietos parinkimo ar montavimo operacijas, arba paslaugos – dokumentą, kuriame nurodomas už atitinkamą veiklą atsakingų asmenų išsilavinimas ir profesinė kvalifikacija, įgūdžiai, patirtis ir kompetencija;
- b) sąrašą, kuriame nurodoma:
 - i) per pastaruosius trejus metus suteiktos pagrindinės paslaugos ir pristatytos prekės, taip pat sumos, datos ir viešieji ar privatieji klientai – paprašius prie šio sąrašo pridamos klientų išduotos pažymos;
 - ii) per pastaruosius penkerius metus atlikti darbai kartu su pažymomis, patvirtinančiomis, kad svarbiausi darbai buvo atlikti tinkamai;
- c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo turimą techninę įrangą, įrankius ar įrenginius, kuriuos jis gali naudoti paslaugų ar darbų sutarčiai vykdyti;
- d) ekonominės veiklos vykdytojo turimos kokybei užtikrinti skirtos techninės įrangos ir priemonių aprašymą ir tyrinėjimo bei mokslinių tyrimų įrenginių, kuriais jis gali naudotis, aprašymą;

▼ M1

- e) ekonominės veiklos vykdytoji tiesiogiai priklausančių arba nepriklausančių techninių darbuotojų arba techninių įstaigų, kurių paslaugomis jis gali naudotis, visų pirma darbuotojų arba įstaigų, atsakingų už kokybės kontrolę, sąrašą;
- f) jei perkamos prekės – pavyzdžiui, aprašymus arba autentiškas fotografijas, arba pripažintos kompetencijos oficialių kokybės kontrolės institucijų arba agentūrų išduotus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad produktai atitinka aiškiai nurodytas technines specifikacijas arba standartus;
- g) jei perkami darbai ar paslaugos – pažymą, kurioje nurodomas vidutinis metinis ekonominės veiklos vykdytojo darbuotojų skaičius ir vadovaujančių darbuotojų skaičius per paskutinius trejus metus;
- h) tiekimo grandinės valdymo ir lokalizavimo sistemų, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą;
- i) aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą.

Taikydama pirmos pastraipos b punkto i papunktį, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių ar paslaugų, pristatytų ar suteiktų anksčiau nei prieš trejus metus, įrodymus.

Taikydama pirmos pastraipos b punkto ii papunktį, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau nei prieš penkerius metus, įrodymus.

3. Jei tiekiamos prekės ar teiktinos paslaugos yra sudėtingos arba jei išimtiniais atvejais jų reikia specialiam tikslui, techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus galima gauti atlikus patikrinimą – jį atlieka perkančioji organizacija arba jos vardu – šalies, kurioje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, oficiali kompetentinga institucija, jei ji sutinka tai padaryti. Tikrinamas tiekėjo techninis bei gamybinis pajėgumas ir pririnkus jo tyrinėjimo ir mokslinių tyrimų įrenginiai bei kokybės kontrolės priemonės.

4. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų kokybės užtikrinimo standartų, įskaitant prieinamumo neįgaliesiems standartus, ji nurodo kokybės užtikrinimo sistemas, pagrįstas atitinkamomis akredituotų įstaigų sertifikuoatomis Europos standartų serijomis. Perkančioji organizacija taip pat priima kitus lygiaverčių kokybės užtikrinimo priemonių įrodymus, pateikiamus ekonominės veiklos vykdytojo, kuris įrodo, kad negali gauti tokių sertifikatų arba neturi galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, jei šis įrodo, kad siūlomoms kokybės užtikrinimo priemonėms atitinka reikalaujamus kokybės užtikrinimo standartus.

▼ **M1**

5. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikras aplinkosaugos vadybos sistemų reikalavimų arba standartų, ji nurodo Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą arba kitas aplinkosaugos vadybos sistemas, pripažintas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 45 straipsnį ⁽¹⁾, arba kitus aplinkosaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais akredituotų įstaigų nustatytais Europos arba tarptautiniais standartais. Jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad negalėjo gauti tokių sertifikatų arba neturėjo galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, perkančioji organizacija taip pat priima kitus aplinkosaugos vadybos priemonių taikymo įrodymus, jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, jog šios priemonės yra lygiavertės priemonėms, reikalaujamos pagal taikytiną aplinkosaugos vadybos sistemą ar standartą.

6. Jei perkančioji organizacija nustato, kad ekonominės veiklos vykdytojas turi prieštarų interesų, kurie gali neigiamai paveikti sutarties vykdymą, ji gali padaryti išvadą, kad ekonominės veiklos vykdytojas neturi reikiamo profesinio pajėgumo, kad galėtų įvykdyti sutartį laikydamasis atitinkamo kokybės standarto.

*149 straipsnis***Sutarčių skyrimo kriterijai****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 3 dalis)**

1. Kokybės kriterijai gali apimti tokius elementus, kaip techniniai privalumai, estetiškos ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos, gamybos, tiekimo (teikimo) ir prekybos arba bet koks kitas konkretus procesas, susijęs su bet kuriuo darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklo etapu, taip pat sutartį vykdyti paskirtų darbuotojų darbo organizavimas, garantinis aptarnavimas, techninė pagalba arba pristatymo sąlygos, tokios kaip pristatymo data, procesas ir laikotarpis arba užbaigimo laikotarpis.

2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo lyginamuosius svorius, kuriuos ji suteikia kiekvienam pasirinktam kriterijui, kad nustatytų ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, išskyrus atvejus, kai taikomas mažiausios kainos metodas. Šie lyginamieji svoriai gali būti išreikšti intervalais, nurodant atitinkamą maksimalią intervalo apimtį.

Kainos ar sąnaudų kriterijui suteikiamas lyginamasis svoris, palyginti su kitais kriterijais, negali būti toks, kad būtų visiškai panaikinta kainos ar sąnaudų reikšmė.

Jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių suteikti neįmanoma, perkančioji organizacija kriterijus nurodo svarbos mažėjimo tvarka.

3. Perkančioji organizacija gali nustatyti minimalius kokybės lygius. Pasiūlymai, kurių kokybė nesiekia šių lygių, yra atmetami.

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1).

▼ **M1**

4. Gyvavimo ciklo sąnaudos reikiamu mastu apima toliau nurodytas išlaidas ar jų dalį per visą darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklą:

- a) perkančiosios organizacijos ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas, kaip antai:
 - i) su įsigijimu susijusias išlaidas;
 - ii) naudojimo, pavyzdžiui, energijos ir kitų išteklių vartojimo, išlaidas;
 - iii) priežiūros išlaidas;
 - iv) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, kaip antai surinkimo ir perdavimo išlaidas;
- b) išlaidas, susijusias su išoriniu darbų, prekių ar paslaugų poveikiu aplinkai per jų gyvavimo ciklą, jei įmanoma nustatyti ir patikrinti šio poveikio piniginę vertę.

5. Jei perkančioji organizacija išlaidas nustato taikydama gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodą, ji pirkimo dokumentuose nurodo, kokius duomenis turi pateikti konkurso dalyviai, ir metodą, pagal kurį ji, remdamasi tais duomenimis, vertins gyvavimo ciklo sąnaudas.

Su išoriniu poveikiu aplinkai susijusių išlaidų vertinimo metodas atitinka šias sąlygas:

- a) jis yra pagrįstas objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;
- b) jis prieinamas visoms suinteresuotosioms šalims;
- c) ekonominės veiklos vykdytojams neturi būti per sunku pateikti reikalaujamus duomenis.

Atitinkamais atvejais perkančioji organizacija taiko Direktyvos 2014/24/ES XIII priede numatytus privalomus bendrus gyvavimo ciklo sąnaudų apskaičiavimo metodus.

*150 straipsnis***Elektroninių aukcionų rengimas****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 5 dalis)**

1. Perkančioji organizacija gali rengti elektroninius aukcionus, kuriuose pasiūlomos naujos sumažintos kainos arba tam tikrų pasiūlymų elementų naujos vertės.

Perkančioji organizacija rengia elektroninį aukcioną kaip kartojamąjį elektroninį procesą, kuris vyksta iš pradžių išsamiai įvertinus pasiūlymus ir suteikia galimybę juos išdėstyti eilės tvarka taikant automatinis vertinimo metodus.

2. Jei vykdoma atvira ar ribota procedūra arba konkurso procedūra su derybomis, perkančioji organizacija gali nuspręsti, kad tais atvejais, kai pirkimo dokumentuose įmanoma nustatyti tikslias sąlygas, prieš skiriant viešojo pirkimo sutartį yra rengiamas elektroninis aukcionas.

Elektroninis aukcionas gali būti rengiamas skelbiant naują konkursą bendrosios sutarties šalims, kaip nurodyta 122 straipsnio 3 dalies b

▼ M1

punkte, taip pat skelbiant konkursą, kurio tikslas – skirti sutartis taikant 131 straipsnyje nurodytą dinaminę pirkimo sistemą.

Elektroninis aukcionas grindžiamas vienu iš Finansinio reglamento 110 straipsnio 4 dalyje nustatytų sutarties skyrimo metodų.

3. Rengti elektroninį aukcioną nusprendusi perkančioji organizacija tai nurodo skelbime apie pirkimą.

Pirkimo dokumentuose nurodoma:

- a) elementų vertės, kurios bus elektroninio aukciono objektas, jei tuos elementus galima įvertinti kiekybiškai ir išreikšti skaičiais arba procentiniais dydžiais;
- b) verčių, kurios gali būti pasiūlytos, ribos, nustatytos atsižvelgiant į specifikacijas, susijusias su sutarties dalyku;
- c) informacija, kuri bus pateikta konkurso dalyviams vykstant elektroniniam aukcionui, ir atitinkamais atvejais šios informacijos pateikimo jiems laikas;
- d) su elektroninio aukciono procesu susijusi atitinkama informacija, įskaitant informaciją apie tai, ar šį procesą sudarys keli etapai, ir apie tai, kuriuo iš 7 dalyje nustatytų būdų jis bus užbaigiamas;
- e) sąlygos, kuriomis konkurso dalyviai galės teikti pasiūlymus, ir visų pirma atitinkamais atvejais reikalausimi minimalūs skirtumai tarp teikiamų pasiūlymų;
- f) atitinkama informacija, susijusi su naudojama elektronine įranga ir ryšio priemonėmis bei techninėmis specifikacijomis.

4. Visi priimtinus pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai vienu metu elektroniniu būdu pakviečiami dalyvauti elektroniniame aukcione – prisijungti prie sistemos pagal pateiktas instrukcijas. Kvietime nurodoma elektroninio aukciono pradžios data ir laikas.

Elektroninis aukcionas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais. Elektroninis aukcionas gali prasidėti ne anksčiau kaip po dviejų darbo dienų nuo kvietimų išsiuntimo dienos.

5. Prie kvietimo pridedami išsamaus atitinkamo pasiūlymo vertinimo rezultatai.

Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri bus naudojama elektroniniame aukcione naujam eiliškumui automatinio būdu nustatyti remiantis pasiūlytomis naujomis kainomis ir (arba) naujomis vertėmis. Ši formulė apima visų kriterijų, nustatytų ekonomiškai naudingiausiam pasiūlymui išrinkti, lyginamuosius svorius, nurodytus pirkimo dokumentuose. Tuo tikslu visi intervalai iš anksto sumažinami iki konkrečios vertės.

Jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, kiekvienam jų pateikiama atskira formulė.

▼ M1

6. Kiekviename elektroninio aukciono etape perkančioji organizacija visiems konkurso dalyviams iš karto pateikia bent tą informaciją, kurios pakanka, kad jie bet kuriuo metu galėtų nustatyti savo santykinę vietą pasiūlymų eilėje. Ji taip pat gali, jei tai buvo nurodyta anksčiau, teikti kitą informaciją apie kitas pasiūlytas kainas ar vertes ir skelbti konkretaus aukciono etapo dalyvių skaičių. Tačiau ji nė vienu elektroninio aukciono etapu neatskleidžia dalyvių tapatybių.

7. Perkančioji organizacija baigia elektroninį aukcioną vienu ar daugiau iš šių būdų:

- a) iš anksto nurodytą dieną ir laiką;
- b) kai ji nebegauna naujų kainų arba naujų verčių pasiūlymų, atitinkančių minimalių skirtumų reikalavimus, su sąlyga, kad ji anksčiau yra nurodžiusi laiką, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo pateikimo iki elektroninio aukciono pabaigos;
- c) kai baigiasi visi anksčiau nurodyti aukciono etapai.

8. Užbaigusi elektroninį aukcioną, perkančioji organizacija paskiria sutartį remdamasi elektroninio aukciono rezultatais.

*151 straipsnis***Neįprastai mažos kainos pasiūlymai****(Finansinio reglamento 110 straipsnio 5 dalis)**

1. Jei dėl konkrečios sutarties pateiktame pasiūlyme yra nurodyta neįprastai maža kaina ar neįprastai mažos sąnaudos, perkančioji organizacija raštu paprašo pateikti išsamesnės informacijos apie, jos nuomone, svarbias kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis ir suteikia konkurso dalyviui galimybę pateikti savo pastabų.

Perkančioji organizacija gali visų pirma atsižvelgti į pastabas, susijusias su:

- a) gamybos proceso, paslaugų teikimo ar statybos metodo ekonomiškas;
- b) pasirinktais techniniais sprendimais arba ypač palankiomis sąlygomis, prienamomis konkurso dalyviui;
- c) pasiūlymo originalumu;
- d) tuo, kad konkurso dalyvis laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse galiojančių įpareigojimų;
- e) tuo, kad subrangovai laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse galiojančių įpareigojimų;
- f) konkurso dalyvio galimybe gauti valstybės pagalbą pagal taikomas taisykles.

▼ M1

2. Perkančioji organizacija gali atmesti pasiūlymą, tik jei pateiktais įrodymais nėra patenkinamai paaiškinama, kodėl pasiūlyme nurodyta maža kaina ar sąnaudos.

Perkančioji organizacija atmeta pasiūlymą, jei nustato, kad jame nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad pasiūlymas neatitinka aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse galiojančių įpareigojimų.

3. Jei perkančioji organizacija nustato, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad konkurso dalyvis gavo valstybės pagalbą, ji gali atmesti pasiūlymą vien dėl tos priežasties, tik jei konkurso dalyvis per perkančiosios organizacijos nustatytą pakankamą laikotarpį negali įrodyti, kad ta pagalba buvo suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnyje.

*152 straipsnis***Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminai****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)**

1. Perkančioji organizacija nustato pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminus.

Nustatydamą terminus perkančioji organizacija atsižvelgia į sutarties sudėtingumą ir į pasiūlymams parengti reikalingą laiką. Jei pasiūlymai gali būti parengti tik apsilankius vietoje arba vietoje susipažinus su dokumentais, kuriais patvirtinami pirkimo dokumentai, nustatomi ilgesni nei šiame straipsnyje nustatyti minimalūs terminai.

Terminai pailginami penkiomis dienomis bet kuriuo iš šių atvejų:

- a) jei perkančioji organizacija nesuteikia tiesioginės nemokamos elektroninės prieigos prie pirkimo dokumentų;
- b) jei skelbimas apie pirkimą skelbiamas pagal 125 straipsnio 2 dalies b punktą.

▼ B

2. Vykdamą atviras procedūras, kai sutarčių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatyto riboms arba už jas didesnė, pasiūlymų priėmimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 42 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

3. Vykdamą ribotas procedūras taikant 132 straipsnyje nurodytas konkurencinio dialogo ir derybų procedūras su skelbimu apie pirkimą, kai sutarčių vertė yra didesnė už 170 straipsnio 1 dalyje nustatytas ribas, prašymai dalyvauti konkurse priimami ne trumpiau kaip 37 dienas nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

Vykdamą ribotas procedūras, kai sutarčių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatyto riboms arba už jas didesnė, pasiūlymų priėmimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 40 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos.

▼B

Tačiau kai 136 straipsnio 1 dalyje nurodyta ribota procedūra vykdoma po kvietimo pareikšti susidomėjimą, terminas turi būti:

- a) ne trumpesnis kaip 21 diena nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos, kad pasiūlymai būtų gauti procedūros, nurodytos 136 straipsnio 1 dalies a punkte ir 136 straipsnio 3 dalies b punkto i papunktyje, atvejais;
- b) ne trumpesnis kaip 10 dienų prašymų dalyvauti konkurse priėmimo terminas ir ne trumpesnis negu 21 dienos pasiūlymų priėmimo terminas dviejų pakopų procedūros, nurodytos 136 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje, atvejais.

▼M1

4. Ribotų procedūrų ir konkurso procedūrų su derybomis atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

5. Dinaminės pirkimo sistemos atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

6. Procedūrų, vykdomų po 136 straipsnio 1 dalyje nurodyto kvietimo pareikšti susidomėjimą, atveju:

- a) jei vykdoma 136 straipsnio 1 dalies a punkte ir 136 straipsnio 3 dalies b punkto i papunktyje nurodyta procedūra, pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos;
- b) jei vykdoma 136 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodyta dviejų etapų procedūra, prašymų leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymų priėmimo terminai yra ne trumpesni kaip 10 dienų.

7. Atvirų arba ribotų procedūrų atveju perkančioji organizacija gali sutrumpinti pasiūlymų priėmimo terminus penkiomis dienomis, jei ji sutinka su tuo, kad pasiūlymus būtų galima teikti elektroniniu būdu.

*153 straipsnis***Galimybė susipažinti su pirkimo dokumentais ir papildomos informacijos pateikimo terminas****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)**

1. Perkančioji organizacija nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos arba, jei vykdoma procedūra be skelbimo apie pirkimą arba 136 straipsnyje nurodyta procedūra, nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos suteikia tiesioginę nemokamą elektroninę prieigą prie pirkimo dokumentų.

Pagrįstais atvejais perkančioji organizacija gali perduoti pirkimo dokumentus kitomis savo nurodytomis priemonėmis, jei tiesioginė elektroninė prieiga nėra galima dėl techninių priežasčių arba jei pirkimo dokumentuose pateikiama konfidencialaus pobūdžio informacija. Šiais atvejais, išskyrus 154 straipsnio 1 dalyje numatytus skubos atvejus, taikoma 152 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa.

▼ M1

Perkančioji organizacija gali nustatyti ekonominės veiklos vykdytojams reikalavimus, kurių tikslas – apsaugoti pirkimo dokumentuose pateikiamos informacijos konfidencialumą. Ji paskelbia šiuos reikalavimus ir informaciją apie tai, kaip galima susipažinti su atitinkamais pirkimo dokumentais.

2. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu raštu pateikia visiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams papildomą su pirkimo dokumentais susijusią informaciją.

Perkančioji organizacija neprivalo atsakyti į papildomos informacijos prašymus, pateiktus likus mažiau kaip šešioms darbo dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos.

3. Perkančioji organizacija pratęsia pasiūlymų priėmimo terminą, jei:

- a) ji nepateikė papildomos informacijos ne vėliau kaip likus šešioms dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos, nors ekonominės veiklos vykdytojas paprašė pateikti papildomos informacijos tinkamu laiku;
- b) ji padaro esminių pakeitimų pirkimo dokumentuose.

*154 straipsnis***Terminai skubos atvejais****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)**

1. Jei tinkamai pagrįstos skubos atvejais praktiškai nebeįmanoma laikytis atviroms arba ribotoms procedūroms 152 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų minimalių terminų, perkančioji organizacija gali nustatyti:

- a) atviroms procedūroms taikomą prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos;
- b) ribotoms procedūroms taikomą pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

2. Skubos atvejais 153 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje ir 153 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytas terminas yra keturios dienos.

*155 straipsnis***Pasiūlymų pateikimo tvarka****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 ir 2 dalys)**

1. Perkančioji organizacija nustato pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje pateikimo tvarką ir gali nuspręsti pasirinkti vienintelį jų pateikimo būdą.

Pasirinkta ryšio priemonė turi būti tokia, kad būtų užtikrintas šių sąlygų laikymasis:

▼ **M1**

- a) kiekviename pateikiamame dokumente pateikiama visa jam įvertinti reikalinga informacija;
- b) išsaugomas duomenų vientisumas;
- c) išsaugomas pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje konfidencialumas, o pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje turinį perkančioji organizacija išnagrinėja tik pasibaigus nustatytam jų pateikimo terminui;
- d) užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

2. Išskyrus atvejus, kai skiriamos sutartys, kurių vertė yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas, techninėmis priemonėmis ir tinkamomis procedūromis užtikrinama, kad elektroniniu būdu priimant pasiūlymus ir prašymus leisti dalyvauti procedūroje:

- a) būtų tiksliai nustatyta ekonominės veiklos vykdytojo tapatybė;
- b) būtų galima tiksliai nustatyti pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje gavimo laiką ir datą;
- c) būtų galima pagrįstai užtikrinti, kad iki nustatytų terminų niekas negalėtų susipažinti su duomenimis, perduotais pagal šiuos reikalavimus;
- d) pirmosios prieigos prie gautų duomenų datas galėtų nustatyti arba keisti tik įgaliojami asmenys;
- e) prieigą prie visų pateiktų duomenų skirtingais viešųjų pirkimų procedūros etapais turėtų ir prieigą prieš šių duomenų, kiek to reikia procedūrai vykdyti, galėtų suteikti tik įgaliojami asmenys;
- f) būtų galima pagrįstai užtikrinti galimybę nustatyti bet kokius bandymus pažeisti a–e punktuose nustatytas sąlygas.

3. Jei perkančioji organizacija leidžia teikti pasiūlymus ir prašymus leisti dalyvauti procedūroje elektroniniu būdu, per tokias sistemas pateikti elektroniniai dokumentai laikomi originalais.

4. Jei prašymai leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymai turi būti pateikiami laišku, kandidatai arba konkurso dalyviai gali pasirinkti:

- a) išsiųsti juos paštu arba per pasiuntinių tarnybą; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra pašto antspaudas arba siuntos priėmimo kvito data;
- b) įteikti juos asmeniškai perkančiosios organizacijos patalpose – tai gali padaryti pats konkurso dalyvis arba kandidatas ar jų atstovas; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra gavimo patvirtinimo dokumentas.

5. Pateikdami prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, kandidatai arba konkurso dalyviai sutinka gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroniniu būdu.

▼ M1*155a straipsnis***Elektroniniai katalogai****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 7 dalis)**

1. Jei reikalaujama naudoti elektronines ryšio priemones, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad pasiūlymai būtų teikiami elektroninio katalogo forma arba kad į juos būtų įtrauktas elektroninis katalogas.

2. Jei pasiūlymus leidžiama arba reikalaujama teikti elektroninių katalogų forma, perkančioji organizacija:

- a) nurodo tai skelbime apie pirkimą;
- b) pirkimo dokumentuose pateikia visą būtiną informaciją, susijusią su katalogo formatu, naudojama elektronine įranga ir techninio ryšio priemonėmis bei specifikacijomis.

3. Jei po to, kai buvo pateikti elektroninių katalogų formos pasiūlymai, sudaroma bendroji sutartis su keliais tiekėjais, perkančioji organizacija gali numatyti, kad skelbsimas naujas konkursas dėl konkrečių sutarčių vyks remiantis atnaujintais katalogais vienu iš šių būdų:

- a) perkančioji organizacija pakvies rangovus iš naujo pateikti savo elektroninius katalogus, pritaikytus prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų;
- b) perkančioji organizacija praneš rangovams ketinanti iš jau pateiktų elektroninių katalogų surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti, su sąlyga, kad apie to metodo taikymą buvo paskelbta su bendra sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

4. Taikydama 3 dalies b punkte nurodytą būdą, perkančioji organizacija nurodo rangovams dieną ir laiką, kuriais ji ketina surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti ir suteikia rangovams galimybę nesutikti, kad informacija būtų taip renkama.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad nuo pranešimo iki faktinio informacijos rinkimo dienos praeitų pakankamai laiko.

Prieš skirdama konkrečią sutartį, perkančioji organizacija pateikia surinktą informaciją atitinkamam rangovui, kad suteiktų jam galimybę užginčyti taip sudarytą pasiūlymą arba patvirtinti, kad jame nėra esminių klaidų.

*156 straipsnis***Pasiūlymo garantijos****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 3 dalis)**

1. Perkančioji organizacija gali reikalauti pagal 163 straipsnį pateikti pasiūlymo garantiją, kurios suma sudaro 1–2 % visos sutarties vertės.

▼ **M1**

2. Perkančioji organizacija pasinaudoja pasiūlymo garantija, jei pasiūlymas atsiimamas prieš pasirašant sutartį.

Perkančioji organizacija atsisako pasiūlymo garantijos:

- a) jei konkurso dalyvis pašalinamas, kaip nurodyta 159 straipsnio 2 dalies b punkte, arba jei pasiūlymas atmetamas, kaip nurodyta 159 straipsnio 2 dalies c punkte – po to, kai informuojama apie procedūros rezultatus;
- b) jei pasiūlymas patenka į sudarytą eilę, kaip nurodyta 159 straipsnio 2 dalies e punkte – kai pasirašoma sutartis.

157 straipsnis

Vokų su pasiūlymais ir prašymais leisti dalyvauti procedūroje atplėšimas

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 4 dalis)

1. Atvirose procedūrose vokų atplėšimo posėdyje gali dalyvauti konkurso dalyvių įgaliotieji atstovai.

2. Jei sutarties vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytooms vertės riboms arba jas viršija, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vokų su pasiūlymais atplėšimo komisiją. Remdamasis rizikos analize, leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti šios prievolės tais atvejais, kai skelbiamas naujas konkursas pagal bendrąją sutartį, ir šio reglamento 134 straipsnio 1 dalyje, išskyrus tos dalies d ir g punktus, nustatytais atvejais.

Vokų atplėšimo komisiją sudaro bent du asmenys, atstovaujantys bent dviem hierarchiniais ryšiais nesusijusiems atitinkamos institucijos organizaciniams vienetams. Siekiant išvengti interesų konflikto, tiems asmenims taikomi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatyti įpareigojimai.

Jei atstovybėse ar vietos padaliniuose, nurodytuose šio reglamento 72 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių vienetų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusijusių organizacinių vienetų netaikomas.

3. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vokų atplėšimo komisiją skiria institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

4. Perkančioji organizacija bet kuriuo tinkamu būdu patikrina ir užtikrina pradinio pasiūlymo, įskaitant finansinį pasiūlymą, vientisumą ir jo gavimo datas ir laiko įrodymus, kaip numatyta 155 straipsnio 2 ir 4 dalyse.

5. Atvirų procedūrų, per kurias sutartis skiriama pagal Finansinio reglamento 110 straipsnio 4 dalyje nurodytus mažiausios kainos arba mažiausių sąnaudų metodus, atveju reikalavimus atitinkančiuose pasiūlymuose nurodytos kainos perskaitomos garsiai.

6. Už vokų atplėšimą atsakingas asmuo ar asmenys arba vokų atplėšimo komisijos nariai pasirašo rašytinį gautų vokų su pasiūlymais atplėšimo protokolą. Jame nurodomi 155 straipsnyje nustatyti reikalavimus

▼ **M1**

atitikę ir jų neatitikę pasiūlymai ir pasiūlymų atmetimo priežastys, nustatytos Finansinio reglamento 111 straipsnio 4 dalyje. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektroninėje sistemoje, jei joje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

*158 straipsnis***Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje vertinimas****(Finansinio reglamento 111 straipsnio 5 dalis)**

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vertinimo komitetą, kuris teikia patariamąją nuomonę dėl sutarčių, kurių vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija. Remdamasis rizikos analize, leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti šios prievolės tais atvejais, kai skelbiamas naujas konkursas pagal bendrąją sutartį, ir 134 straipsnio 1 dalies c, e punktuose, f punkto i ir iii papunkčiuose ir h punkte nustatytais atvejais.

Tačiau atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti, kad vertinimo komitetas pasiūlymus vertins ir eilės tvarka išdėstys tik pagal sutarties skyrimo kriterijus ir kad vertinimas pagal draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijus bus atliekamas kitomis tinkamomis priemonėmis, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų interesų konfliktų.

2. Vertinimo komitetą sudaro bent trys asmenys, atstovaujantys bent dviem hierarchiniais ryšiais nesusijusiems Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų institucijų ar įstaigų organizaciniams vienetams; iš jų bent vienas turi būti nepavaldus atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, nurodytuose 72 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių vienetų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusijusių organizacinių vienetų netaikomas.

Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu komitetui gali padėti išorės ekspertai.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad vertinimą atliekantys asmenys, įskaitant išorės ekspertus, laikytųsi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

3. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vertinimo komitetą skiria institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Vertinimo komiteto sudėtis, kiek įmanoma, atitinka tarpinstitucinį viešųjų pirkimų procedūros pobūdį.

4. Prašymai leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymai, kurie yra tinkami pagal 134 straipsnio 2 dalį ir nėra netinkami ar nepriimtini pagal 135 straipsnio 2 ir 3 dalis, laikomi priimtinais.

*159 straipsnis***Vertinimo rezultatai ir sprendimas dėl sutarties skyrimo****(Finansinio reglamento 113 straipsnio 1 dalis)**

1. Atlikus vertinimą parengiama vertinimo ataskaita, kurioje pateikiamas pasiūlymas dėl sutarties skyrimo. Vertinimo ataskaitoje nurodoma data ir ją pasirašo vertinimą atlikęs asmuo ar asmenys arba vertinimo komiteto nariai. Ta ataskaita gali būti pasirašoma elektroninėje

▼ M1

sistemoje, jei šioje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

Jei vertinimo komitetui nebuvo pavesta patikrinti pasiūlymus remiantis draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais, vertinimo ataskaitą taip pat pasirašo asmenys, kuriems šią užduotį pavedė atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

2. Vertinimo ataskaitoje pateikiama ši informacija:

- a) perkančiosios organizacijos pavadinimas bei adresas ir sutarties dalykas bei vertė arba bendrosios sutarties dalykas ir didžiausia vertė;
- b) pašalintų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų pašalinimo priežastys nurodant atitinkamą Finansinio reglamento 107 straipsnyje nurodytą situaciją arba atitinkamus atrankos kriterijus;
- c) atmestų pasiūlymų sąrašas ir jų atmetimo priežastys pateikiant kurią nors iš šių nuorodų:
 - i) pasiūlymas neatitinka minimaliųjų reikalavimų, kaip nustatyta Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - ii) pasiūlymo kokybė nesiekia šio reglamento 149 straipsnio 3 dalyje nurodytų minimalių kokybės lygių;
 - iii) pasiūlyme nurodyta neįprastai maža kaina, kaip nurodyta šio reglamento 151 straipsnyje;
- d) atrinktų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;
- e) į sudaromą eilę įtrauktinų konkurso dalyvių pavadinimai, jų gauti balai ir šių balų pagrindimas;
- f) siūlomų kandidatų arba konkurso laimėtojų pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;
- g) jei žinoma, sutarties arba bendrosios sutarties dalis, dėl kurios siūlomas rangovas ketina sudaryti subrangos sutartis su trečiosiomis šalimis.

3. Tada perkančioji organizacija priima sprendimą, kuriame:

- a) patvirtinama vertinimo ataskaita, kurioje pateikta visa 2 dalyje išvardyta informacija, ir papildomai pateikiama ši informacija:
 - i) konkurso laimėtojo pavadinimas ir jo pasirinkimo priežastys nurodant iš anksto paskelbtus atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus; atitinkamais atvejais taip pat nurodomos priežastys, dėl kurių nesilaikyta vertinimo ataskaitoje pateiktos rekomendacijos;
 - ii) derybų procedūros be išankstinio skelbimo apie pirkimą, konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo atveju – 134, 135 ir 266 straipsniuose nurodytos aplinkybės, kurios pateisina atitinkamos procedūros taikymą;
- b) atitinkamais atvejais nurodomos priežastys, kodėl perkančioji organizacija nusprendė neskirti sutarties.

▼ **M1**

4. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali pateikti vertinimo ataskaitos ir sprendimo dėl sutarties skyrimo turinį viename dokumente ir jį pasirašyti bet kuriuo iš šių atvejų:
- a) jei procedūros vertė yra mažesnė už Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytas vertės ribas ir jei buvo gautas tik vienas pasiūlymas;
 - b) jei pagal bendrąją sutartį skelbiamas naujas konkursas ir jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas;
 - c) 134 straipsnio 1 dalies c, e punktuose, f punkto i ir iii papunkčiuose ir h punkte nustatytais atvejais, jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas.
5. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju 3 dalyje nurodytą sprendimą priima už viešųjų pirkimų procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

*160 straipsnis***Perkančiųjų organizacijų ir kandidatų arba konkurso dalyvių bendravimas****(Finansinio reglamento 112 straipsnis)**

1. Vykstant viešųjų pirkimų procedūrai, perkančioji organizacija ir kandidatai arba konkurso dalyviai gali išimties tvarka bendrauti 2 ir 3 dalyse nustatytais sąlygomis.
2. Iki paskutinės prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų priėmimo dienos perkančioji organizacija gali pagal 153 straipsnio 2 dalį pateikti papildomos informacijos:
 - a) kandidatų arba konkurso dalyvių prašymu – tik tam, kad paaiškintų pirkimo dokumentus;
 - b) savo iniciatyva – jei nustato, kad pirkimo dokumentų tekste padaryta klaida, kad pateikta nepakankamai tiksli ar praleista tam tikra informacija arba padaryta bet kokia kita korektūros klaida.
3. Kiekvieną kartą susisiekus ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai nebuvo susisieکتa, kaip nurodyta Finansinio reglamento 96 straipsnyje, viešųjų pirkimų byloje daromas įrašas.

*161 straipsnis***Informacija kandidatams ir konkurso dalyviams****(Finansinio reglamento 113 straipsnio 2 ir 3 dalys)**

1. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu elektroniniu būdu atskirai informuoja kiekvieną kandidatą arba konkurso dalyvį apie priimtus sprendimus dėl procedūros rezultatų po bet kurio iš šių etapų:
 - a) Finansinio reglamento 111 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais – po vokų atplėšimo etapo;

▼ **M1**

b) jei vykdoma dviem atskirais etapais rengiama viešųjų pirkimų procedūra – po to, kai buvo priimtas sprendimas remiantis draudimo dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais;

c) po to, kai buvo priimtas sprendimas dėl sutarties skyrimo.

Kiekvienu atveju perkančioji organizacija nurodo prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymo atmetimo priežastis ir teisių gynimo priemones, kuriomis galima pasinaudoti.

Pateikdama informaciją konkurso laimėtojui, perkančioji organizacija nurodo, kad sprendimas, apie kurį pranešama, jos neįpareigoja.

2. Perkančioji organizacija pateikia Finansinio reglamento 113 straipsnio 3 dalyje numatytą informaciją kuo skubiau ir bet koku atveju ne vėliau kaip per 15 dienų nuo raštiško prašymo gavimo dienos. Jei perkančioji organizacija skiria sutartis savo sąskaita, ji naudoja elektronines priemones. Konkurso dalyvis atsiųsti prašymą taip pat gali elektroniniu būdu.

3. Jei perkančioji organizacija informaciją pateikia elektroniniu būdu, laikoma, kad kandidatai arba konkurso dalyviai ją gavo, jei perkančioji organizacija gali įrodyti, kad išsiuntė ją elektroniniu adresu, nurodytu pasiūlyme arba prašyme leisti dalyvauti procedūroje.

Tokiu atveju laikoma, kad kandidatas arba konkurso dalyvis ją gavo tą dieną, kurią ją išsiuntė perkančioji organizacija.

4 skirsnis

Sutarties vykdymas, garantijos ir taisomieji veiksmai*163 straipsnis***Garantijos****(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Jei perkančioji organizacija nusprendžia prašyti pateikti garantiją, ji apie tai praneša pirkimo dokumentuose.

2. Jei iš rangovų reikalaujama pateikti garantiją, jos suma ir terminas turi būti pakankami, kad būtų galima ja pasinaudoti.

3. Garantiją suteikia perkančiosios organizacijos patvirtintas bankas arba įgaliota finansų įstaiga. Perkančiajai organizacijai sutikus, vietoje šios garantijos gali būti pateikta solidarioji trečiosios šalies garantija.

Garantijos vertė nurodoma eurais.

Suteikdamas garantiją bankas ar finansų įstaiga arba trečioji šalis pateikia neatšaukiamą finansinį užstatą arba tampa rangovo išipareigojimų vykdymą užtikrinančiu pirminio reikalavimo garantu.

▼ M1*164 straipsnis***Išankstinio finansavimo garantija
(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Nustačiusi išankstinio finansavimo poreikį, perkančioji organizacija prieš pradėdama viešųjų pirkimų procedūrą įvertina su išankstinio finansavimo mokėjimais susijusią riziką, visų pirma atsižvelgdama į šiuos kriterijus:

- a) numatomą sutarties vertę;
- b) jos dalyką;
- c) jos trukmę ir vykdymo tempą;
- d) rinkos struktūrą.

2. Skiriant 137 straipsnio 1 dalyje nurodytas mažos vertės sutartis, garantijos nereikalaujama.

Garantijos atsisakoma, jei ir kai išankstinio finansavimo suma yra išskaitoma iš rangovui pagal sutarties sąlygas atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba išmokamo likučio sumos.

*165 straipsnis***Įvykdymo garantija
(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Konkrečiais atvejais, remdamasi preliminaria rizikos analize, perkančioji organizacija gali prašyti pateikti įvykdymo garantiją, kurios tikslas – užtikrinti, kad rangovas laikytųsi esminių sutartinių įsipareigojimų.

2. Įvykdymo garantijos suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės.

3. Jos visiškai atsisakoma galutinai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas per laikotarpį, kuris remiantis Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalimi nurodomas sutartyje. Garantijos gali būti iš dalies arba visiškai atsisakoma preliminariai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas.

*165a straipsnis***Sulaikomų sumų garantija
(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Konkrečiais atvejais, remdamasi preliminaria rizikos analize, perkančioji organizacija gali prašyti sulaikomų sumų garantijos, kurios tikslas – užtikrinti, kad rangovas pašalintų trūkumus sutartinių įsipareigojimų laikotarpiu.

Sulaikomų sumų garantija nenaudojama tuo atveju, kai dėl sutarties buvo paprašyta pateikti įvykdymo garantiją ir šios garantijos nėra atsisakyta.

2. Sulaikomų sumų garantija, kurios suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės, gali būti naudojama išskaitant tam tikras sumas iš atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba iš galutinio mokėjimo sumos.

▼ M1

Garantijos suma, kuri yra proporcinga nustatyta su sutarties vykdymu susijusiai rizikai, nustato perkančioji organizacija, atsižvelgdama į sutarties dalyką ir į konkrečiam sektoriui taikomas įprastas komercines sąlygas.

3. Perkančiajai organizacijai sutikus, rangovas gali paprašyti sumų sulaikymo garantiją pakeisti 163 straipsnyje nurodyta garantija.

4. Perkančioji organizacija sumų sulaikymo garantijos atsisako pasibaigus sutartinių įsipareigojimų laikotarpiui per laikotarpį, kuris remiantis Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalimi nurodomas sutartyje.

*166 straipsnis***Sutarties vykdymo sustabdymas esminių klaidų arba pažeidimų atveju****(Finansinio reglamento 116 straipsnio 3 dalis)**

Jei pagal Finansinio reglamento 116 straipsnio 3 dalį sustabdžius sutarties vykdymą įtarimai dėl esminių klaidų, pažeidimų ar sukčiavimo atvejų nepasitvirtina, sutarties vykdymas kuo skubiau atnaujinamas.

*2 SKYRIUS****Nuostatos, taikomos sutartims, kurias Sąjungos institucijos skiria savo pačių sąskaita****166a straipsnis***Centrinė perkančioji organizacija****(Finansinio reglamento 117 straipsnis)**

1. Centrinė perkančioji organizacija gali atlikti bet kurią iš šių funkcijų:

- a) didmenininko funkciją – pirkti ir kaupti prekes bei paslaugas ir perparduoti jas kitoms perkančiosioms organizacijoms;
- b) tarpininko funkciją – skirti bendrąsias sutartis arba valdyti dinaminio pirkimo sistemas, kuriomis gali naudotis kitos perkančiosios organizacijos, kaip paskelbta pradiniam skelbime.

2. Centrinė perkančioji organizacija visas viešųjų pirkimų procedūras vykdo naudodama elektronines ryšio priemones.

*167 straipsnis***Atitinkamo lygio nustatymas apskaičiuojant sutarties vertę****(Finansinio reglamento 117 straipsnis)**

Kiekvienas kiekvienos institucijos įgaliotasis ar perįgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas įvertina, ar yra pasiektos Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatytos vertės ribos.

▼ M1*168 straipsnis***Pirkimo dalys****(Finansinio reglamento 118 straipsnio 4 dalis)**

1. Atitinkamais atvejais, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiška, per vieną procedūrą gali būti skiriamos kelios sutartys dėl atskirų pirkimo dalių.

2. Jei sutarties dalykas dalijamas į kelias pirkimo dalis, kurių kiekviena yra atskiros sutarties objektas, bendrai vertinant taikytiną ribą atsižvelgiama į bendrą visų pirkimo dalių vertę.

Jei bendra visų pirkimo dalių vertė yra lygi Finansinio reglamento 118 straipsnio 1 dalyje nustatyto vertės riboms arba jas viršija, kiekvienai pirkimo daliai taikoma Finansinio reglamento 103 straipsnio 1 dalis ir 104 bei 104a straipsniai.

3. Jei ketinama skirti kelias sutartis dėl atskirų pirkimo dalių, su kiekviena pirkimo dalimi susiję pasiūlymai vertinami atskirai. Jei tam pačiam konkursui paskiriamos kelios pirkimo dalys, gali būti pasirašoma viena šias dalis apimanti sutartis.

*169 straipsnis***Sutarties vertės nustatymo tvarka****(Finansinio reglamento 118 straipsnio 4 dalis)**

1. Perkančioji organizacija nustato sutarties vertę atsižvelgdama į visą mokėtiną sumą, įskaitant sumas, susijusias su bet kokiomis pasirinkimo galimybėmis ar atnaujinimu.

Sutarties vertė nustatoma ne vėliau kaip perkančiajai organizacijai pradėjus viešųjų pirkimų procedūrą.

2. Bendrųjų sutarčių ir dinaminių pirkimo sistemų atveju atsižvelgiama į didžiausią visų sutarčių, kurias numatoma skirti visu bendrosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu, vertę.

Inovacijų partnerystės atveju atsižvelgiama į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos, kurią numatoma vykdyti visais numatomos partnerystės etapais, ir darbų, prekių ar paslaugų, kuriuos numatoma pirkti pasibaigus numatomai partnerystei, didžiausią numatomą vertę.

Jei perkančioji organizacija numato atlikti mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams, ji atsižvelgia į juos apskaičiuodama numatomą sutarties vertę.

3. Paslaugų sutarčių atveju atsižvelgiama į šiuos dalykus:

- a) draudimo paslaugų atveju – į mokėtiną įmoką ir kitų formų atlygį;
- b) banko ar finansinių paslaugų atveju – į mokesčius, komisinius, palūkanas ir kitų rūšių atlygį;

▼ M1

c) projektavimo sutarčių atveju – į honorarus, mokėtinus komisinius ir kitų formų atlygį.

4. Apskaičiuojant numatomą paslaugų sutarčių, kuriose nėra nurodoma visa kaina, arba tiekimo sutarčių dėl prekių išperkamosios nuomos, nuomos ar pirkimo išsimokėtinai vertę remiamasi:

a) terminuotų sutarčių atveju:

i) jei paslaugų sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 48 mėnesiai, o tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa sutarties vertė per visą jos galiojimo laikotarpį;

ii) jei tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa vertė, įskaitant numatomą likutinę vertę;

b) neterminuotų sutarčių atveju arba paslaugų sutarčių, kurių galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 48 mėnesiai, atveju – mėnesine vertė, padauginta iš keturiasdešimt aštuonių.

5. Paslaugų arba tiekimo sutarčių, kurios yra skiriamos reguliariai arba kurias numatoma atnaujinti per tam tikrą laikotarpį, atveju numatoma sutarties vertė apskaičiuojama remiantis bet kuria iš šių verčių:

a) bendra faktine tos pačios rūšies sutarčių, paeiliui skirtų per ankstesnius 12 mėnesių arba finansinius metus, vertė, kai įmanoma, pako-reguota atsižvelgiant į kiekio arba vertės pokyčius, įvykusius per 12 mėnesių nuo pradinės sutarties skyrimo;

b) bendra numatoma tos pačios rūšies sutarčių, kurias numatoma paeiliui skirti per finansinius metus, vertė.

6. Darbų sutarčių atveju atsižvelgiama ne tik į darbų vertę, bet ir į visą numatomą prekių ir paslaugų, kurios yra būtinos darbams atlikti ir kurių tiekimu ir teikimu rangovui pasirūpina perkančioji organizacija, vertę.

7. Koncesijos sutarčių vertė atitinka numatomą bendrą koncesininko apyvartą sutarties galiojimo laikotarpiu.

Ši vertė apskaičiuojama taikant pirkimo dokumentuose nurodytą objektyvų metodą, visų pirma atsižvelgiant į:

a) pajamas, gaunamas iš darbų ar paslaugų vartotojų sumokėtų mokesčių ir baudų, išskyrus mokesčius ir baudas, renkamas perkančiosios organizacijos vardu;

b) dotacijų arba bet kokios kitos finansinės naudos, gaunamos iš trečiųjų šalių už koncesijos vykdymą, vertę;

c) bet kokio turto, kuris yra koncesijos dalis, pardavimo pajamas;

d) visų prekių ir paslaugų, kurių tiekimu ir teikimu koncesininkui pasirūpina perkančioji organizacija, su sąlyga, kad šios prekės ir paslaugos yra būtinos darbams atlikti ar paslaugoms suteikti, vertę;

▼ **M1**

- e) mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams.

171 straipsnis

**Status quo laikotarpis prieš pasirašant sutartį
(Finansinio reglamento 118 straipsnio 2 ir 3 dalys)**

1. *Status quo* laikotarpis skaičiuojamas nuo vienos iš šių datų:
 - a) nuo kitos dienos po to, kai elektroniniu būdu vienu metu išsiunčiami pranešimai konkursą laimėjusiems ir jo nelaimėjusiems dalyviams;
 - b) jei sutartis arba bendroji sutartis skiriama pagal 134 straipsnio 1 dalies b punktą – nuo kitos dienos po 123 straipsnio 5 dalyje nurodyto skelbimo apie sutarties skyrimą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Prireikus perkančioji organizacija gali sustabdyti sutarties pasirašymą, kad galėtų atlikti papildomą patikrinimą, jei tai yra pagrįsta atsižvelgiant į konkurso nelaimėjusių ar nukentėjusių kandidatų arba konkurso dalyvių pateiktus prašymus ar pastabas arba į bet kokią kitą per Finansinio reglamento 118 straipsnio 3 dalyje nustatytą laikotarpį gautą svarbią informaciją. Sustabdymo atveju visiems kandidatams arba konkurso dalyviams apie tai pranešama per tris darbo dienas nuo sprendimo sustabdyti sutarties pasirašymą priėmimo.

Jei sutartis arba bendroji sutartis negali būti pasirašoma su numatytu konkurso laimėtoju, perkančioji organizacija gali ją skirti kitam geriausiajam konkurso dalyviui.

2. 1 dalyje nustatytas laikotarpis netaikomas šiais atvejais:
 - a) procedūrų, kuriose pateiktas tik vienas pasiūlymas, atveju;
 - b) konkrečių sutarčių, pagrįstų bendrąja sutartimi, atveju;
 - c) dinaminių pirkimo sistemų atveju;
 - d) 134 straipsnyje nurodytos derybų procedūros be išankstinio skelbimo apie pirkimą, išskyrus 134 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą procedūrą, atveju.

172 straipsnis

**Galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose įrodymas
(Finansinio reglamento 119 straipsnis)**

Pirkimo dokumentuose nustatomas reikalavimas, kad kandidatai arba konkurso dalyviai nurodytų, kurioje valstybėje jie įsisteigę, ir pateiktų patvirtinamuosius dokumentus, paprastai laikomus priimtiniais pagal tos valstybės teisę.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

DOTACIJOS

1 SKYRIUS

Dotacijų taikymo sritis ir formos

173 straipsnis

Narystės mokesčiai

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Finansinio reglamento 121 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyti narystės mokesčiai – tai sumos, mokamos organizacijoms, kurių narė yra Sąjunga, vadovaujantis atitinkamos organizacijos biudžetiniais sprendimais ir mokėjimo sąlygomis.

174 straipsnis

Susitarimai ir sprendimai dėl dotacijų

(Finansinio reglamento 121 straipsnio 1 dalis)

1. Dotacijos skiriamos sprendimu arba pagal raštišką susitarimą.
2. Siekiant nustatyti naudotiną priemonę, atsižvelgiama į šiuos elementus:
 - a) naudos gavėjo vietą: ar jis yra Sąjungoje, ar už jos ribų;
 - b) finansuojamų veiksmų arba darbo programų turinio sudėtingumą ir standartizavimą.

175 straipsnis

Išlaidos institucijų nariams

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Išlaidos institucijų nariams, kaip nurodyta Finansinio reglamento 121 straipsnio 2 dalies a punkte, apima įnašus į dabartinių ir buvusių Europos Parlamento narių asociacijas. Šie įnašai vykdomi pagal Europos Parlamento vidaus administracines taisykles.

176 straipsnis

Veiksmai, kuriems galima gauti dotaciją

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Veiksmas, kuriam galima gauti dotaciją, kaip numatyta Finansinio reglamento 121 straipsnyje, privalo būti aiškiai nustatytas.

Joks veiksmas negali būti suskaidytas į skirtingus veiksmus siekiant išvengti šiame reglamente nustatytų finansavimo taisyklių.

*177 straipsnis***Institucijos, siekiančios bendrą Sąjungos interesų****(Finansinio reglamento 121 straipsnis)**

Institucija, siekianti bendro Sąjungos intereso, – tai:

- a) institucija, dalyvaujanti švietimo, mokymo, informavimo, inovacijų veikloje arba moksliniuose tyrimuose ir Europos politikos krypties studijose, bet kokioje pilietybės ar žmogaus teisių skatinimo veikloje, arba Europos standartizacijos institucija;
- b) subjektas, kuris atstovauja valstybėse narėse, šalyse kandidatėse arba potencialiose šalyse kandidatėse veikiančioms ne pelno organizacijoms ir skatina laikytis Sutarčių tikslus atitinkančių principų ir politikos.

*178 straipsnis***Partnerystės****(Finansinio reglamento 121 straipsnis)**

1. Specialiosios dotacijos veiksams ir dotacijos veiklai gali būti partnerystės pagrindų dalis.

2. Partnerystės pagrindai gali būti įtvirtinti kaip ilgalaikio Komisijos ir dotacijų gavėjų bendradarbiavimo mechanizmas. Jie gali būti įforminti partnerystės pagrindų susitarimu arba partnerystės pagrindų sprendimu.

Partnerystės pagrindų susitarime arba sprendime nurodomi bendri tikslai, veiksmų, planuojamų kaip vienkartinis veiksmas ar kaip patvirtintos metinės darbo programos dalis, pobūdis, specialiųjų dotacijų skyrimo procedūra, atitinkanti šios antraštinės dalies principus ir procedūrinės taisyklės, ir bendrosios specialiųjų susitarimų arba sprendimų kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Tokių partnerystės trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus išimtinius atvejus, pateisinamus visų pirma partnerystės pagrindų susitarimo objektu.

Leidimus suteikiantys pareigūnai negali netinkamai taikyti partnerystės pagrindų susitarimų arba sprendimų ar taikyti juos taip, kad jų paskirtis ir poveikis prieštarautų skaidrumo ar vienodų sąlygų pareiškėjams principams.

3. Partnerystės pagrindų susitarimai prilyginami dotacijoms, kiek tai susiję su programavimu, *ex ante* skelbimu ir dotacijų skyrimu.

4. Specialiosios dotacijos, kurios grindžiamos partnerystės pagrindų susitarimais arba sprendimais, skiriamos taikant tuose susitarimuose arba sprendimuose nustatytas procedūras ir laikantis šios antraštinės dalies.

Joms taikomos *ex post* skelbimo procedūros, nustatytos 191 straipsnyje.

▼B*179 straipsnis***Elektroninės mainų sistemos****(Finansinio reglamento 121 straipsnio 1 dalis)**

1. Visa informacija su naudos gavėjais, įskaitant susitarimų dėl dotacijų sudarymą, pranešimus apie dotacijas ir visus jų pakeitimus, gali būti keičiamasi per Komisijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.

2. Šios sistemos atitinka šiuos reikalavimus:

- a) tik įgaliojami asmenys gali turėti prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų;
- b) tik įgaliojami asmenys gali dokumentą pasirašyti elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą;
- c) įgaliojamųjų asmenų tapatybė turi būti nustatyta sistemoje nustatytais priemonėmis;
- d) privalo būti tiksliai nustatyti elektroninės operacijos laikas ir data;
- e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;
- f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;
- g) jei tinkama, privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;
- h) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

3. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir sistemos nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiavertčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo byloje, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

2 dalies b punkte nurodyti elektroniniai parašai turi rašytiniams parašams lygiavertę teisinę galią.

*180 straipsnis***Susitarimų ir sprendimų dėl dotacijos turinys****(Finansinio reglamento 122 straipsnis)**

1. Susitarime dėl dotacijos nustatoma bent:

- a) objektas;
- b) naudos gavėjas;
- c) trukmė, būtent:
 - i) įsigaliojimo data;

▼B

- ii) finansuojamo veiksmo pradžios data ir trukmė arba finansiniai metai;
- d) Sąjungos finansavimo didžiausia suma eurais ir dotacijos forma papildomai nurodant, jei tinkama:
 - i) visas apskaičiuotas veiksmo ar darbo programos tinkamas finansuoti sąnaudas ir tinkamų finansuoti sąnaudų finansavimo normą;
 - ii) vieneto įkainius, vienkartinę išmoką arba nustatyto dydžio sumą, nurodytą Finansinio reglamento 123 straipsnio b, c ir d punktuose, jei nustatyta;
 - iii) šio punkto i ir ii papunkčiuose nurodytų elementų derinį;
- e) veiksmo arba dotacijos veiklai atveju leidimus suteikiančio pareiškimo tiems finansiniams metams patvirtintos darbo programos aprašymas kartu su veiksmo arba darbo programos įgyvendinimo tikėtinų rezultatų aprašymu;
- f) visiems šios rūšies susitarimams taikytinos bendrosios sąlygos, pavyzdžiui, naudos gavėjo Komisijos, OLAF ir Audito Rūmų atliekamų auditų pripažinimas;
- g) veiksmo arba darbo programos bendro biudžeto sąmata;
- h) kai veiksmui įgyvendinti būtini viešieji pirkimai, 209 straipsnyje nurodyti principai arba viešųjų pirkimų taisyklės, kurių naudos gavėjas turi laikytis;
- i) naudos gavėjo atsakomybė, visų pirma:
 - i) kiek tai susiję su patikimu finansų valdymu ir veiklos bei finansinių ataskaitų teikimu; kai tinkama, nustatomi tarpiniai tikslai, kuriais grindžiamos tos ataskaitos;
 - ii) jeigu Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, konkrečios koordinatoriaus pareigos, jei tokios nustatytos, ir kitų naudos gavėjų pareigos koordinatoriaus atžvilgiu, taip pat naudos gavėjų finansinė atsakomybė už Komisijai mokėtinas sumas;
- j) tų ataskaitų ir Komisijos mokamų sumų tvirtinimo tvarka ir terminai;
- k) tam tikrais atvejais tinkamų finansuoti veiksmo arba patvirtintos darbo programos sąnaudų arba vieneto įkainių, vienkartinių išmokų arba nustatyto dydžio sumų, nurodytų Finansinio reglamento 123 straipsnyje, duomenys;
- l) Sąjungos finansinės paramos matomumą reglamentuojančios nuostatos, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, kai viešas skelbimas nėra įmanomas ar tinkamas;

Pirmosios pastraipos f punkte nurodytose bendrosiose sąlygose bent jau:

- i) nurodoma, kad susitarimui dėl dotacijos taikoma Sąjungos teisė, kurią prireikus papildo susitarime dėl dotacijos nurodyta nacionalinė teisė. Nukrypti leidžiančios nuostatos gali būti daromos susitarimuose, sudarytuose su tarptautinėmis organizacijomis;
- ii) nurodomas kompetentingas teismas arba arbitražo teismas ginčams spręsti.

▼B

2. Susitarime dėl dotacijos gali būti nustatyti sustabdymo pagal Finansinio reglamento 135 straipsnį tvarka ir terminai.

3. 178 straipsnyje nurodytais atvejais partnerystės pagrindų sprendime arba partnerystės pagrindų susitarime nurodoma informacija, nurodyta šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b punktuose, c punkto i papunktyje, f ir h–j ir l punktuose.

Specialiajame sprendime arba susitarime dėl dotacijos pateikiama informacija, nurodyta 1 dalies pirmos pastraipos a–e, g ir k punktuose ir prirėikus 1 dalies pirmos pastraipos i punkte.

4. Susitarimai dėl dotacijų gali būti keičiami tik raštu. Tokių pakeitimų, įskaitant pakeitimus, kuriais pridedamas ar pašalinamas naudos gavėjas, tikslas ar rezultatas nėra padaryti tokius susitarimų pakeitimus, dėl kurių būtų suabejota sprendimu dėl dotacijos skyrimo arba kurie prieštarautų vienodų sąlygų pareiškėjams principui.

5. 1, 2, 3 ir 4 dalyse *mutatis mutandis* taikomos sprendimams dėl dotacijų.

Dalis 1 dalyje nurodytos informacijos gali būti pateikta kvietime teikti pasiūlymus arba bet kuriame susijusiam dokumente, o ne sprendime dėl dotacijos.

*181 straipsnis***Dotacijų formos****(Finansinio reglamento 123 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos formos dotacijos apskaičiuojamos remiantis tinkamomis finansuoti sąnaudomis – naudos gavėjo faktiškai patirtomis sąnaudomis pagal preliminarią biudžeto sąmatą, pateiktą kartu su pasiūlymu ir įtrauktą į sprendimą arba susitarimą dėl dotacijos.

2. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti vieneto įkainiai naudojami visoms ar tam tikrų specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos nurodant sumą už vienetą, padengti.

3. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos vienkartinės išmokos paprastai naudojamos visoms ar tam tikrų specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos, padengti.

4. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas finansavimas nustatyto dydžio suma naudojamas specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos taikant procentinį dydį, padengti.

*182 straipsnis***Vienkartinės išmokos, vieneto įkainiai ir finansavimas nustatyto dydžio suma****(Finansinio reglamento 124 straipsnis)**

1. Leidimas Finansinio reglamento 124 straipsnio 1 dalyje naudoti vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma taikomas programos laikotarpiu. Leidimas gali būti peržiūrimas, jeigu reikia esminių pakeitimų. Duomenys ir sumos periodiškai vertinami ir, kai tinkama, vienkartinės išmokos, vieneto įkainiai arba finansavimas nustatyto dydžio suma patikslinami.

▼B

Tais atvejais, kai Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, Finansinio reglamento 124 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta viršutinė riba taikoma kiekvienam naudos gavėjui.

2. Sprendime arba susitarime dėl dotacijos pateikiamos visos reikiamos nuostatos tam, kad būtų galima patikrinti, ar buvo laikomasi dotacijos išmokėjimo naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma sąlygų.

3. Dotacijos išmokėjimas naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais naudos gavėjų dokumentais 1 dalies pirmos pastraipos ir Finansinio reglamento 137 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais.

▼M1

4. Jei atlikus *ex post* patikrinimą nustatoma, kad įvykis, kuriam skirta dotacija, neįvyko ir gavėjui buvo neteisėtai išmokėta dotacija naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma, Komisija turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos.

▼B

2 SKYRIUS

Principai

183 straipsnis

Bendro finansavimo principas**(Finansinio reglamento 125 straipsnio 3 dalis)**

1. Pagal bendro finansavimo principą ne visi ištekliai, kurių reikia veiksmui arba darbo programai vykdyti, yra teikiami Sąjungos įnašu.

Bendras finansavimas gali būti teikiamas iš naudos gavėjo nuosavų išteklių, iš įgyvendinant veiksmą ar darbo programą gautų pajamų arba iš trečiųjų šalių finansinių įnašų arba įnašų natūra.

2. Įnašai natūra – tai nefinansiniai ištekliai, trečiųjų šalių neatlyginamai suteikti naudos gavėjui.

184 straipsnis

Pelno nesiekimo principas**(Finansinio reglamento 125 straipsnio 5 dalis)**

Trečiųjų šalių finansiniai įnašai, kuriuos naudos gavėjas gali naudoti, kad padengtų kitas sąnaudas, kurios nepriskiriamos prie pagal Sąjungos dotaciją tinkamų finansuoti sąnaudų arba kurių nereikia grąžinti trečiajam šaliai, kai jos nenaudojamos baigiant veiksmą ar darbo programą, nelaiškomi finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai skyrė specialiai reikalavimus atitinkantioms sąnaudoms finansuoti, kaip numatyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 5 dalyje.

▼B*185 straipsnis***Mažos vertės dotacijos****(Finansinio reglamento 125 straipsnio 4 dalis)**

Mažos vertės dotacijomis laikomos dotacijos, kurių vertė lygi 60 000 EUR ar yra mažesnė.

*186 straipsnis***Techninė pagalba****(Finansinio reglamento 101 ir 125 straipsniai)**

Techninė pagalba – tai paramos ir gebėjimų stiprinimo veikla, skirta programai ar veiksmui įgyvendinti, visų pirma parengiamoji, valdymo, stebėjimo, vertinimo, audito ir kontrolės veikla.

*187 straipsnis***Tinkamos finansuoti sąnaudos****(Finansinio reglamento 126 straipsnio 3 dalies c punktas)**

Laikoma, kad PVM negrąžinamas pagal taikomus PVM reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus, jeigu pagal nacionalinę teisę jis priskirtinas prie vienos iš šių veiklų:

- a) neapmokestinama veikla be teisės į atskaitą;
- b) į PVM taikymo sritį nepatenkanti veikla;
- c) veikla, nurodyta a ir b punktuose, už kurią PVM nėra atskaitomas, tačiau grąžinamas pagal specialias grąžinimo schemas ar iš kompensavimo fondų, nenumatytų Direktyvoje 2006/112/EB, net jeigu ta schema ar fondas įsteigtas pagal PVM reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus.

Su Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla susijęs PVM laikomas sumokėtu naudos gavėjo, kuris nėra neapmokestinamasis asmuo, kaip numatyta tos direktyvos 13 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, neatsižvelgiant į tai, ar tą veiklą atitinkama valstybė narė laiko veikla, vykdoma viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, veikiančių kaip valdžios institucijos.

*188 straipsnis***Programavimas****(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Metinę arba daugiametę darbo programą rengia kiekvienas atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Darbo programą priima institucija ir ji skelbiama atitinkamos institucijos dotacijoms skirtoje interneto svetainėje kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d.

Darbo programoje nurodomas laikotarpis, kuriam ji taikoma, pagrindinis teisės aktas, jei toks yra, siekiami tikslai, tikėtini rezultatai, kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo orientacinis tvarkaraštis, nurodant orientacinę sumą, ir didžiausia bendro finansavimo norma.

▼B

Be to, darbo programoje pateikiama 94 straipsnyje nurodyta informacija, kad sprendimas dėl jos priėmimo būtų laikomas finansavimo sprendimu dėl atitinkamų metų dotacijų.

2. Bet kuris esminis darbo programos pakeitimas taip pat priimamas ir skelbiamas, kaip nurodyta 1 dalyje.

189 straipsnis

**Kvietimų teikti pasiūlymus turinys
(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Kvietimuose teikti pasiūlymus nurodoma:
 - a) tikslai, kurių siekiama;
 - b) tinkamumo, draudimo dalyvauti dotacijų skyrimo procedūroje, atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijai, nurodyti Finansinio reglamento 131 ir 132 straipsniuose, ir atitinkami patvirtinamieji dokumentai;
 - c) Sąjungos finansavimo tvarka;
 - d) pasiūlymų pateikimo tvarka ir galutinė data bei planuojama data, iki kurios visi pareiškėjai turi būti informuoti apie jų paraiškos vertinimo rezultata, ir orientacinė susitarimų dėl dotacijos pasirašymo ar pranešimo apie sprendimus dėl dotacijos data.
2. Kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami Sąjungos institucijų interneto svetainėje ir, be paskelbimo interneto svetainėje, skelbiami bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, jeigu reikia, kad juos pamatytų daugiau potencialių naudos gavėjų. Jie gali būti skelbiami priėmus Finansinio reglamento 84 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus iki biudžeto vykdymo. Bet kurie kvietimo teikti pasiūlymus turinio pakeitimai skelbiami tokiais pat sąlygomis kaip ir kvietimai teikti pasiūlymus.

190 straipsnis

**Kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo išimtys
(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Dotacijos gali būti skiriamos be kvietimo teikti pasiūlymus tik šiais atvejais:
 - a) humanitarinei pagalbai ir civilinės saugos operacijoms arba krizių valdymo pagalbai, kaip numatyta 2 dalyje;
 - b) kitais išimtiniais ir tinkamai pagrįstais ekstremalių situacijų atvejais;
 - c) įstaigoms, turinčioms *de jure* arba *de facto* monopoliją, tinkamai pagrindus sprendime dėl dotacijos skyrimo;
 - d) pagrindiniame teisės akte nurodytoms įstaigoms, kaip numatyta Finansinio reglamento 54 straipsnyje, kaip dotacijos gavėjoms, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai pagrindiniu teisės aktu tos valstybės narės nurodomos kaip dotacijos gavėjos;

▼B

- e) mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros atveju Finansinio reglamento 128 straipsnyje nurodytoje darbo programoje nurodytoms įstaigoms, kai pagrindiniame teisės akte aiškiai numatoma ši galimybė, ir su sąlyga, kad projektas nepatenka į pasiūlymų atrankos procedūros taikymo sritį;
- f) specifinio pobūdžio veiksams, kuriems reikalinga tam tikro tipo įstaiga dėl jos techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio ar administracinės galios su sąlyga, kad atitinkami veiksmai nepatenka į pasiūlymų atrankos procedūros taikymo sritį.

Pirmos pastraipos f punkte nurodyti atvejai sprendime dėl dotacijos skyrimo turi būti tinkamai pagrįsti.

2. Krizės trečiojoje šalyse – tai situacijos, kai kyla tiesioginė ir neišvengiama grėsmė, kuri gali išaugti į ginkluotą konfliktą arba destabilizuoti šalį. Krizės taip pat apima situacijas, kurias nulemia gaivalinės nelaimės, žmogaus sukeltos krizės, kaip antai karai ir kiti konfliktai arba ypatingos aplinkybės, kurių palyginamasis poveikis, *inter alia*, susijęs su klimato kaita, suniokota aplinka, energijos ir gamtinių išteklių trūkumu arba dideliu skurdu.

*191 straipsnis***Ex post skelbimas****(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Informacija apie finansiniais metais skirtas dotacijas skelbiama pagal 21 straipsnį.
2. Informaciją paskelbus pagal 1 dalį, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:
 - a) pareiškėjų skaičius praėjusiais metais;
 - b) pagal kiekvieną kvietimą teikti pasiūlymus atrinktų paraiškų skaičius ir procentas;
 - c) vidutinė procedūros trukmė nuo kvietimo teikti pasiūlymus galiojimo pabaigos iki dotacijos skyrimo;
 - d) dotacijų skaičius ir suma, kai praėjusiais metais buvo atsisakyta *ex post* skelbimo pagal 21 straipsnio 4 dalį.

*192 straipsnis***Informacija pareiškėjams****(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

Komisija teikia informaciją ir konsultacijas pareiškėjams šiais būdais:

- a) nurodo bendrus panašių dotacijų paraiškų formų standartus ir kontroliuoja paraiškų formų dydį bei aiškumą;

▼B

- b) teikia informaciją potencialiems pareiškėjams, visų pirma rengdama seminarus ir teikdama informacinius leidinius;
- c) 63 straipsnyje nurodytoje juridinio asmens byloje saugo nuolatinius naudos gavėjų duomenis.

*193 straipsnis***Finansavimas pagal atskiras biudžeto eilutes****(Finansinio reglamento 129 straipsnis)**

Bet kurį veiksma skirtingi atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai gali kartu finansuoti pagal atskiras biudžeto eilutes.

*194 straipsnis***Finansavimas atgaline data ypatingos skubos ir konfliktų prevencijos atvejais****(Finansinio reglamento 130 straipsnis)**

Taikant Finansinio reglamento 130 straipsnio 1 dalį, naudos gavėjo iki paraiškos pateikimo dienos patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti iš Sąjungos lėšų, jeigu laikomasi tokių sąlygų:

- a) tokių išimčių priežastys tinkamai pagrįstos finansavimo sprendime;
- b) finansavimo sprendime ir susitarime arba sprendime dėl dotacijos aiškiai nustatyta ankstesnė tinkamumo finansuoti data nei paraiškų pateikimo data.

*195 straipsnis***Paraiškų skirti dotaciją pateikimas****(Finansinio reglamento 131 straipsnis)**

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nustato paraiškų skirti dotaciją pateikimo tvarką ir gali pasirinkti pateikimo būdą. Paraiškos skirti dotaciją gali būti pateikiamos laišku arba elektroniniu būdu.

Pasirinkti pranešimo būdai yra nediskriminuojantys ir negali apriboti pareiškėjų galimybių dalyvauti dotacijų skyrimo procedūroje.

Pasirinktais ryšių palaikymo būdais galima užtikrinti šių sąlygų laikymąsi:

- a) kiekvieną kartą pateikiamuose dokumentuose pateikiama visa jiems įvertinti reikalinga informacija;
- b) privalo būti išsaugotas duomenų vientisumas;
- c) privalo būti išsaugotas pasiūlymų konfidencialumas;
- d) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

▼B

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas trečios pastraipos c punkto tikslais patikrina paraiškų turinį tik pasibaigus nustatytam jų pateikimo terminui.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali reikalauti, kad elektroniniu būdu pateikti dokumentai būtų pasirašyti saugiu elektroniniu parašu, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/93/EB⁽¹⁾.

2. Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas leidžia siųsti paraiškas elektroniniu būdu, naudojamos priemonės, taip pat jų techninės charakteristikos turi būti nediskriminuojančios, visuotinai priimanamos ir suderinamos su paprastai naudojamais informacinių ir ryšių technologijų produktais. Pareiškėjams suteikiama informacija apie specifikacijas, kurių reikia paraiškoms pateikti, įskaitant kodavimą.

Be to, paraiškų priėmimo elektroninėmis priemonėmis turi būti garantuojama apsauga ir konfidencialumas. Jomis taip pat užtikrinama, kad būtų galima tiksliai nustatyti paraiškų priėmimo laiką ir datą.

3. Jei paraiškos pateikiamos laišku, pareiškėjai gali pasirinkti vieną iš šių paraiškų pateikimo būdų:

- a) ar jas siųsti paštu, ar pasinaudoti pasiuntinių tarnyba; tokiu atveju kvietime teikti pasiūlymus nurodoma, kad įrodymas yra išsiuntimo data, pašto antspaudas arba išsiuntimo kvito data;
- b) pareiškėjui asmeniškai arba agentui pristatant dokumentus institucijai, kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodytas departamentas, kuriam turi būti pateiktos paraiškos ir kuris išduoda ir pasirašo jų gavimo kvitą, nurodydamas datą.

3 SKYRIUS

Dotacijų skyrimo procedūra

196 straipsnis

Paraiškų skirti dotaciją turinys (Finansinio reglamento 131 straipsnis)

1. Paraiškos parengiamos naudojantis formomis, nustatytomis pagal bendrus standartus, patvirtintus remiantis 192 straipsnio a punktu, kurias pateikia atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai, vadovaujantis pagrindiniame teisės akte ir kvietime teikti pasiūlymus nustatytais kriterijais.

Finansinio reglamento 131 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus visų pirma gali sudaryti praėjusių finansinių metų, kurių sąskaitos yra uždarytos, pelno (nuostolio) ataskaita ir balansas.

⁽¹⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

▼ B

2. Prie paraiškos pridedamoje veiksmo ar darbo programos biudžeto sąmatoje įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos, su galimybe numatyti atidėjinius dėl nenumatytų atvejų ar galimų valiutos kursų pokyčių, kurie gali būti leidžiami tinkamai pagrįstais atvejais, ir joje nurodomos apskaičiuotos veiksmo arba darbo programos tinkamos finansuoti sąnaudos.

3. Kai paraiška susijusi su dotacijomis veiksams, kurių vertė viršija 750 000 EUR, arba dotacijomis veiklai, kurių vertė viršija 100 000 EUR, pateikiama patvirtinto išorės auditoriaus parengta audito ataskaita. Ta ataskaita patvirtina turimas paskutinių finansinių metų sąskaitas.

Šios dalies pirmos pastraipos nuostatos taikomos tik pirmai per vienerius finansinius metus atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui naudos gavėjo pateiktai paraiškai.

Komisijos susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju pirmoje pastraipoje nustatytos ribos taikomos kiekvienam naudos gavėjui.

178 straipsnyje nurodytų partnerysčių atveju, prieš pasirašant partnerystės pagrindų susitarimą ar pranešant apie partnerystės pagrindų sprendimą, turi būti parengiama dvejų paskutinių finansinių metų audito ataskaita, nurodyta šios dalies pirmoje pastraipoje.

Atsižvelgdamas į savo atliktą rizikos vertinimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsisakyti taikyti prievolę pateikti pirmoje pastraipoje nurodytą audito ataskaitą švietimo ir mokymo įstaigoms, o susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju – naudos gavėjams, prisiėmusiems solidariąją atsakomybę arba neturintiems jokios finansinės atsakomybės.

Šios dalies pirmą pastraipą netaikoma viešosioms įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms, nurodytoms 43 straipsnyje.

4. Pareiškėjas nurodo tais pačiais finansiniais metais tam pačiam veiksmui ar veiksmo daliai arba savo veiklai gauto ar paprašyto Sąjungos finansavimo šaltinius ir sumas, taip pat bet koki kitą tam pačiam veiksmui gautą ar paprašytą finansavimą.

▼ M1*197 straipsnis***Įrodymas, kad nėra draudžiama dalyvauti procedūroje****(Finansinio reglamento 131 straipsnis)**

Remdamasis rizikos vertinimu, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, laikydamasis 141 straipsnio 4 dalies nuostatų, gali paprašyti konkursą laimėjusių pareiškėjų pateikti 141 straipsnio 3 dalyje nurodytą įrodymą.

Laikantis 141 straipsnio 4 dalies nuostatų, atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui paprašius, konkursą laimėję pareiškėjai pateikia 141 straipsnio 3 dalyje nurodytą įrodymą, išskyrus atvejus, kai esama atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pripažintų praktinių aplinkybių, dėl kurių to padaryti neįmanoma.

▼B*198 straipsnis***Pareiškėjai, neturintys juridinio asmens statuso****(Finansinio reglamento 131 straipsnis)**

Kai paraišką skirti dotaciją pateikia pareiškėjas, neturintis juridinio asmens statuso, kaip nurodyta Finansinio reglamento 131 straipsnio 2 dalyje, to pareiškėjo atstovai įrodo, kad jie yra pajėgūs prisiimti teises prievolės pareiškėjo vardu ir kad pareiškėjo finansinis ir veiklos pajėgumas yra lygiavertis juridinių asmenų pajėgumui.

*199 straipsnis***Subjektai, veikiantys kaip vienas pareiškėjas****(Finansinio reglamento 131 straipsnis)**

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali laikyti vienu pareiškėju kelis subjektus, kurie kartu tenkina paraiškos skirti dotaciją teikimo sąlygas, jeigu paraiškoje nurodoma, kad šie subjektai dalyvauja įgyvendinant pasiūlytą veiksmą arba darbo programą kaip vieni iš pareiškėjų.

▼M1**▼B***201 straipsnis***Tinkamumo kriterijai****(Finansinio reglamento 131 straipsnis)**

1. Tinkamumo kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus.
2. Tinkamumo kriterijais nustatomos dalyvavimo pasiūlymų atrankos procedūroje sąlygos. Tie kriterijai nustatomi tinkamai atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir laikantis skaidrumo ir nediskriminavimo principų.

*202 straipsnis***Atrankos kriterijai****(Finansinio reglamento 132 straipsnio 1 dalis)**

1. Atrankos kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus ir turi suteikti galimybę įvertinti pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įvykdyti pasiūlytą veiksmą arba darbo programą.
2. Pareiškėjas privalo turėti stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti veiklą per visą veiksmui vykdyti skirtą laiką arba tais metais, kuriems skirta dotacija, ir dalyvauti ją finansuojant. Pareiškėjas privalo turėti profesinę kompetenciją ir kvalifikacijas, kurių reikia siūlomam veiksmui arba darbo programai įvykdyti, jei pagrindiniame teisės akte konkrečiai nenumatyta kitaip.

▼B

3. Finansinis ir veiklos pajėgumas tikrinamas visų pirma remiantis bet kurių 196 straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų, kuriuos pateikti pareikalavo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas kvietime pateikti pasiūlymus, analize.

Jeigu kvietime teikti pasiūlymus nebuvo reikalaujama pateikti patvirtinamųjų dokumentų ir jeigu atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui kyla abejonių dėl pareiškėjų finansinio arba veiklos pajėgumo, jis paprašo jų pateikti atitinkamus dokumentus.

178 straipsnyje nurodytų partnerystės atveju toks tikrinimas atliekamas prieš pasirašant partnerystės pagrindų susitarimą arba pranešant apie partnerystės pagrindų sprendimą.

*203 straipsnis***Dotacijų skyrimo kriterijai****(Finansinio reglamento 132 straipsnio 2 dalis)**

1. Dotacijų skyrimo kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus.

2. Dotacijų skyrimo kriterijais užtikrinama, kad dotacijos būtų skiriamos veiksams, kuriais maksimaliai padidinamas bendras įgyvendinamos Sąjungos programos veiksmingumas, arba institucijoms, kurių darbo programa yra parengta taip, kad pasiektų tokį patį rezultatą. Šie kriterijai apibrėžiami taip, kad taip pat būtų užtikrinta, kad Sąjungos lėšos būtų tinkamai valdomos.

Dotacijų skyrimo kriterijai taikomi taip, kad būtų galima atrinkti planuojamus veiksmus arba darbo programas, dėl kurių Komisijai nekiltų abejonių, kad juos vykdant bus laikomasi jos tikslų bei prioritetų ir užtikrinamas Sąjungos finansavimo matomumas.

3. Dotacijų skyrimo kriterijai apibrėžiami taip, kad vėliau būtų galima atlikti įvertinimą.

*204 straipsnis***Paraiškų vertinimas ir dotacijų skyrimas****(Finansinio reglamento 133 straipsnis)**

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria komitetą pasiūlymams įvertinti, jeigu Komisija nenusprendžia kitaip, atsižvelgdama į konkretaus sektoriaus programą.

Komitetą sudaro bent trys asmenys, atstovaujantys bent dviem Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose nurodytų institucijų arba įstaigų organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių. Siekiant išvengti interesų konflikto, šie asmenys laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, nurodytuose šio reglamento 72 straipsnyje, ir įgaliotose įstaigose, nurodytose Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose, nėra atskirų vienetų, reikalavimas dėl organizacinių vienetų, neturinčių tarpusavio hierarchinių ryšių, netaikomas.

▼ B

Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu komitetui gali padėti išorės ekspertai. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įsitikina, kad šie ekspertai laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tinkama, padalija procesą į kelis procedūrinius etapus. Procesą reglamentuojančios taisyklės skelbiamos kvietime teikti pasiūlymus.

Kai kvietime teikti pasiūlymus nurodoma dviejų etapų dokumentų pateikimo procedūra, antrajame etape pateikti išsamų pasiūlymą bus prašoma tik tų pareiškėjų, kurių pasiūlymai atitinka pirmojo etapo vertinimo kriterijus.

Kai kvietime teikti pasiūlymus nurodoma dviejų etapų dokumentų vertinimo procedūra, tik tie pasiūlymai, kurie praeina pirmąjį etapą, remiantis įvertinimu, atliktu pagal riboto kiekio kriterijus, teikiami tolesniam vertinimui.

Pareiškėjams, kurių pasiūlymai atmetami bet kuriame etape, bus pranešama pagal Finansinio reglamento 133 straipsnio 3 dalį.

Kiekvienas tolesnis procedūros etapas turi būti aiškiai atskirtas nuo ankstesniojo.

Tos pačios procedūros metu nereikalaujama pateikti daugiau nei vieną kartą tų pačių dokumentų ir informacijos.

3. Vertinimo komitetas arba, kai tinkama, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali paprašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomos informacijos arba paaiškintų su paraiška susijusius pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu tokia informacija ar paaiškinimas iš esmės nepakeičia pasiūlymo. Pagal Finansinio reglamento 96 straipsnį, jeigu esama akivaizdžių rašybos klaidų, vertinimo komitetas arba leidimus suteikiantis pareigūnas gali to nedaryti tik tinkamai pagrįstais atvejais. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiepta su pareiškėjais.

4. Pabaigę savo darbą, vertinimo komiteto nariai pasirašo visų išnagrinėtų pasiūlymų protokolą, kuriame nurodoma jų kokybė ir įvardijami tie pasiūlymai, kuriems gali būti skirtas finansavimas. Šie protokolai gali būti pasirašomi elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

Prireikus tame protokole išnagrinėti pasiūlymai išdėstomi pagal eilę, pateikiamos rekomendacijos dėl didžiausios skirtinos sumos ir galimo nereikšmingo paraiškos skirti dotaciją patikslinimo.

Protokolas saugomas informacijai ateityje.

5. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali pasiūlyti pareiškėjui patikslinti savo pasiūlymą atsižvelgiant į vertinimo komiteto rekomendacijas. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiepta su pareiškėjais.

▼B

Po įvertinimo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas priima sprendimą, nurodydamas šią būtiniausių informaciją:

- a) sprendimo objektą ir bendrą sumą;
- b) nugalėjusių pareiškėjų pavardę / pavadinimą, veiksmų pavadinimą, priimtas sumas ir tokio pasirinkimo priežastis, taip pat nurodant atvejus, kai sprendimas nesutampa su vertinimo komiteto nuomone;
- c) visų atmestų pareiškėjų pavardes / pavadinimus ir tokio atmetimo priežastis.

6. Šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalys nėra privalomos skiriant dotacijas pagal šio reglamento 190 straipsnį ir Finansinio reglamento 125 straipsnio 7 dalį.

*205 straipsnis***Informacija pareiškėjams****(Finansinio reglamento 133 straipsnis)**

Pareiškėjams, kurių paraiška atmesta, informacija apie jų paraiškos vertinimo rezultatus pranešama kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kai informacija išsiųsta nugalėjusiems pareiškėjams.

*4 SKYRIUS****Mokėjimas ir kontrolė****206 straipsnis***Išankstinio finansavimo garantija****(Finansinio reglamento 134 straipsnis)**

1. Siekiant riboti su išankstinio finansavimo išmoka susijusių finansinę riziką, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali arba pareikalauti, kad naudos gavėjas iš anksto pateiktą garantiją, kuri atitiktų išankstinio finansavimo sumą, išskyrus mažos vertės dotacijas, arba suskaidyti išmoką į kelias dalis.

2. Kai reikalaujama pateikti garantiją, ją vertina ir priima atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

Garantija galioja pakankamai ilgą laiką, kad ji būtų veiksminga.

3. Garantiją suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsisteigusi vienoje iš valstybių narių. Jei naudos gavėjas įsisteigęs trečiojoje šalyje, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali sutikti, kad tokią garantiją suteiktų toje trečiojoje šalyje įsisteigęs bankas ar finansų įstaiga, jei jis mano, kad šio banko ar finansų įstaigos teikiamas užtikrinimas ir jo savybės yra lygiaverčiai vienoje iš valstybių narių įsisteigusio banko ar finansų įstaigos teikiamam užtikrinimui.

▼B

Naudos gavėjo prašymu, pirmoje pastraipoje nurodytą garantiją gali pakeisti trečiosios šalies solidarioji garantija arba to paties susitarimo ar sprendimo dėl dotacijos šalių, kurie yra dotaciją veiksmams gaunantys subjektai, neatšaukiama ir besąlyginė solidarioji garantija, jei su tuo sutinka atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

Garantijos vertė nurodoma eurais.

Garantijos suteikimas reiškia, kad bankas arba finansų įstaiga, trečioji šalis arba kiti naudos gavėjai neatšaukiamai užtikrina dotacijos gavėjo įsipareigojimų įvykdymą arba yra jų vykdymo pirminio reikalavimo garantai.

4. Garantija gražinama, laipsniškai mažėjant išankstiniam finansavimui dėl išmokamų gavėjui tarpinių sumų ir likučių, vadovaujantis susitarime ar sprendime dėl dotacijos nustatytais sąlygomis.

*207 straipsnis***Mokėjimo prašymų patvirtinamieji dokumentai****(Finansinio reglamento 135 straipsnis)**

1. Kiekvienos dotacijos atveju išankstinis finansavimas gali būti suskaidytas į kelias dalis pagal patikimo finansų valdymo principą.

Naujos visos išankstinio finansavimo sumos išmokėjimas galimas, jeigu yra išnaudota bent 70 % ankstesnio išankstinio finansavimo sumos.

Jeigu ankstesnio išankstinio finansavimo panaudojimas yra mažesnis kaip 70 %, naujo išankstinio finansavimo mokėjimo suma sumažinama nepanaudota ankstesnio mokėjimo suma.

Kartu su prašymu išmokėti naują sumą pateikiama naudos gavėjo išleistų sumų ataskaita.

2. Nedarant poveikio 110 straipsniui, naudos gavėjas garbingai patvirtina, kad jo mokėjimo prašymuose pateikta informacija yra išsami, patikima ir teisinga. Jis taip pat patvirtina, kad patirtos sąnaudos pagal susitarimą arba sprendimo dėl dotacijos nuostatas gali būti laikomos tinkamomis finansuoti ir kad mokėjimo prašymai yra pagrįsti tinkamais patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos galima patikrinti.

3. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu ir norėdamas pagrįsti mokėjimus, gali pareikalauti pateikti veiksmų arba darbo programos finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą, parengtą patvirtinto išorės auditoriaus arba – viešųjų įstaigų atveju – kompetentingo nepriklausomo valstybės pareigūno. Pažyma pridedama prie mokėjimo prašymo. Šioje pažymoje patvirtinama, laikantis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos metodikos ir remiantis tarptautinius standartus atitinkančiomis sutartomis procedūromis, kad finansinėse ataskaitose gavėjo parodytos sąnaudos, kuriomis grindžiamas mokėjimo prašymas, yra realiai patirtos, teisingai įtrauktos į apskaitą ir tinkamos finansuoti pagal susitarimo arba sprendimo dėl dotacijos sąlygas.

▼B

Specialiais ir tinkamai pagrįstais atvejais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti pagal tarptautinius standartus parengtos pažymos nuomonės ar kitu pavidalu.

Finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą privalu pateikti tokiais tarpinių mokėjimų ir likučių mokėjimų atvejais:

- a) dotacijos veiksmams, skiriamos Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu pavidalu, kurių suma yra 750 000 EUR ar daugiau, kai sukauptos tokio pavidalo dotacijos mokėjimo prašymų sumos sudaro mažiausiai 325 000 EUR;
- b) dotacijos veiklai, skiriamos Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu pavidalu, kurių suma yra 100 000 EUR ar daugiau.

Atsižvelgdamas į rizikos vertinimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali netaikyti prievolės pateikti finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą šiais atvejais:

- a) 43 straipsnyje nurodytų viešųjų įstaigų ir tarptautinių organizacijų atveju;
- b) dotacijų humanitarinės pagalbos, civilinės saugos neatidėliotinių operacijų ir krizių valdymo srityje gavėjams, išskyrus atvejus, kai išmokami likučiai;
- c) likučių išmokėjimo atvejais – dotacijų humanitarinės pagalbos srityje gavėjams, kurie pasirašė 178 straipsnyje nurodytą partnerystės pagrindų susitarimą arba kuriems pranešta apie partnerystės pagrindų sprendimą ir kurie turi įdiegtą kontrolės sistemą, suteikiančią atitinkamas šių mokėjimų garantijas;
- d) kelių dotacijų gavėjams, kurie pateikė nepriklausomą patvirtinimą, kuriuo suteikiamos panašios kontrolės sistemų ir metodikos, kuriomis remiantis buvo parengti jų reikalavimai, garantijos.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali netaikyti prievolės pateikti finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą, jeigu pačios Komisijos darbuotojai arba jos vardu veikti įgaliota įstaiga tiesiogiai atliko arba atliks auditą, kuriuo suteikiamas lygiavertis užtikrinimas dėl deklaruotų sąnaudų.

Tais atvejais, kai Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, trečios pastraipos a ir b punktuose nurodytos ribos taikomos kiekvienam naudos gavėjui.

4. Remdamasis rizikos vertinimu, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti bet kurį mokėjimą pagrįsti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos nepriklausomos trečiosios šalies parengta veiklos patikrinimo ataskaita. Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu, prie mokėjimo prašymo pridedama patikrinimo ataskaita ir atitinkamos sąnaudos yra tinkamos finansuoti pagal tas pačias sąlygas, kaip ir sąnaudos, susijusios su audito pažymomis, kaip numatyta Finansinio reglamento 126 straipsnyje. Patikrinimo ataskaitoje nurodoma, kad veikla patikrinta pagal atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintą metodiką, ir ar veiksmas arba darbo programa buvo faktiškai įgyvendinti pagal susitarime dėl dotacijos arba sprendime dėl dotacijos nustatytas sąlygas.

208 straipsnis

Dotacijų sustabdymas ir sumažinimas

(Finansinio reglamento 135 straipsnis)

1. Susitarimo arba sprendimo dėl dotacijos įgyvendinimas, naudos gavėjo dalyvavimas juos įgyvendinant arba mokėjimai gali būti stabdomi siekiant patikrinti, ar faktiškai buvo padaryta numanomų esminių klaidų arba pažeidimų arba sukčiauta, arba nesilaikyta išipareigojimų. Jei tai nepasitvirtina, įgyvendinimas kuo greičiau atnaujinamas.

2. Kai patvirtintas veiksmas arba darbo programa yra neįvykdyti arba įvykdyti netinkamai, ne visiškai įvykdyti arba neįvykdyti laiku, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, su sąlyga, kad naudos gavėjas turėjo galimybę pateikti savo pastabas, priklausomai nuo procedūros etapo arba sumažina dotaciją, arba pareikalauja, kad naudos gavėjas proporcingai ją grąžintų.

5 SKYRIUS

Įgyvendinimas

209 straipsnis

Įgyvendinimo sutartys

(Finansinio reglamento 137 straipsnis)

1. Nedarant poveikio direktyvos 2004/18/EB taikymui, kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia sudaryti viešųjų pirkimų sutartį, naudos gavėjas sutartį sudaro su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių ūkinės veiklos vykdytoju arba, jei tinkama, su mažiausią kainą pasiūliusių subjektu, kartu vengdamas interesų konflikto.

2. Kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia sudaryti viešųjų pirkimų sutartį, kurios vertė yra didesnė kaip 60 000 EUR, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali reikalauti, kad, be 1 dalyje nustatytų taisyklių, naudos gavėjas laikytųsi specialių taisyklių.

Šios specialios taisyklės grindžiamos Finansiniame reglamente nustatytomis taisyklėmis ir nustatomos tinkamai atsižvelgiant į atitinkamų sutarčių vertę, Sąjungos įnašo santykinį dydį, palyginti su visomis veiksmo įgyvendinimo sąnaudomis, ir riziką. Tokios specialios taisyklės įrašomos į sprendimą arba susitarimą dėl dotacijos.

210 straipsnis

Finansinė parama trečiosioms šalims

(Finansinio reglamento 137 straipsnis)

Jeigu siektini tikslai arba rezultatai yra pakankamai išsamiai nurodyti Finansinio reglamento 137 straipsnio 1 dalyje, galima laikyti, kad galimybė veikti savo nuožiūra yra minimali, tik jeigu sprendime arba susitarime dėl dotacijos taip pat nurodyta:

▼B

- a) didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajam šaliai ir kuri neviršija 60 000 EUR, išskyrus atvejus, kai finansinė parama yra pirminis veiksmo tikslas, ir tikslios sumos nustatymo kriterijai;
- b) skirtingos veiklos rūšys, kurioms gali būti skirta tokia finansinė parama, remiantis nuolatiniu sąrašu;
- c) asmenų, kurie gali gauti tokią finansinę paramą, arba tokių asmenų kategorijų ir tokios paramos skyrimo kriterijų apibrėžtis.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

APDOVANOJIMAI

*211 straipsnis***Programavimas****(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)**

1. Metinę arba daugiametę apdovanojimams skirtą darbo programą rengia kiekvienas atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Darbo programą priima institucija ir ji skelbiama atitinkamos institucijos interneto svetainėje kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d.

Darbo programoje nurodomas laikotarpis, kuriam ji taikoma, pagrindinis teisės aktas, jei toks yra, siejami tikslai, tikėtini rezultatai, konkursų orientacinis tvarkaraštis, nurodant orientacinę apdovanojimų sumą.

Be to, darbo programoje pateikiama 94 straipsnyje nurodyta informacija, kad sprendimas dėl jos priėmimo būtų laikomas finansavimo sprendimu dėl atitinkamų metų apdovanojimų.

2. Bet kuris esminis darbo programos pakeitimas taip pat priimamas ir skelbiamas, kaip numatyta 1 dalyje.

*212 straipsnis***Konkursų taisyklės****(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)****▼M1**

1. Konkursų taisyklėse nustatoma:
 - a) dalyvavimo sąlygos, kuriose bent jau:
 - i) nurodomi tinkamumo kriterijai;
 - ii) nurodoma dalyvių registracijos tvarka ir paskutinė diena (jei nustatoma) ir konkursinių darbų pateikimo tvarka ir galutinis terminas pagal 2 dalyje nustatytas sąlygas;
 - iii) numatomas draudimas dalyvauti procedūroje dalyviams, kurie yra patekę į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalyje ir 107 straipsnyje nurodytų situacijų;

▼ M1

- iv) numatoma, kad ieškinio, susijusio su veikla, vykdoma pagal konkurso sąlygas, atveju atsako tik konkurso dalyviai;
 - v) numatoma, kad konkurso laimėtojai sutinka su tuo, kad Komisija, OLAF ir Audito Rūmai atliktų patikras ir auditą, ir su viešinimo įpareigojimais, nurodytais konkurso taisyklėse;
 - vi) nurodoma, kad konkursui taikoma Sąjungos teisė, kuri prireikus papildoma konkurso taisyklėse nurodyta nacionaline teise;
 - vii) nurodomas kompetentingas teismas arba arbitražo teismas, kuriame būtų nagrinėjami ginčai;
 - viii) nurodoma, kad pagal Finansinio reglamento 106 straipsnį konkurso dalyviams gali būti skiriamos finansinės nuobaudos ir priimami sprendimai uždrausti jiems dalyvauti procedūroje;
- b) apdovanojimų skyrimo kriterijai, pagal kuriuos galima įvertinti konkursinių darbų kokybę atsižvelgiant į siekiamus tikslus ir numatomus rezultatus ir objektyviai nustatyti laimėjusius konkursinius darbus;
- c) apdovanojimo ar apdovanojimų suma;
- d) laimėtojams skirtų apdovanojimų išmokėjimo tvarka.

Taikant pirmos pastraipos a punkto i papunktį, Sąjungos dotacijų gavėjai laikomi atitinkančiais tinkamumo kriterijus, nebent konkurso taisyklėse būtų nustatyta kitaip.

Taikant pirmos pastraipos a punkto vi papunktį, tarptautinių organizacijų dalyvavimo atveju gali būti taikoma nukrypti leidžianti nuostata.

▼ B

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas parenka ryšių palaikymo būdus konkursiniams darbams pateikti, kurie yra nediskriminuojantys ir kurie neriboja dalyvių galimybių dalyvauti konkurse.

Pasirinktais ryšių palaikymo būdais galima užtikrinti šių sąlygų laikymąsi:

- a) kiekviename konkursiniame darbe yra visa jam įvertinti reikiama informacija;
- b) išsaugomas duomenų vientisumas;
- c) išsaugomas konkursinių darbų konfidencialumas;
- d) užtikrinama, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

3. Konkursų taisyklėse gali būti nustatytos konkurso atšaukimo sąlygos, visų pirma jeigu jo tikslų negalima pasiekti arba jeigu nugalėtoju turėtų būti išrinktas dalyvavimo sąlygų nesilaikantis juridinis ar fizinis asmuo.

▼B

4. Konkursų taisyklės skelbiamos Sąjungos institucijų interneto svetainėje. Be paskelbimo interneto svetainėje, konkurso taisyklės gali būti skelbiamos bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, jeigu reikia, kad jas pamatytų daugiau potencialių dalyvių. Jos gali būti skelbiamos priėmus Finansinio reglamento 84 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus iki biudžeto vykdymo. Bet kurie konkursų taisyklių turinio pakeitimai taip pat skelbiami tokiomis pat sąlygomis.

*213 straipsnis***Ex post skelbimas****(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)**

1. Informacija apie per finansinius metus suteiktus apdovanojimus skelbiama pagal 21 straipsnį.

2. Informaciją paskelbus pagal 1 dalį, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

- a) dalyvių skaičius praėjusiais metais;
- b) kiekvieno konkurso dalyvių skaičius ir nugalėjusių konkursinių darbų procentas;
- c) praėjusiais metais vertinimo grupėse dalyvavusių ekspertų sąrašas ir nuoroda į jų atrankos procedūrą.

*214 straipsnis***Vertinimas****(Finansinio reglamento 138 straipsnio 3 dalis)**

1. Konkursiniams darbams vertinti atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas skiria bent trijų ekspertų grupę, kurią gali sudaryti išorės ekspertai arba asmenys, atstovaujantys Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose nurodytų institucijų ar įstaigų organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių, išskyrus atstovybes ir vietas įstaigas, nurodytas 72 straipsnyje, ir įgaliotas įstaigas, nurodytas Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose, jei jose nėra atskirų vienetų.

Pirmoje pastraipoje nurodyti ekspertai laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų interesų konflikto reikalavimų.

Išorės ekspertai pareiškia, kad juos skiriant jiems nekyla interesų konfliktas ir kad jie išsipareigoja leidimus suteikiančiam pareigūnui pranešti, jeigu vertinimo procedūros metu kiltų bet koks interesų konfliktas.

▼B

2. Pabaigę savo darbą, vertinimo grupės nariai pasirašo visų išnagrinėtų konkursinių darbų protokolą, kuriame įvertinta jų kokybė ir įvardijami tie darbai, už kuriuos gali būti suteikti apdovanojimai. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

Pirmoje pastraipoje nurodytas protokolas saugomas informacijai ateityje.

3. Paskui atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, ar suteikti apdovanojimus, ar ne. Tame sprendime taip pat nurodoma:

- a) suteiktų apdovanojimų, jei suteikta, objektas ir visa suma;
- b) nugalėjusių dalyvių, jei tokių yra, pavadinimai / pavardės, kiekvienam nugalėjusiam dalyviui suteiktų apdovanojimų suma ir tokio pasirinkimo motyvai;
- c) visų atmetusių dalyvių pavadinimai / pavardės ir tokio atmetimo priežastys.

*215 straipsnis***Informavimas ir pranešimas****(Finansinio reglamento 138 straipsnio 3 dalis)**

1. Dalyviams informacija apie jų konkursui pateikto darbo vertinimo rezultatus pranešama kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai leidimus suteikiantis pareigūnas priėmė sprendimą skirti apdovanojimą.

2. Apie sprendimą skirti apdovanojimą pranešama nugalėjusiam dalyviui ir tai yra teisinis įsipareigojimas, kaip numatyta Finansinio reglamento 86 straipsnyje.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

*216 straipsnis***Subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą, atranka****(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Įgyvendindama finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą Komisija gauna įrodymų, kad įgaliotasis subjektas atitinka Finansinio reglamento 60 straipsnio 2 dalies reikalavimus. Gauti įrodymai galioja atitinkamam subjektui įgyvendinant bet kurias kitas finansines priemones ateityje, nebent iš esmės pasikeičia įgaliotojo subjekto sistemos, taisyklės ir procedūros, kurioms taikomi šie reikalavimai.

2. Siekdama atrinkti subjektus, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal Finansinio reglamento 61 straipsnio 2 dalį, Komisija skelbia kvietimą teikti potencialių įgaliotųjų subjektų kandidatūras. Kvietime nurodomi atrankos ir skyrimo kriterijai.

▼B

Pirmoje pastraipoje numatytame kvietime taip pat nurodoma, ar įgaliotasis subjektas turės skirti savo finansinių išteklių konkrečiai finansinei priemonei arba dalytis rizika. Jeigu šis reikalavimas yra nurodytas ir jeigu reikia sumažinti galimą interesų konfliktą, kvietime taip pat nurodoma, kad įgaliotasis subjektas turi pasiūlyti interesų suderinimo priemones, kaip nustatyta Finansinio reglamento 140 straipsnio 2 dalyje. Interesų suderinimo priemonės įtraukiamos į susitarimą dėl konkrečios finansinės priemonės.

Komisija su atrankos kriterijus atitinkančiais subjektais pradeda skaidrų ir objektyvų dialogą nesukeldama interesų konflikto. Baigusi dialogą Komisija su subjektu ar subjektais, pateikusiai ekonomiškai naudingesnius pasiūlymus, įskaitant, jei taikoma, savo finansinių išteklių skyrimą ar rizikos dalijimąsi, pasirašo įgaliojimų perdavimo susitarimus.

3. Komisija gali pradėti tiesiogines derybas su potencialiais įgaliotaisiais subjektais, prieš pasirašydama įgaliojimų perdavimo susitarimus, jeigu įgaliotasis subjektas nurodytas susijusiam pagrindiniame teisės akte arba Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktyje, arba tinkamai pagrįstais ir tinkamai dokumentuotais išimtiniais atvejais, visų pirma, jeigu:

- a) paskelbus kvietimą teikti potencialių įgaliotųjų subjektų kandidatūras nepateikta tinkamų pasiūlymų;
- b) specifinio pobūdžio finansinėms priemonėms įgyvendinti reikia tam tikro tipo įgaliotojo subjekto dėl jo techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio ar administracinės galios;
- c) dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, nepriklausančių nuo Sąjungos, neįmanoma laikytis 2 dalyje nurodytos procedūros.

217 straipsnis

Įgaliojimų perdavimo susitarimo su subjektais, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą, turinys

(Finansinio reglamento 139 straipsnis)

Be 40 straipsnyje nurodytų reikalavimų, įgaliojimų perdavimo susitarimuose su subjektais, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones, numatyta tinkama Finansinio reglamento 140 straipsnyje nustatytų principų ir sąlygų laikymosi užtikrinimo tvarka. Visų pirma įgaliojimų perdavimo susitarime pateikiama:

- a) finansinės priemonės aprašymas, įskaitant jos investavimo strategiją ar politiką, teikiamos paramos tipas, finansų tarpininkų ir galutinių gavėjų tinkamumo kriterijai, taip pat papildomi veiklos reikalavimai, perteikiantys priemonės politikos tikslus;
- b) svarto poveikio tikslinio vertės intervalo reikalavimai;

▼B

- c) netinkamos finansuoti veiklos apibrėžtis ir atmetimo kriterijai;
- d) nuostatos, kuriomis užtikrinamas interesų suderinimas ir sprendžiamas galimas interesų konfliktas;
- e) finansų tarpininkų atrankos pagal Finansinio reglamento 139 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą nuostatos ir, jei taikoma, specialios paskirties investavimo subjektų steigimo nuostatos;
- f) nuostatos dėl įgaliotojo subjekto ir kitų subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant finansinę priemonę, atsakomybės;
- g) nuostatos dėl ginčų sprendimo;
- h) nuostatos dėl finansinės priemonės valdymo;
- i) nuostatos dėl Sąjungos įnašo naudojimo ir pakartotinio panaudojimo pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 6 dalį;
- j) nuostatos dėl Sąjungos įnašų ir patikos sąskaitų valdymo, įskaitant sandorio šalies riziką, priimtinas išdo operacijas, atitinkamų šalių pareigas, taisomuosius veiksmus patikos sąskaitų perteklinių likučių atveju, duomenų registravimą ir atskaitomybę;
- k) nuostatos dėl įgaliotojo subjekto atlyginimo, įskaitant valdymo mokesčių dydžius, ir nuostatos dėl valdymo išlaidų ir mokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo įgaliotajam subjektui pagal 218 straipsnį;
- l) kai tinkama, nuostatos dėl bendrų sąlygų, taikomų įnašams iš fondų, nurodytų Finansinio reglamento 175 straipsnyje, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir būsimąjo Žuvininkystės fondo (toliau – BSP fondai);
- m) nuostatos dėl finansinės priemonės galiojimo trukmės, galimo pratęsimo ir baigimo, įskaitant ankstyvo nutraukimo ir, jei tinkama, pasitraukimo strategijas;
- n) nuostatos dėl paramos finansų tarpininkams ir galutiniams gavėjams įgyvendinimo stebėjimo, įskaitant finansų tarpininkų atskaitomybę;
- o) kai taikoma, visų 219 straipsnyje nurodytų apsidraudimo operacijų tipas ir pobūdis.

*218 straipsnis***Valdymo išlaidos ir mokesčiai įgaliotiesiems subjektams****(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Komisija įgaliotiesiems subjektams atlygina už finansinės priemonės įgyvendinimą mokėdama rezultatais grindžiamus mokesčius, atlygindama išimtinės išlaidas ir, jeigu įgaliotasis subjektas valdo finansinės priemonės išdą, mokėdama išdo valdymo mokesčius.

▼B

2. Rezultatais grindžiami mokesčiai apima administracinius mokesčius, kuriais įgaliotajam subjektui atlyginama už įgyvendinant finansinę priemonę atliktą darbą. Atitinkamais atvejais jie gali taip pat apimti su politika susijusias iniciatyvas, kuriomis skatinama siekti finansinės priemonės politikos tikslų ar paremti finansinius rezultatus.

*219 straipsnis***Patikos sąskaitoms taikomos specialios taisyklės pagal netiesioginio valdymo principą****(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Subjektai, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones, gali atidaryti patikos sąskaitas pagal Finansinio reglamento 68 straipsnio 7 dalį savo vardu ir išimtinai Komisijos pavedimu. Šie įgaliotieji subjektai siunčia atitinkamų sąskaitų ataskaitas atsakingai Komisijos tarnybai.

2. Išlaikomas tinkamas patikos sąskaitų likvidumas ir tokiose patikos sąskaitose laikomas turtas valdomas pagal patikimo finansų valdymo principą, atsižvelgiant į atitinkamas riziką ribojančias taisykles pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 7 dalį.

3. Įgyvendindami finansines priemones įgaliotieji subjektai nevykdo apsidraudimo operacijų spekuliacijos tikslais. Dėl apsidraudimo operacijų tipo ir pobūdžio Komisija iš anksto sutaria ir jie nurodomi 217 straipsnyje numatytuose įgaliojimų perdavimo susitarimuose.

*220 straipsnis***Tiesiogiai įgyvendinamos finansinės priemonės****(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Išimtiniais atvejais finansinės priemonės gali būti įgyvendinamos tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 139 straipsnio 4 dalį naudojant vieną iš šių priemonių:

- a) specialios paskirties investavimo subjektą, kurio veikloje Komisija dalyvauja kartu su kitais viešaisiais ar privačiais investuotojais, siekdama padidinti Sąjungos įnašo svorto poveikį;
- b) paskolas, garantijas, investicijas į nuosavą kapitalą ir kitas rizikos pasidalijimo priemones, išskyrus investicijas į specialios paskirties investavimo subjektus, galutiniams gavėjams teikiamas tiesiogiai arba per finansų tarpininkus;

2. Įgyvendindama finansines priemones Komisija nevykdo apsidraudimo operacijų spekuliacijos tikslais. Dėl apsidraudimo operacijų tipo ir pobūdžio Komisija iš anksto sutaria ir jie nurodomi numatytuose įgaliojimų perdavimo susitarimuose.

▼ B*221 straipsnis***Finansų tarpininkų, specialios paskirties investavimo subjektų valdytojų ir galutinių gavėjų atranka****(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Jeigu Komisija finansines priemones įgyvendina tiesiogiai arba netiesiogiai per specialios paskirties investavimo subjektus, tokie subjektai steigiami pagal valstybės narės teisės aktus. Išorės veiksmų srityje jie taip pat gali būti įsteigti pagal valstybe nare nesančios šalies teisės aktus. Pagal įstatymą ar sutartį įpareigojama, kad tokių subjektų valdytojai veiktų rūpestingai ir sąžiningai, kaip profesionalūs valdytojai

2. 1 dalyje nurodyti specialios paskirties investavimo subjektų valdytojai ir finansų tarpininkai ar finansinių priemonių galutiniai gavėjai atrenkami tinkamai atsižvelgus į įgyvendintinos finansinės priemonės pobūdį, atitinkamų subjektų patirtį, veiklos ir finansinį pajėgumą ir (arba) galutinių gavėjų projektų ekonominį perspektyvumą. Pasirinkimas turi būti skaidrus, pagrįstas objektyviomis priežastimis ir nekelti interesų konflikto.

▼ M1

▼ B*222 straipsnis***Finansinių priemonių naudojimo sąlygos****(Finansinio reglamento 140 straipsnis)**

1. Finansinėmis priemonėmis siekiama sprendimo rinkos trūkumų ar nesėkmių rinkoje, ar nepakankamai optimalios investavimo aplinkos atvejais ir suteikti paramą tik tiems galutiniams gavėjams, kurie Sąjungos paramos per finansinę priemonę teikimo metu laikomi potencialiai ekonomiškai perspektyviais.

2. Finansinėmis priemonėmis galutiniams gavėjams teikiama proporcinga parama. Visų pirma bendrai investuojantiems ar rizika besidalijantiems investuotojams taikomos lengvatinės sąlygos turėtų būti pagrįstos, proporcingos investuotojų į finansinę priemonę prisiimtai rizikai ir apribotos iki minimumo, būtino jų investicijoms ar rizikos pasidalijimui užtikrinti.

*223 straipsnis***Sverto poveikis****(Finansinio reglamento 140 straipsnis)**

1. Finansinėmis priemonėmis siekiama užtikrinti Sąjungos įnašo sverto poveikį sutelkiant visuotines investicijas, didesnes už Sąjungos įnašą.

Sąjungos lėšų sverto poveikis yra lygus tinkamumo kriterijus atitinkantiems galutiniams gavėjams teikiamo finansavimo sumai, padalytai iš Sąjungos įnašo sumos.

2. Sverto poveikio tikslinis vertės intervalas grindžiamas atitinkamos finansinės priemonės *ex ante* vertinimu.

224 straipsnis

Finansinių priemonių *ex ante* vertinimas

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Finansinės priemonės grindžiamos *ex ante* vertinimais, kuriais nustatomi rinkos trūkumai ar nesėkmės rinkoje, ar nepakankamai optimalios investavimo aplinkos atvejai ir įvertinami investavimo poreikiai pagal politikos tikslus.

2. *Ex ante* vertinimu parodoma, kad į nustatytus rinkos poreikius negali būti tinkamai ir laiku atsižvelgta rinkos principais grindžiama veikla arba kitokia nei finansinės priemonės taikymas Sąjungos intervencija, pavyzdžiui, reglamentavimu, liberalizavimu, reforma ar kitu politikos veiksmu. Jame vertinama rinkos iškraipymo ir privačiojo finansavimo išstūmimo naudojant finansines priemones tikimybė ir galima kaina ir nustatomos tokių iškraipymų sukeltų neigiamų padarinių sumažinimo priemonės.

3. Pagal subsidiarumo principą *ex ante* vertinime parodoma, kad Sąjungos lygmens finansine priemone į nustatytus rinkos poreikius atsižvelgiama tinkamiau nei panašiomis nacionalinio ar regioninio lygmens finansinėmis priemonėmis, įskaitant finansuojamas iš BSP fondų. Vertinant Sąjungos įnašo pridėtinę vertę atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip antai sunkumus gauti finansavimą nacionaliniu lygmeniu, visų pirma tarpvalstybiniuose projektuose, masto ekonomiją ar didelį parodomąjį poveikį, susijusį su geriausios patirties sklaida valstybėse narėse.

4. *Ex ante* vertinime nustatomas veiksmingiausias finansinės priemonės įgyvendinimo būdas.

5. *Ex ante* vertinime taip pat parodoma, kad numatyta finansinė priemonė atitinka:

a) naujas ir esamas finansines priemones, vengiant nepageidaujamo sutapimo bei užtikrinant sąveiką ir masto ekonomiją;

b) finansines priemones ir kitų formų viešąsias intervencijas, skirtas toms pačioms rinkos sąlygoms, vengiant nenuoseklumo ir ieškant galimybių užtikrinti sąveiką.

6. *Ex ante* vertinime vertinamas numatytos intervencijos proporcingumas atsižvelgiant į nustatyto finansavimo trūkumo dydį, tikėtiną numatytos finansinės priemonės svorto poveikį, taip pat nagrinėjamas papildomas kokybinis poveikis, pavyzdžiui, geriausios patirties sklaida, veiksmingas Sąjungos politikos tikslų skatinimas visoje įgyvendinimo grandinėje arba galimybė naudotis specialia įgyvendinimo grandinės dalyvių kompetencija.

7. *Ex ante* vertinime nustatomi atitinkami siūlomų finansinių priemonių veiklos rezultatų rodikliai ir nurodomi tikėtinas našumas, rezultatai ir poveikis.

▼B

8. Atskiras finansinių priemonių *ex ante* vertinimas atliekamas tik kai toks visus 1–7 dalyse nurodytus kriterijus atitinkantis vertinimas nėra įtrauktas į programos arba veiklos, kuriai taikomas pagrindinis teisės aktas, *ex ante* vertinimą arba poveikio vertinimą.

*225 straipsnis***Finansinių priemonių stebėjimas
(Finansinio reglamento 140 straipsnis)**

1. Siekiant užtikrinti suderintą Finansinio reglamento 140 straipsnio 12 dalyje nurodytų finansinių priemonių stebėjimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įdiegia stebėjimo sistemą, kuri padeda pakankamai užtikrinti, kad Sąjungos lėšos naudojamos pagal Finansinio reglamento 32 straipsnio 2 dalį.

2. Stebėjimo sistema naudojama, kad būtų įvertinta įgyvendinimo pažanga siekiant politikos tikslų pagal susijusius našumo ir rezultatų rodiklius, parengtus pagal *ex ante* vertinimą, kad būtų analizuojama įgyvendinimo atitiktis pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 2 dalį nustatytiems reikalavimams ir kad būtų suteiktas pagrindas Komisijos teikiamoms ataskaitoms pagal Finansinio reglamento 38 straipsnio 5 dalį ir 140 straipsnio 8 dalį.

3. Netiesioginio valdymo atveju Komisijos vykdomas stebėjimas grindžiamas įgaliotųjų subjektų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, atliktais auditais ir įgaliotojo subjekto vykdytais patikrinimais, tinkamai atsižvelgiant į įgaliotojo subjekto valdymo pareiškimą ir Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalyje nurodytos nepriklausomos audito įstaigos nuomonę. Komisija patikrina įgaliotųjų subjektų pateiktą informaciją ir gali atlikti patikrinimus, be kita ko, atsitiktine tvarka, atitinkamai įgyvendinimo lygmenimis iki galutinių gavėjų.

Įgaliotojo subjekto vykdomas stebėjimas grindžiamas finansų tarpininkų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, atliktais auditais ir finansų tarpininko vykdytais patikrinimais, tinkamai atsižvelgiant į finansų tarpininko valdymo pareiškimą ir į nepriklausomų auditorių nuomonę.

Jeigu finansų tarpininko nėra, įgaliotasis subjektas tiesiogiai stebi finansinės priemonės naudojimą remdamasis galutinių gavėjų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis.

Įgaliotasis subjektas patikrina, kai tinkama, atsitiktine tvarka, finansų tarpininkų ar galutinių gavėjų pateiktą informaciją ir atlieka patikrinimus, nustatytus 217 straipsnyje nurodytame susitarime.

4. Tiesioginio valdymo atveju Komisijos vykdomas stebėjimas grindžiamas finansų tarpininkų ir galutinių gavėjų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, prireikus vykdant atitinkamus patikrinimus. 3 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos tiesioginiam valdymui.

▼B

5. Susitarimuose, kuriais įgyvendinama finansinė priemonė, nustatytos 1–4 dalims taikyti būtinos nuostatos.

226 straipsnis

**Įnašų iš BSP fondų traktavimas
(Finansinio reglamento 140 straipsnis)**

1. Įnašai iš BSP fondų, skirti finansinėms priemonėms, nustatytoms pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį ir remiamoms iš BSP fondų pagal konkrečioms sektoriams taikomas taisykles, registruojami atskirai.

2. Įnašai iš BSP fondų laikomi atskirose sąskaitose ir yra naudojami veiksmams ir galutiniams gavėjams finansuoti pagal programą ar programas, iš kurių lėšų teikiami įnašai, atsižvelgiant į atitinkamų BSP fondų tikslus.

3. Įnašams iš BSP fondų, skirtiems finansinėms priemonėms, nustatytoms pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį, taikomos konkrečioms sektoriams taikytinos taisyklės.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

ATASKAITŲ PATEIKIMAS IR APSKAITA

*1 SKYRIUS**Ataskaitų pateikimas**227 straipsnis*

**Metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita
(Finansinio reglamento 142 straipsnis)**

Metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje tiksliai aprašoma:

- a) tais metais pasiekti tikslai, vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu;
- b) finansinė būklė ir įvykiai, kurie turėjo reikšmingą įtaką metų veiklai.

Biudžeto ir finansų valdymo ataskaita yra atskirta nuo biudžeto vykdymo ataskaitų.

228 straipsnis

**Apskaitos principų išimtis
(Finansinio reglamento 144 straipsnis)**

Kai konkrečiu atveju apskaitos pareigūnas mano, kad vienam iš apskaitos principų, apibrėžtų Sąjungos apskaitos taisyklėse, turėtų būti taikoma išimtis, toji išimtis turi būti tinkamai pagrįsta ir nurodyta 232 straipsnyje minėtų finansinių ataskaitų pastabose.

▼B*229 straipsnis***Patvirtinamieji dokumentai****(Finansinio reglamento 144 straipsnis)**

1. Kiekvienas įrašas pagrindžiamas datuotais ir sunumeruotais patvirtinamaisiais dokumentais popieriuje arba tokioje laikmenoje, kuri užtikrina jo turinio patikimumą ir apsaugą per laikotarpius, nustatytus 48 straipsnyje.
2. Tame pačiame patvirtinamajame dokumente gali būti apibendrintos to paties tipo operacijos, atliktos toje pačioje vietoje ir tą pačią dieną.

*230 straipsnis***Finansinės veiklos ataskaita****(Finansinio reglamento 145 straipsnis)**

Finansinės veiklos ataskaitoje parodomos pajamos ir išlaidos per metus, suklasifikuotos pagal jų pobūdį.

*231 straipsnis***Pinigų srautų ataskaita****(Finansinio reglamento 145 straipsnis)**

Pinigų srautų ataskaitoje pateikiama informacija apie grynujų pinigų srautus per laikotarpį ir parodomi pradinių ir galutinių išdo sumų pokyčiai.

Iždą sudaro:

- a) pinigai kasoje;
- b) banko sąskaitos ir indėliai iki pareikalavimo;
- c) kitas galimas perduoti turtas, kurį galima greitai konvertuoti į grynuosius pinigus ir kurio vertė yra stabili.

*232 straipsnis***Finansinių ataskaitų pastabos****(Finansinio reglamento 145 straipsnis)**

Finansinio reglamento 145 straipsnyje nurodytos aiškinamosios pastabos sudaro finansinių ataskaitų neatskiriamą dalį. Pastabose turi būti bent tokia informacija:

- a) apskaitos principai, taisyklės ir metodai;
- b) aiškinamosios pastabos, teikiančios papildomą informaciją, kurios nėra pačiose finansinėse ataskaitose ir kuri yra reikalinga tikrai ir teisingai padėčiai nustatyti.

▼B*233 straipsnis***Biudžeto vykdymo ataskaitos
(Finansinio reglamento 146 straipsnis)**

1. Biudžeto vykdymo ataskaitose nurodoma:
 - a) informacija apie įplaukas, kurią sudaro:
 - i) numatytų įplaukų į biudžetą pokyčiai;
 - ii) įplaukų rezultatas;
 - iii) nustatytos teisės į tam tikras sumas;
 - b) informacija apie visų įsipareigojimų pokyčius ir esamus mokėjimų asignavimus;
 - c) informacija apie visų įsipareigojimų ir esamų mokėjimų asignavimų panaudojimą;
 - d) informacija apie neįvykdytus įsipareigojimus, iš ankstesnių metų perkeltus įsipareigojimus ir per metus prisiimtus įsipareigojimus.
2. Taip pat turi būti pridėta ataskaita apie įplaukas, kurioje parodytos suskirstytos kiekvienos valstybės narės nuosavų išteklių sumos, kurias finansinių metų pabaigoje dar reikia susigražinti ir kurioms taikomas vykdomasis raštas sumoms išieškoti.

*234 straipsnis***Ataskaitų perdavimo sąlygos
(Finansinio reglamento 148 straipsnis)**

Finansinio reglamento 147 ir 148 straipsniuose nurodytos preliminarios ataskaitos ir galutinės ataskaitos gali būti siunčiamos elektroniniu būdu.

*2 SKYRIUS**Apskaita**1 skirsnis***Sąskaitų struktūra***235 straipsnis***Sąskaitų struktūra
(Finansinio reglamento 151 straipsnis)**

1. Kiekvienos institucijos ar įstaigos apskaitos pareigūnas, nurodytas Finansinio reglamento 141 straipsnyje, parengia ir saugo naujausius dokumentus, aprašančius jo institucijos ir įstaigos sąskaitų struktūrą ir apskaitos procedūras.

▼B

2. Biudžeto įplaukos ir išlaidos registruojamos 236 straipsnyje nurodytoje kompiuterizuotoje sistemoje kaip einamosios įplaukos arba išlaidos arba kaip kapitalas, atsižvelgiant į operacijos ekonominį pobūdį.

236 straipsnis

**Kompiuterizuotos sistemos
(Finansinio reglamento 151 straipsnis)**

1. Sąskaitos tvarkomos integruota kompiuterizuota sistema.
2. Kai sąskaitos tvarkomos, naudojant kompiuterizuotas sistemas ir posistemas, tokios sistemos ir posistemės turi būti išsamiai aprašytos.

Tokiame aprašyme apibrėžiamas visų duomenų kategorijų turinys ir nurodoma, kaip sistemoje tvarkomos atskiros operacijos. Jame nurodoma, kaip sistema užtikrina išsamią kiekvienos operacijos ir kiekvieno kompiuterizuotoje sistemoje padaryto pakeitimo audito seką, kad būtų galima bet kuriuo metu nustatyti pakeitimo pobūdį ir asmenį, kuris jį padarė.

Kompiuterizuotos apskaitos sistemų ir posistemų aprašyme nurodomi tokių sistemų ryšiai su centrine apskaitos sistema, visų pirma kiek tai susiję su duomenų perkėlimu ir likučių suderinimu.

3. Prie kompiuterizuotų sistemų ir posistemų prieigą turi tik asmenys, įrašyti į įgaliotųjų asmenų sąrašą, kurį turi ir atnaujina kiekviena institucija.

*2 skirsnis***Apskaitos žurnalai***237 straipsnis*

**Apskaitos žurnalai
(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

Kiekviena institucija ir kiekviena įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, turi žurnalą, didžiąją knygą ir bent jau atskirus žurnalus skolininkams, kreditoriams ir ilgalaikiam turtui, nebent tai nepateisinama sąnaudų ir naudos požiūriu.

Apskaitos žurnalai – tai elektroniniai dokumentai, kuriuos nustato apskaitos pareigūnas ir kurie visiškai užtikrina, kad jais galima naudotis kaip įrodymu.

Įrašai žurnale perkeliama į didžiąją knygą, suskirstytą pagal sąskaitų planą, nurodytą 212 straipsnyje.

Žurnalą ir didžiąją knygą galima suskaidyti į tiek specialių žurnalų ir specialių didžiųjų knygų, kiek to reikia reikalavimams įgyvendinti.

▼B

Irašai specialiuose žurnaluose ir specialiose didžiosiose knygose bent kartą per mėnesį perkeliami į centrinį žurnalą ir centrinę didžiąją knygą.

*238 straipsnis***Bandomasis balansas****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

Kiekviena institucija ir įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, rengia bandomąjį balansą, apimantį visas bendrųjų ataskaitų sąskaitas, įskaitant ir per metus užbaigtas sąskaitas, kiekvienu atveju nurodant:

- a) sąskaitos numerį;
- b) aprašymą;
- c) debetines sumas, iš viso;
- d) kreditines sumas, iš viso;
- e) likutį.

*239 straipsnis***Apskaitos suderinimas****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

1. Didžiosios knygos duomenys saugomi ir tvarkomi taip, kad pagrįstų kiekvienos į bandomąjį balansą įtrauktos sąskaitos turinį.
2. Kiek tai susiję su ilgalaikio turto inventoriniais sąrašais, taikomos 246–253 straipsnių nuostatos.

3 skirsnis

Registravimas*240 straipsnis***Irašai sąskaitose****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

1. Įrašai daromi, taikant dvejetainio įrašo metodą, pagal kurį kiekvienas į sąskaitas įrašomas pasikeitimas ar skirtumas parodomas įrašu, kuriuo nustatomas debetuojamos ir kredituojamos sumos ekvivalentiškumas įvairiose sąskaitose, kurioms tas įrašas turi poveikį.
2. Sandorio, išreikšto ne eurais, o kita valiuta, priešpriešinis straipsnis eurais apskaičiuojamas ir įrašomas į sąskaitas.

Sandoriai užsienio valiutomis sąskaitose, kuriuos galima perkainoti, perkainojami bent tuomet, kai sąskaitos uždaromos.

Perkainojant remiamasi valiutų santykiais, nustatytais pagal 6 straipsnį.

▼B

Sudarant N metų gruodžio 31 d. balansą bei perskaičiuojant eurus į kitą valiutą ir atvirkščiai, taikomas valiutų santykis, galiojęs N metų paskutinę darbo dieną.

3. Sąjungos apskaitos taisyklėse, priimtose pagal Finansinio reglamento 152 straipsnį, nurodomos perskaičiavimo ir perkainojimo taisyklės, kurios turi būti numatytos kaupiamosios apskaitos tikslais.

*241 straipsnis***Apskaitos įrašai****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

Visuose apskaitos įrašuose nurodoma kiekvieno duomenų straipsnio kilmė, turinys ir apskaitos nuorodos bei nuorodos į atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

*242 straipsnis***Įrašai žurnale****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

Apskaitos operacijos įrašomos į žurnalą vienu iš šių būdų, kurie vienas kito nepanaikina:

- a) kiekvieną dieną, kiekvieną operacija;
- b) su operacijomis susijusių visų mėnesio sumų apibendrinimą, jeigu saugomi visi dokumentai, kurie leidžia patikrinti atskiras operacijas kiekvieną dieną.

*243 straipsnis***Įrašų tvirtinimas****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

1. Įrašai žurnale ir atskiruose žurnaluose tampa galutiniais, naudojant patvirtinimo procedūrą, draudžiančią bet kokius įrašo pakeitimus ar įrašo išbraukimą.
2. Uždarymo procedūra, kuria sustabdoma įrašų chronologija ir užtikrinamas jų nepažeidžiamumas, atliekama vėliausiai prieš pateikiant galutinės finansines ataskaitas.

4 skirsnis

Suderinimas ir tikrinimas*244 straipsnis***Sąskaitų suderinimas****(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

1. Sąskaitų likutis bandomajame balanse reguliariai suderinamas, bent jau atliekant metinį sąskaitų uždarymą, su valdymo sistemų duomenimis, kuriais naudojasi leidimus suteikiantys pareigūnai turtui ir įsipareigojimams valdyti ir apskaitos sistemai kasdien papildyti.

▼B

2. Apskaitos pareigūnas periodiškai, bent jau uždarančiąs sąskaitas, patikrina, ar banko likučiai atitinka faktinę padėtį, visų pirma susijusių su:

- a) pinigais banke, suderinant su finansų institucijų sąskaitų išrašais;
- b) pinigais kasose, suderinant su duomenimis grynujų pinigų knygoje.

Ilgalaikio turto sąskaitos tikrinamos, vadovaujantis 250 straipsniu.

3. Tarpinstitucinių ryšių jungiamosios sąskaitos suderinamos kas mėnesį.

4. Laikinąsias sąskaitas kasmet atidaro ir patikrina apskaitos pareigūnas. Už šias sąskaitas atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ir jis jas patvirtina kuo greičiau.

5 skirsnis

Biudžetinės sąskaitos*245 straipsnis***Biudžetinių sąskaitų turinys ir tvarkymas****(Finansinio reglamento 156 straipsnis)**

1. Biudžetinėse sąskaitose kiekviename biudžetiniame skyriuje parodoma:

- a) išlaidų atveju:
 - i) leisti asignavimai pradiniam biudžete, asignavimai įrašyti taisomuosiuose biudžetuose, perkelti asignavimai, asignavimai, atsirandantys surinkus asignuotąsias įplaukas, asignavimų perkėlimai ir esami asignavimai iš viso;
 - ii) įsipareigojimai ir mokėjimai, susiję su finansiniais metais;
- b) įplaukų atveju:
 - i) sąmatos, įrašytos į pradinį biudžetą, sąmatos, įrašytos į taisomuosius biudžetus, asignuotosios įplaukos ir taip nustatytos sąmatos iš viso;
 - ii) nustatytos teisės į susigrąžinamas sumas ir susigrąžintos sumos, susijusios su atitinkamais metais;
- c) įsipareigojimai, kuriuos dar reikia apmokėti, ir įplaukos, kurias dar reikia gauti, perkeltos iš ankstesniųjų finansinių metų.

Įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, minėti pirmos pastraipos a punkte, įrašomi ir rodomi atskirai.

▼B

Bendrieji preliminarūs įsipareigojimai, susiję su Europos žemės ūkio garantijų fondu (toliau – EŽŪGF), ir atitinkami mokėjimai taip pat įrašomi į biudžetines sąskaitas.

Tokie įsipareigojimai pateikiami visų EŽŪGF asignavimų atžvilgiu.

2. Biudžetinėse sąskaitose atskirai parodoma:
 - a) perkeltų asignavimų ir einamiesiems metams skirtų asignavimų panaudojimas;
 - b) neįvykdytų įsipareigojimų panaikinimas.
- Įplaukų pusėje atskirai parodomos sumos, kurios turi būti susigrąžintos iš ankstesnių finansinių metų.
3. Biudžetinės sąskaitos gali būti sutvarkytos taip, kad iš jų būtų galima sudaryti sąnaudų apskaitos sistemą.
 4. Biudžetinės sąskaitos tvarkomos kompiuterinėmis sistemomis, knygoje ir kataloginėse kortelėse.

3 SKYRIUS

Turto inventoriniai sąrašai

246 straipsnis

Turto inventoriniai sąrašai**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Turto inventorinių sąrašų sistemą nustato leidimus suteikiantis pareigūnas su apskaitos pareigūno technine pagalba. Inventorinių sąrašų sistema turi teikti visą informaciją, kuri yra reikalinga sąskaitoms tvarkyti ir turtui apsaugoti.

247 straipsnis

Turto apsaugojimas**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Kiekviena institucija ir įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, priima nuostatas dėl turto, įrašyto į jos atitinkamą balansą, apsaugos ir sprendžia, kurie administraciniai departamentai yra atsakingi už inventorinių sąrašų sistemą.

248 straipsnis

Turto įrašai inventoriniame sąraše**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Visas įsigytas turtas, kurio naudojimo trukmė yra ilgesnė nei vieni metai, kuris nėra priskiriamas prie vartojimo reikmenų ir kurio įsigijimo kaina arba gamybos sąnaudos yra didesnės nei nurodyta Sąjungos apskaitos taisyklėse, priimtose pagal Finansinio reglamento 152 straipsnį, įrašomas į inventorinį sąrašą ir registruojamas ilgalaikio turto sąskaitose.

▼B*249 straipsnis***Kiekvieno turto įrašo inventoriniame sąrašė turinys****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Inventoriniame sąrašė atitinkamai aprašomas kiekvienas turto vienetas, nurodoma jo vieta arba kilnojamojo turto atveju – atsakinga tarnyba arba asmuo, įsigijimo data ir jo vieneto kaina.

*250 straipsnis***Kilnojamojo turto inventorizacija****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Institucijų ir įstaigų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, inventorizacija atliekama taip, kad būtų užtikrinta, jog kiekvienas turto vienetas fiziškai egzistuočių ir atitiktų atitinkamą įrašą inventoriniame sąrašė. Tokios inventorizacijos atliekamos pagal metines tikrinimo programas, išskyrus materialųjį ilgalaikį turtą ir nematerialųjį turtą, kuris tikrinamas bent kartą per trejus metus.

*251 straipsnis***Materialiojo turto perpardavimas****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Institucijų ir įstaigų, minėtų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, nariai, pareigūnai ar kiti tarnautojai ir bet kurie kiti darbuotojai negali įsigyti turto, kuris yra tų institucijų perparduodamas, išskyrus tuos atvejus, kai toks turtas yra perparduodamas taikant viešą konkursą.

*252 straipsnis***Materialiojo turto pardavimo procedūra****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

1. Materialiojo turto pardavimas atitinkamu būdu reklamuojamas vietos mastu, jei vieno vieneto pardavimo kaina yra 8 100 EUR ar daugiau. Laikas nuo paskutinio skelbimo paskelbimo iki pardavimo sutarties sudarymo yra ne trumpesnis kaip keturiolika kalendorinių dienų.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytą pardavimą skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei vieneto pardavimo kaina yra 391 100 EUR ar daugiau. Atitinkami reklaminiai skelbimai taip pat gali būti publikuojami valstybių narių spaudoje. Laikas nuo skelbimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos iki sutarties sudarymo yra ne trumpesnis kaip vienas mėnuo.

▼B

2. Institucijos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 141 straipsnyje, gali atsisakyti reklaminio skelbimo, kai skelbimo kaina yra didesnė už tikėtinas pajamas iš operacijos.

3. Institucijos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 141 straipsnyje, visada stengiasi gauti geriausią kainą už parduodamą materialųjį turtą.

4. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos, kai Sąjungos institucijos ir jų įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 208 straipsnyje, viena kitai parduoda savo turtą.

*253 straipsnis***Materialiojo turto likvidavimo procedūra****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Kai bet kuris turtas, įrašytas į inventurinį sąrašą, įskaitant pastatus, yra parduodamas, perleidžiamas neatlygintinai, nurašomas, išnuomojamas ar dingsta dėl praradimo, vagystės ar bet kurios kitos priežasties, leidimus suteikiantis pareigūnas parengia protokolą arba aktą.

Protokole arba akte visų pirma nurodoma, ar turtas turi būti atkurtas Sąjungos pareigūno, kito tarnautojo ar bet kurio kito asmens sąskaita.

Kai nekilnojamasis turtas ar dideli įrenginiai suteikiami neatlygintinai, turi būti parengta sutartis ir apie tai turi būti pranešta metinėje ataskaitoje, siunčiamoje Europos Parlamentui ir Tarybai, kai teikiamas biudžeto projektas.

Institucijų ir įstaigų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, nariai, pareigūnai ar kiti tarnautojai ir bet kurie kiti darbuotojai negali įsigyti turto, kuris yra nemokamai atiduodamas arba nurašomas.

*254 straipsnis***Inventoriniai sąrašai ir skelbimas apie turto pardavimą Sąjungos delegacijose****(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

1. Sąjungos delegacijų atveju nuolatiniai Sąjungai priklausančio kilnojamojo turto inventoriniai sąrašai saugomi vietoje. Jie reguliariai siunčiami į centrinius skyrius, vadovaujantis kiekvienos institucijos priimtomis taisyklėmis.

Sąjungos delegacijoms siunčiamas kilnojamas turtas, įrašomas į laikinąjį sąrašą, prieš jį įrašant į nuolatinius inventorinius sąrašus.

2. Sąjungos delegacijų kilnojamojo turto pardavimas reklamuojamas pagal įprastą vietos tvarką.

ANTRA DALIS
SPECIALIOSIOS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS
MOKSLINIAI TYRIMAI

255 straipsnis

Veiklos rūšys

(Finansinio reglamento 181 straipsnis)

1. Tiesioginę veiklą vykdo Jungtinio tyrimų centro (toliau – JRC) įstaigos, ir iš esmės ji yra visiškai finansuojama iš biudžeto. Ją sudaro:

- a) mokslinių tyrimų programos;
- b) bandomoji mokslinių tyrimų veikla;
- c) institucinio pobūdžio pagalbinė mokslinė ir techninė veikla.

2. JRC gali dalyvauti netiesioginėje veikloje Finansinio reglamento 183 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

3. Gautinų sumų, nurodytų Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalyje, sąmata siunčiama apskaitos pareigūnui užregistruoti.

256 straipsnis

JRC taikomos papildomos taisyklės

(Finansinio reglamento 183 straipsnis)

1. Konkurencijos principais grindžiama JRC vykdoma veikla gali būti:

- a) veikla, vykdoma po dotacijų skyrimo ar viešųjų pirkimų procedūrų;
- b) trečiųjų šalių vardu vykdoma veikla;
- c) veikla, kuri vykdoma pagal administracinį susitarimą su kitomis institucijomis arba kitais Komisijos departamentais, siekiant teikti technines mokslines paslaugas.

2. Kai JRC trečiosioms šalims vykdomai veiklai reikalingi viešieji pirkimai, viešųjų pirkimų procedūra turi būti taikoma, laikantis skaidrumo ir vienodų sąlygų principų.

3. Gautinų sumų, nurodytų Finansinio reglamento 183 straipsnio 2 dalyje, sąmatos siunčiamos apskaitos pareigūnui užregistruoti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS
IŠORĖS VEIKSMAI

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

257 straipsnis

**Veiksmai, kurie gali būti finansuojami
(Finansinio reglamento 184 straipsnis)**

Asignavimais veiksams, nurodytiems Finansinio reglamento antros dalies IV antraštinės dalies 1 skyriuje, visų pirma galima finansuoti viešųjų pirkimų sutartis, dotacijas, įskaitant palūkanų normų subsidijas, specialias paskolas, paskolų garantijas ir finansinę pagalbą, paramą biudžetui ir kitą specialių formų pagalbą biudžetui.

II SKYRIUS

Parama biudžetui ir kelių paramos teikėjų patikos fondai

258 straipsnis

**Paramos biudžetui naudojimas
(Finansinio reglamento 186 straipsnis)**

1. Jeigu atitinkamuose pagrindiniuose teisės aktuose numatyta, Komisija gali naudoti sektoriui skirtą arba bendrą paramą biudžetui trečiojoje šalyje, jeigu:

- a) šalies partnerės viešųjų finansų valdymas yra pakankamai skaidrus, patikimas ir veiksmingas;
- b) šalis partnerė vykdo pakankamai patikimą ir aktualią sektorių ar nacionalinę politiką ir
- c) šalis partnerė vykdo stabilumo siekiančią makroekonominę politiką.

2. Su šalimi partnere sudarytuose susitarimuose tai šaliai nustatomas įpareigojimas Komisijai laiku pateikti patikimą informaciją, kuri leidžia Komisijai įvertinti, kaip laikomasi 1 dalyje nustatytų sąlygų.

259 straipsnis

**Sąjungos išorės veiksmų patikos fondai
(Finansinio reglamento 187 straipsnis)**

Į kitų pagalbos teikėjų įnašus atsižvelgiama, kai į patikos fondo specialią banko sąskaitą įmokami grynieji pinigai, o į sumą eurais – kai juos gavus jie perskaičiuojami specialioje banko sąskaitoje.

▼B

Sąjungos įnašas pervedamas laiku, kad būtų padengti patikos fondo sąskaitos teisiniai įsipareigojimai tinkamai atsižvelgiant į kitų pagalbos teikėjų turimas lėšas.

Sukauptos patikos fondo specialios sąskaitos palūkanos investuojamos į patikos fondą, nebent patikos fondo steigimo akte numatyta kitaip.

Visi trečioje pastraipoje nurodytos banko sąskaitos sandoriai per metus tinkamai įtraukiami į patikos fondo ataskaitas.

Kiekvieno patikos fondo vykdomų operacijų finansines ataskaitas kiekvienais metais du kartus rengia leidimus suteikiantis pareigūnas.

Patikos fondus kasmet tikrina nepriklausomas išorės auditorius.

Patikos fondo valdyba tvirtina leidimus suteikiančio pareigūno parengtą patikos fondo metinę ataskaitą kartu su apskaitos pareigūno parengtomis metinėmis ataskaitomis. Šios ataskaitos pridedamos prie įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno metinės ataskaitos ir pateikiamos Europos Parlamentui ir Tarybai per Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą.

Valdybos sudarymo taisyklės ir jos vidaus taisyklės nustatomos Komisijos patvirtintame patikos fondo steigimo akte, kurio laikosi pagalbos teikėjai. Šiomis taisyklėmis užtikrinamas sąžiningas atstovavimas pagalbos teikėjams ir į jas yra įtrauktas reikalavimas, kad priimant galutinį sprendimą dėl lėšų panaudojimo Komisija balsuotų teigiamai.

▼M1*III SKYRIUS**Viešieji pirkimai**260 straipsnis***Pastatų nuoma****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

Iš išorės veiksams skirtų veiklos asignavimų galima finansuoti tik tas pastatų sutartis, kurios yra susijusios su pastatų, kurie nuomos sutarties pasirašymo metu jau yra pastatyti, nuoma. Apie šias sutartis skelbiama, kaip nustatyta 124 straipsnyje.

*261 straipsnis***Paslaugų sutartys****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Paslaugų sutartys apima:

- a) rangovo ir perkančiosios organizacijos sudarytas studijų sutartis, kuriose numatomos su projektų nustatymu ir parengimu susijusios studijos, galimybių studijos, ekonominės ir rinkos studijos, techninės studijos ir auditas;

▼ **M1**

b) techninės pagalbos sutartis, kuriose numatoma, kad rangovas atliks patariamąjį vaidmenį, valdys arba prižiūrės projektą arba aprūpins sutartyje nurodytais konsultantais.

2. Jei trečiosios šalies departamentuose ar subjektuose, kuriuos valdant dalyvauja viešasis sektorius, dirba kvalifikuotas valdymo personalas, tie departamentai ar subjektai gali tiesiogiai vykdyti sutartis naudodami savo darbo jėgą.

*262 straipsnis***Specialiosios nuostatos dėl vertės ribų ir tvarkos, taikytinos skiriant išorės sutartis****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

Finansinio reglamento 190 straipsnio 2 dalyje nurodytų perkančiųjų organizacijų arba jų vardu sudarytoms viešųjų pirkimų sutartims netaikomi šio reglamento 123–126 straipsniai, išskyrus apibrėžtis, 128 straipsnis, 134 straipsnio 1 dalies a punktas, 135 straipsnio 1 dalies a ir c–f punktai, 135 straipsnio 4 dalis, 137 ir 137a straipsniai, 139 straipsnio 3–7 dalys, 148 straipsnio 4 dalis, 151 straipsnio 3 dalis, 152 straipsnis, 153 straipsnio 2 ir 3 dalys, 154, 155, 157, 158 straipsniai, išskyrus 158 straipsnio 4 dalį, ir 160 straipsnis.

Sprendimą dėl šio skyriaus viešųjų pirkimų nuostatų įgyvendinimo, be kita ko, dėl tinkamų kontrolės priemonių, kurias turi taikyti atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, jei Komisija nėra perkančioji organizacija, priima Komisija.

*263 straipsnis***Galimybės dalyvauti viešuose pirkimuose įrodymas****(Finansinio reglamento 191 straipsnis)**

Pirkimo dokumentuose nustatomas reikalavimas, kad kandidatai arba konkurso dalyviai nurodytų, kurioje valstybėje jie yra faktiškai įsisteigę, ir pateiktų patvirtinamuosius dokumentus, paprastai laikomus priimtinais pagal tos valstybės teisę.

*264 straipsnis***Informacijos skelbimas****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Jei taikytina, išankstinis informacinis skelbimas apie tarptautinius konkursus kuo anksčiau elektroniniu būdu išsiunčiamas Leidinių biurui.

2. Taikant šį skyrių skelbimas apie pirkimą paskelbiamas:

a) bent *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei skelbiamas tarptautinis konkursas;

▼ **M1**

- b) bent valstybės gavėjos oficialiajame arba lygiaverčiame leidinyje, jei skelbiamas vietinis konkursas.

Jei skelbimas apie pirkimą skelbiamas ir vietos lygmeniu, jis turi būti toks pat kaip ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtas skelbimas ir turi būti skelbiamas tuo pačiu metu. Už skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* atsako Komisija. Vietos lygmeniu skelbimą gali skelbti Finansinio reglamento 190 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti subjektai.

3. Skelbimas apie sutarties skyrimą išsiunčiamas pasirašius sutartį, išskyrus atvejus, kai sutartis, jei tai vis dar būtina, buvo paskelbta slapta arba kai vykdant sutartį reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, arba kai to reikia siekiant apsaugoti esminius Sąjungos arba trečiosios šalies interesus ir tais atvejais, kai laikoma, kad skelbti apie sutarties skyrimą yra netinkama.

4. Finansinio reglamento 114a straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nustatytais atvejais *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamas skelbimas apie sutarties pakeitimą, jei pakeitimo vertė yra lygi šio reglamento 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte arba 269 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytooms riboms arba jas viršija.

265 straipsnis

Vertės ribos ir procedūros, taikomos skiriant paslaugų sutartis ir paslaugų koncesijos sutartis

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Paslaugų sutartims ir paslaugų koncesijos sutartims taikomos šios Finansinio reglamento 190 straipsnyje nurodytos vertės ribos ir procedūros:

- a) sutartims, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 300 000 EUR:
- i) tarptautinis ribotas konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies b punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
 - ii) tarptautinis atviras konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
- b) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 300 000 EUR – konkurencinių derybų procedūra, nurodyta šio straipsnio 3 dalyje;
- c) sutartys, kurių vertė yra ne didesnė kaip 20 000 EUR, gali būti skiriamos remiantis vieninteliu pasiūlymu;
- d) ne didesnės kaip 2 500 EUR sumos, skirtos išlaidoms padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

▼ M1

2. Vykdant 1 dalies a punkte nurodytą tarptautinę ribotą procedūrą, skelbime apie pirkimą nurodomas kandidatų, kurie bus pakviesti pateikti pasiūlymus, skaičius. Paslaugų sutarčių atveju kviečiami bent keturi kandidatai. Kandidatų, kuriems leidžiama pateikti pasiūlymus, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

Atrinktų kandidatų sąrašas skelbiamas Komisijos interneto svetainėje.

Jei kandidatų, kurie atitinka atrankos kriterijus arba minimalių pajėgumų lygių reikalavimus, skaičius yra mažesnis už nustatytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali pakviesti pateikti pasiūlymus tik tuos kandidatus, kurie atitinka pasiūlymo pateikimo kriterijus.

3. Taikydama 1 dalies b punkte nurodytą konkurencinių derybų procedūrą, perkančioji organizacija be skelbimo sudaro bent trijų savo pačios pasirinktų konkurso dalyvių sąrašą.

Konkurencinių derybų procedūros dalyviai gali būti pasirinkti iš 136 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto pardavėjų sąrašo, apie kurį informuojama skelbiant kvietimą pareikšti susidomėjimą.

Jei po konsultacijų su konkurso dalyviais perkančioji organizacija gauna tik vieną administraciniu ir techniniu atžvilgiais tinkamą pasiūlymą, sutartis gali būti skiriama, jei pasiūlymas atitinka sutarties skyrimo kriterijus.

4. 134 straipsnio 1 dalies h punkte nenurodytas teisinės paslaugas perkančioji organizacija gali pirkti taikydama konkurencinių derybų procedūrą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė.

*266 straipsnis***Derybų procedūros taikymas paslaugų, tiekimo ir darbų sutartims****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Perkančiosios organizacijos gali taikyti derybų su vienu pasiūlymo teikėju procedūrą šiais atvejais:

a) jei teikti paslaugas pavedama viešojo sektoriaus įstaigoms arba ne pelno institucijoms ar asociacijoms ir jei tos paslaugos yra susijusios su institucinio pobūdžio veikla arba jų paskirtis yra socialinės srities pagalba gyventojams;

b) jei konkurso procedūra buvo nesėkminga, t. y. nebuvo gauta kokybės ir (arba) finansiniu atžvilgiu tinkamų pasiūlymų – tokiu atveju perkančioji organizacija, atšaukusi konkurso procedūrą, gali derėtis su vienu ar keliais konkurso dalyviais, kuriuos ji pati pasirenka iš atsiliepusių į kvietimą pateikti pasiūlymus, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pirkimo dokumentai;

▼ **M1**

c) jei pirma laiko nutraukus esamą sutartį turi būti sudaryta nauja sutartis.

2. Taikant 134 straipsnio 1 dalies c punktą, operacijos, vykdomos per 190 straipsnio 2 dalyje nurodytas krizes, laikomos atitinkančiomis ypatingos skubos kriterijų. Įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais įgaliotaisiais leidimus suteikiančiais pareigūnais, nustato, kad yra susidariusi ypatingos skubos situacija, ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

3. 1 dalies a punkte nurodyta institucinio pobūdžio veikla apima paslaugas, tiesiogiai susijusias su teisės aktais nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų paskirtimi.

*267 straipsnis***Vertės ribos ir procedūros, taikomos skiriant tiekimo sutartis****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Tiekimo sutartims taikomos šios Finansinio reglamento 190 straipsnyje nurodytos vertės ribos ir procedūros:

a) sutartims, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 300 000 EUR – tarptautinis atviras konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies a punkte;

b) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 300 000 EUR:

i) sutartims, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 100 000 EUR, bet mažesnė kaip 300 000 EUR – vietinis atviras konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies b punkte;

ii) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 100 000 EUR – konkurencinių derybų procedūra, nurodyta 2 dalyje;

c) ne didesnės kaip 2 500 EUR sumos, skirtos išlaidoms padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo;

d) sutartys, kurių vertė yra ne didesnė kaip 20 000 EUR, gali būti skiriamos remiantis vieninteliu pasiūlymu.

2. Taikydama 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytą konkurencinių derybų procedūrą, perkančioji organizacija be skelbimo sudaro bent trijų savo pačios pasirinktų tiekėjų sąrašą.

Jei po konsultacijų su tiekėjais perkančioji organizacija gauna tik vieną administracinį ir techninį atžvilgiais tinkamą pasiūlymą, sutartis gali būti skiriama, jei pasiūlymas atitinka sutarties skyrimo kriterijus.

▼ M1*269 straipsnis***Vertės ribos ir procedūros, taikomos skiriant darbų sutartis ir darbų koncesijos sutartis****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Darbų sutartims ir darbų koncesijos sutartims taikomos šios Finansinio reglamento 190 straipsnyje nurodytos vertės ribos ir procedūros:

- a) sutartims, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 5 000 000 EUR, taikoma bet kuri iš toliau nurodytų procedūrų:
 - i) tarptautinis atviras konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
 - ii) atsižvelgiant į tam tikrų darbų charakteristikas – tarptautinis ribotas konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies b punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
- b) sutartims, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 300 000 EUR, bet mažesnė kaip 5 000 000 EUR – vietinis atviras konkursas, nurodytas Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a punkte ir šio reglamento 264 straipsnio 2 dalies b punkte;
- c) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 300 000 EUR – konkurencinių derybų procedūra, nurodyta šio straipsnio 2 dalyje;
- d) sutartys, kurių vertė yra ne didesnė kaip 20 000 EUR, gali būti skiriamos remiantis vieninteliu pasiūlymu.
- e) ne didesnės kaip 2 500 EUR sumos, skirtos išlaidoms padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

2. Taikydama šio straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą konkurencinių derybų procedūrą, perkančioji organizacija be skelbimo sudaro bent trijų savo pačios pasirinktų rangovų sąrašą.

Jei po konsultacijų su rangovais perkančioji organizacija gauna tik vieną administraciniu ir techniniu atžvilgiais tinkamą pasiūlymą, sutartis gali būti skiriama, jei pasiūlymas atitinka sutarties skyrimo kriterijus.

*273 straipsnis***Pirkimo specifikacijos****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

Nukrypstant nuo 138 straipsnio 3 dalies, pirkimo specifikacijos visose procedūrose, kurios apima prašymą leisti dalyvauti procedūroje, gali būti dalijamos į atskiras kiekvienam iš dviejų procedūros etapų skirtas dalis, ir pirmuoju etapu gali būti pateikiama tik 138 straipsnio 3 dalies a ir f punktuose nurodyta informacija.

▼ **M1***274 straipsnis***Garantijos****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Nukrypstant nuo 163 straipsnio, garantijų vertė nurodoma eurai arba sutartyje, dėl kurios tos garantijos pateikiamos, nurodyta valiuta.
2. Perkančioji organizacija gali pagal 156 straipsnį prašyti pateikti pasiūlymo garantiją. Nukrypdama nuo 156 straipsnio 2 dalies, perkančioji organizacija pasiūlymo garantijos atsisako, kai pasirašoma sutartis.
3. Nukrypstant nuo 165 straipsnio 1 dalies, pateikti įvykdymo garantiją reikalaujama, jei viršijamos šios vertės ribos:
 - a) darbų sutarčių atveju – 345 000 EUR;
 - b) tiekimo sutarčių atveju – 150 000 EUR.
4. Perkančioji organizacija gali pagal 165a straipsnį reikalauti sulaukomo sumų garantijos.

*275 straipsnis***Procedūrų terminai****(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Pasiūlymai turi pasiekti perkančiąją organizaciją kvietime pateikti pasiūlymus nurodytu adresu ir ne vėliau kaip jame nurodytą dieną ir valandą. Perkančiųjų organizacijų nustatomas pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra pakankamai ilgas, kad suinteresuotosios šalys pagrįstai turėtų pakankamai laiko pasiūlymams parengti ir pateikti.

Paslaugų sutarčių atveju minimalus laikotarpis nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra ne trumpesnis kaip 50 dienų. Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.
2. Konkurso dalyviai gali raštu pateikti klausimų iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos. Perkančioji organizacija į klausimus atsako iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos.
3. Vykdam tarptautines ribotas procedūras, prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos. Laikotarpis nuo kvietimo dalyvauti konkurse išsiuntimo dienos iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra ne trumpesnis kaip 50 dienų. Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.
4. Vykdam tarptautines atviras procedūras, pasiūlymų priėmimo terminas, skaičiuojamas nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos, yra ne trumpesnis kaip:
 - a) darbų sutarčių atveju – 90 dienų;

▼ M1

b) tiekimo sutarčių atveju – 60 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

5. Vykdamas vietines atviras procedūras, pasiūlymų priėmimo terminas, skaičiuojamas nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, yra ne trumpesnis kaip:

a) darbų sutarčių atveju – 60 dienų;

b) tiekimo sutarčių atveju – 30 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

6. Vykdamas 265 straipsnio 1 dalies b punkte, 267 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje ir 269 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas konkurencinių derybų procedūras, terminas, per kurį kandidatai turi pateikti pasiūlymus, yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

276 straipsnis

Vertinimo komitetas

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Visus prašymus leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymus, kurie buvo pripažinti atitinkančiais reikalavimus, vertina ir eilės tvarka išdėsto vertinimo komitetas, remdamasis iš anksto paskelbtais draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais. Šį komitetą sudaro nelyginis narių, turinčių visą pasiūlymams vertinti būtiną techninę ir administracinę kompetenciją, skaičius, bet ne mažiau kaip trys nariai. Vertinimo komiteto nariai pasirašo nešališkumo ir interesų konfliktų nebuvimo deklaraciją.

2. Jei Komisija nėra perkančioji organizacija, ji gali prašyti pateikti pirkimo dokumentų, pasiūlymų, pasiūlymų vertinimo ataskaitų ir pasirašytų sutarčių kopijas. Ji taip pat gali kaip stebėtoja dalyvauti vokų su pasiūlymais atplėšimo ir pasiūlymų vertinimo procedūrose.

3. Pasiūlymai, kuriuose pateikta ne visa pirkimo dokumentuose reikalaujama esminė informacija arba kurie neatitinka nustatytų konkrečių reikalavimų, atmetami.

Tačiau vertinimo komitetas arba perkančioji organizacija, laikydamiesi vienodų sąlygų taikymo principo, gali paprašyti kandidatų arba konkurso dalyvių per nurodomą terminą pateikti papildomos medžiagos arba paaiškinti pateiktus su draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais susijusius patvirtinamuosius dokumentus.

4. Jei pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža, kaip nurodyta 151 straipsnyje, komitetas paprašo pateikti būtinus paaiškinimus dėl pasiūlymo sudedamųjų dalių.

5. Prievolė sudaryti vertinimo komitetą gali būti netaikoma vykdamas procedūras, kurių vertė yra ne didesnė kaip 20 000 EUR, ir, remiantis rizikos analize, skelbiant naują konkursą pagal bendrąją sutartį ir vykdamas derybų procedūras, nurodytas 134 straipsnio 1 dalies c, e punktuose, f punkto i ir iii papunkčiuose ir h punkte.

IV SKYRIUS

Dotacijos

277 straipsnis

Visiškas finansavimas

(Finansinio reglamento 192 straipsnis)

Jeigu nukrypstama nuo bendro finansavimo reikalavimo, motyvai nurodomi sprendime dėl dotacijos skyrimo.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

EUROPOS ĮSTAIGOS

278 straipsnis

Europos įstaigos ir papildomų įstaigų steigimas

(Finansinio reglamento 195 straipsnis)

Finansinio reglamento 195 straipsnyje numatytos įstaigos yra šios:

- a) Leidinių biuras;
- b) Europos kovos su sukčiavimu tarnyba;
- c) Europos personalo atrankos tarnyba ir prie jos administraciniu požiūriu prijungta Europos viešojo administravimo mokykla;
- d) Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras;
- e) Infrastruktūros ir logistikos biuras Briuselyje ir Infrastruktūros ir logistikos biuras Liuksemburge.

Viena ar kelios institucijos gali įsteigti papildomas įstaigas, jei tai yra pateisinama sąnaudų ir naudos analize ir garantuoja Sąjungos veiklos matomumą.

279 straipsnis

Institucijų įgaliojimų perdavimas tarpinstitucinėms Europos įstaigoms

(Finansinio reglamento 195 ir 199 straipsniai)

Kiekviena institucija yra atsakinga už biudžetinius įsipareigojimus. Institucijos gali pavesti atitinkamos tarpinstitucinės Europos įstaigos direktoriui visus tolesnius veiksmus, ypač teisinius įsipareigojimus, išlaidų patvirtinimą, leidimą atlikti mokėjimus ir įplaukų vykdymą, ir nustato šio įgaliojimų perdavimo apribojimus ir sąlygas.

▼B*280 straipsnis***Specialiosios Leidinių biuro taisyklės
(Finansinio reglamento 195 ir 199 straipsniai)**

Kiek tai susiję su Leidinių biuru, kiekviena institucija apibrėžia savo leidinių politiką. Vadovaujantis Finansinio reglamento 21 straipsniu, grynosios įplaukos iš leidinių pardavimo vėl panaudojamos kaip institucijos, kuri yra tų leidinių autorė, asignuotosios įplaukos.

*281 straipsnis***Apskaitos pareigūno tam tikrų užduočių perdavimas
(Finansinio reglamento 196 straipsnis)**

Komisijos apskaitos pareigūnas, atitinkamos įstaigos valdymo komiteto pasiūlymu, gali tos įstaigos personalo nariui perduoti kai kurias savo užduotis, susijusias su įplaukų surinkimu ir išlaidų mokėjimu, kuriuos tiesiogiai atlieka atitinkama įstaiga.

*282 straipsnis***Iždas, banko sąskaitos
(Finansinio reglamento 196 straipsnis)**

Tarpinstitucinės įstaigos grynųjų pinigų reikmėms patenkinti Komisija valdymo komiteto pasiūlymu jos vardu gali atidaryti banko sąskaitas ar pašto žiro sąskaitas. Finansinių metų pabaigoje atitinkama įstaiga ir Komisija suderina ir patikslina galutinę kiekvienų metų pinigų poziciją.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI

*283 straipsnis***Bendrosios nuostatos
(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Administraciniai asignavimai, kuriems taikoma ši antraštinė dalis, – tai asignavimai, apibrėžti Finansinio reglamento 41 straipsnyje.

Biudžetiniai įsipareigojimai, atitinkantys kai kurioms antraštinėms dalims būdingus administracinius asignavimus, kurie yra bendrai valdomi, biudžeto apskaitos registruose gali būti parodomi bendrai, laikantis suvestinės klasifikacijos pagal tipą, kaip nustatyta 25 straipsnyje.

Atitinkamos išlaidos priskiriamos kiekvienos antraštinės dalies biudžeto eilutėms pagal tą patį paskirstymą, kaip ir asignavimai.

▼B*284 straipsnis***Nuomos garantijos****(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Institucijos nuomos garantijas teikia banko garantijos forma arba indėliu institucijos ir nuomotojo vardu atidarytoje blokuotoje banko sąskaitoje eurais, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

Tačiau, kai sandorių su trečiosiomis šalimis atveju neįmanoma taikyti vienos iš šių nuomos garantijų formų, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali pripažinti kitas formas, jeigu jos užtikrina lygiavertę Sąjungos finansinių interesų apsaugą.

*285 straipsnis***Avansiniai mokėjimai institucijų darbuotojams ir nariams****(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Institucijų darbuotojams ir nariams gali būti mokami avansai, laikantis Tarnybos nuostatuose nustatytų sąlygų.

*286 straipsnis***Pastatai****(Finansinio reglamento 203 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 203 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytos išlaidos apima pastatų įrengimo išlaidas. Jos neapima mokesčių.

2. Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalyje numatyta išankstinio informavimo procedūra ir Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 dalyje numatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos nemokamai arba už simbolinę sumą įsigyjant žemę.

3. Finansinio reglamento 203 straipsnio 3–7 dalyse numatytos išankstinio informavimo procedūra ir išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos gyvenamiesiems pastatams. Europos Parlamentas ir Taryba gali prašyti atsakingos institucijos bet kokios su gyvenamaisiais pastatais susijusios informacijos.

4. Išimtinėmis politinėmis aplinkybėmis ar skubos tvarka išankstinė informacija apie pastatų projektus, susijusius su Sąjungos delegacijomis ar biurais trečiojoje šalyje, numatyta Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalyje, gali būti pateikta kartu su pastato projektu pagal Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 dalį. Tokiais atvejais išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos kuo greičiau.

▼B

5. Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 ir 6 dalyse numatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikoma parengiamosioms sutartims ar tyrimams, kurie reikalingi pastato projekto išsamioms sąnaudoms ir finansavimui įvertinti.

6. Finansinio reglamento 203 straipsnio 7 dalies ii, iii ir iv punktuose nurodytos 750 000 ar 3 000 000 EUR ribos apima pastatų įrengimą. Nuomos ir užufrukto sutarčių atveju šios ribos apima pastato įrengimo sąnaudas, bet neapima kitų mokesčių.

7. Po vienu metų po Finansinio reglamento taikymo pradžios Komisija pateikia Finansinio reglamento 203 straipsnio 3–8 dalyse numatytų procedūrų taikymo ataskaitą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

EKSPERTAI

287 straipsnis

Apmokami išorės ekspertai

(Finansinio reglamento 204 straipsnis)

1. Kai vertės yra mažesnės už 170 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas, apmokami išorės ekspertai gali būti atrenkami taikant 2 dalyje nustatytą procedūrą.

2. Kvietimas pareikšti susidomėjimą skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba, jeigu reikia, kad jį pamatytų daugiau potencialių kandidatų, – atitinkamos institucijos interneto svetainėje.

Kvietimas pareikšti susidomėjimą apima numatytų užduočių aprašą, jų trukmę ir nustatytas atlyginimo sąlygas. Šios sąlygos gali būti parengtos pagal vieneto įkainius.

Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudaromas ekspertų sąrašas. Jis galioja ne ilgiau nei penkerius metus nuo jo paskelbimo arba su užduotimis susijusios daugiametės programos laikotarpiu.

▼M1

3. Bet kuris susidomėjęs fizinis asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo kvietimo pareikšti susidomėjimą galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

▼B

4. Visa informacija su atrinktais ekspertais, įskaitant sutarčių sudarymą ir visus jų pakeitimus, gali būti keičiamasi per institucijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.

Šios sistemos atitinka šiuos reikalavimus:

- a) tik įgaliotieji asmenys gali turėti prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų;
- b) tik įgaliotieji asmenys gali dokumentą pasirašyti elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą;

▼B

- c) įgaliotųjų asmenų tapatybė turi būti nustatyta sistemoje nustatytais priemonėmis;
- d) privalo būti tiksliai nustatyti elektroninės operacijos laikas ir data;
- e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;
- f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;
- g) jei tinkama, privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;
- h) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir sistemos nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo byloje, yra laikomas dokumento originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

Antros pastraipos b punkte nurodyti elektroniniai parašai turi rašytiniams parašams lygiavertę teisinę galią.

5. Ekspertų sąrašas ir užduočių tema skelbiami kasmet. Atlyginimas skelbiamas, jeigu jis viršija 15 000 EUR už atliktą užduotį.

6. 5 dalis netaikoma, jeigu dėl tokio paskelbimo iškyla grėsmė atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba pakenkiama komerciniams ekspertų interesams.

TREČIA DALIS

BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS*288 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio nuostatos**

Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 35–43 straipsniai toliau taikomi iki 2013 m. gruodžio 31 d. prisiimtiems įsipareigojimams. Šio reglamento 33–44 straipsniai taikomi tik nuo 2014 m. sausio 1 d. prisiimtiems įsipareigojimams.

Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 pirmos dalies VI antraštinė dalis gali būti toliau taikoma susitarimams ir sprendimams dėl dotacijų, kurie yra pasirašyti ir apie kuriuos pranešta iki 2013 m. gruodžio 31 d. vykdant 2012-ųjų arba ankstesnių metų biudžeto bendruosius įsipareigojimus, jeigu taip nusprendžia atsakingasis leidimus suteikiantis pareiġūnas tinkamai atsižvelgdamas į vienodų sąlygų ir skaidrumo principus.

▼B

289 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą yra nuorodos į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

290 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2013 m. sausio 1 d.

Tačiau 216–226 straipsniai taikomi nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
4a straipsnis	2 straipsnis
5 straipsnis	3 straipsnis
6 straipsnis	4 straipsnis
7 straipsnis	5 straipsnis
8 straipsnis	6 straipsnis
10 straipsnis	7 straipsnis
11 straipsnis	8 straipsnis
12 straipsnis	9 straipsnis
13 straipsnis	10 straipsnis
13a straipsnis	11 straipsnis
15 straipsnis	12 straipsnis
17 straipsnis	13 straipsnis
17a straipsnis	14 straipsnis
18 straipsnis	15 straipsnis
19 straipsnis	16 straipsnis
20 straipsnis	17 straipsnis
21 straipsnis	18 straipsnis
22 straipsnis	19 straipsnis
23 straipsnis	20 straipsnis
—	21 straipsnis
—	22 straipsnis
—	23 straipsnis
26 straipsnis	24 straipsnis
27 straipsnis	25 straipsnis
28 straipsnis	26 straipsnis
29 straipsnis	27 straipsnis
30 straipsnis	28 straipsnis
43a straipsnis	29 straipsnis
32a straipsnis	30 straipsnis
33 straipsnis	31 straipsnis
34 straipsnis	32 straipsnis
—	33 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
36 straipsnis	34 straipsnis
37 straipsnis	35 straipsnis
40 straipsnis	36 straipsnis
35a straipsnis	37 straipsnis
—	38 straipsnis
—	39 straipsnis
41 straipsnis	40 straipsnis
—	41 straipsnis
42 straipsnis	42 straipsnis
43 straipsnis	43 straipsnis
39 straipsnis	44 straipsnis
44 straipsnis	45 straipsnis
45 straipsnis	46 straipsnis
46 straipsnis	47 straipsnis
49 straipsnis	48 straipsnis
47 straipsnis	49 straipsnis
50 straipsnis	50 straipsnis
51 straipsnis	51 straipsnis
53 straipsnis	52 straipsnis
54 straipsnis	53 straipsnis
55 straipsnis	54 straipsnis
56 straipsnis	55 straipsnis
57 straipsnis	56 straipsnis
58 straipsnis	57 straipsnis
59 straipsnis	58 straipsnis
60 straipsnis	59 straipsnis
61 straipsnis	60 straipsnis
62 straipsnis	61 straipsnis
63 straipsnis	62 straipsnis
64 straipsnis	63 straipsnis
65 straipsnis	64 straipsnis
255 straipsnis	65 straipsnis
66 straipsnis	66 straipsnis
67 straipsnis	67 straipsnis
68 straipsnis	68 straipsnis
69 straipsnis	69 straipsnis
70 straipsnis	70 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
71 straipsnis	71 straipsnis
254 straipsnis	72 straipsnis
—	73 straipsnis
72 straipsnis	74 straipsnis
74 straipsnis	75 straipsnis
75 straipsnis	76 straipsnis
73 straipsnis	77 straipsnis
76 straipsnis	78 straipsnis
77 straipsnis	79 straipsnis
78 straipsnis	80 straipsnis
79 straipsnis	81 straipsnis
80 straipsnis	82 straipsnis
86 straipsnis	83 straipsnis
81 straipsnis	84 straipsnis
—	85 straipsnis
82 straipsnis	86 straipsnis
83 straipsnis	87 straipsnis
84 straipsnis	88 straipsnis
85 straipsnis	89 straipsnis
85a straipsnis	90 straipsnis
87 straipsnis	91 straipsnis
88 straipsnis	92 straipsnis
85b straipsnis	93 straipsnis
90 straipsnis	94 straipsnis
91 straipsnis	95 straipsnis
92 straipsnis	96 straipsnis
94 straipsnis	97 straipsnis
96 straipsnis	98 straipsnis
95 straipsnis	99 straipsnis
97 straipsnis	100 straipsnis
—	101 straipsnis
98 straipsnis	102 straipsnis
99 straipsnis	103 straipsnis
100 straipsnis	104 straipsnis
101 straipsnis	105 straipsnis
—	106 straipsnis
102 straipsnis	107 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
103 straipsnis	108 straipsnis
105 straipsnis	109 straipsnis
104 straipsnis	110 straipsnis
106 straipsnis	111 straipsnis
107 straipsnis	112 straipsnis
108 straipsnis	113 straipsnis
109 straipsnis	114 straipsnis
110 straipsnis	115 straipsnis
111 straipsnis	116 straipsnis
112 straipsnis	117 straipsnis
113 straipsnis	118 straipsnis
114 straipsnis	119 straipsnis
115 straipsnis	120 straipsnis
116 straipsnis	121 straipsnis
117 straipsnis	122 straipsnis
118 straipsnis	123 straipsnis
119 straipsnis	124 straipsnis
120 straipsnis	125 straipsnis
121 straipsnis	126 straipsnis
122 straipsnis	127 straipsnis
123 straipsnis	128 straipsnis
124 straipsnis	129 straipsnis
125 straipsnis	130 straipsnis
125a straipsnis	131 straipsnis
125b straipsnis	132 straipsnis
125c straipsnis	133 straipsnis
126 straipsnis	134 straipsnis
127 straipsnis	135 straipsnis
128 straipsnis	136 straipsnis
129 straipsnis	137 straipsnis
130 straipsnis	138 straipsnis
131 straipsnis	139 straipsnis
132 straipsnis	140 straipsnis
133 straipsnis	141 straipsnis
133a straipsnis	142 straipsnis
134 straipsnis	143 straipsnis
134a straipsnis	144 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
134b straipsnis	145 straipsnis
135 straipsnis	146 straipsnis
136 straipsnis	147 straipsnis
137 straipsnis	148 straipsnis
138 straipsnis	149 straipsnis
138a straipsnis	150 straipsnis
139 straipsnis	151 straipsnis
140 straipsnis	152 straipsnis
141 straipsnis	153 straipsnis
142 straipsnis	154 straipsnis
143 straipsnis	155 straipsnis
144 straipsnis	156 straipsnis
145 straipsnis	157 straipsnis
146 straipsnis	158 straipsnis
147 straipsnis	159 straipsnis
148 straipsnis	160 straipsnis
149 straipsnis	161 straipsnis
149a straipsnis	162 straipsnis
150 straipsnis	163 straipsnis
151 straipsnis	164 straipsnis
152 straipsnis	165 straipsnis
153 straipsnis	166 straipsnis
154 straipsnis	167 straipsnis
155 straipsnis	168 straipsnis
156 straipsnis	169 straipsnis
158 straipsnis	170 straipsnis
158a straipsnis	171 straipsnis
159 straipsnis	172 straipsnis
160a straipsnis	173 straipsnis
160e straipsnis	174 straipsnis
160f straipsnis	175 straipsnis
161 straipsnis	176 straipsnis
162 straipsnis	177 straipsnis
163 straipsnis	178 straipsnis
—	179 straipsnis
164 straipsnis	180 straipsnis
180a straipsnis	181 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
181 straipsnis	182 straipsnis
165a straipsnis	183 straipsnis
165 straipsnis	184 straipsnis
—	185 straipsnis
236 straipsnio 1 dalis	186 straipsnis
172a straipsnis	187 straipsnis
166 straipsnis	188 straipsnis
167 straipsnis	189 straipsnis
168 straipsnis	190 straipsnis
169 straipsnis	191 straipsnis
169a straipsnis	192 straipsnis
170 straipsnis	193 straipsnis
171 straipsnis	194 straipsnis
172c straipsnis	195 straipsnis
173 straipsnis	196 straipsnis
174 straipsnis	197 straipsnis
174a straipsnis	198 straipsnis
—	199 straipsnis
175 straipsnis	200 straipsnis
175a straipsnis	201 straipsnis
176 straipsnis	202 straipsnis
177 straipsnis	203 straipsnis
178 straipsnis	204 straipsnis
179 straipsnis	205 straipsnis
182 straipsnis	206 straipsnis
180 straipsnis	207 straipsnis
183 straipsnis	208 straipsnis
184 straipsnis	209 straipsnis
184a straipsnis	210 straipsnis
—	211 straipsnis
—	212 straipsnis
—	213 straipsnis
—	214 straipsnis
—	215 straipsnis
—	216 straipsnis
—	217 straipsnis
—	218 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
—	219 straipsnis
—	220 straipsnis
—	221 straipsnis
—	222 straipsnis
—	223 straipsnis
—	224 straipsnis
—	225 straipsnis
—	226 straipsnis
185 straipsnis	227 straipsnis
186 straipsnis	228 straipsnis
215 straipsnis	229 straipsnis
199 straipsnis	230 straipsnis
201 straipsnis	231 straipsnis
203 straipsnis	232 straipsnis
205 straipsnis	233 straipsnis
—	234 straipsnis
207 straipsnis	235 straipsnis
208 straipsnis	236 straipsnis
209 straipsnis	237 straipsnis
210 straipsnis	238 straipsnis
211 straipsnis	239 straipsnis
213 straipsnis	240 straipsnis
214 straipsnis	241 straipsnis
216 straipsnis	242 straipsnis
217 straipsnis	243 straipsnis
218 straipsnis	244 straipsnis
219 straipsnis	245 straipsnis
220 straipsnis	246 straipsnis
221 straipsnis	247 straipsnis
222 straipsnis	248 straipsnis
223 straipsnis	249 straipsnis
224 straipsnis	250 straipsnis
225 straipsnis	251 straipsnis
226 straipsnis	252 straipsnis
227 straipsnis	253 straipsnis
256 straipsnis	254 straipsnis
229 straipsnis	255 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
230 straipsnis	256 straipsnis
231 straipsnis	257 straipsnis
—	258 straipsnis
—	259 straipsnis
235 straipsnis	260 straipsnis
236 straipsnis	261 straipsnis
237 straipsnis	262 straipsnis
239 straipsnis	263 straipsnis
240 straipsnis	264 straipsnis
241 straipsnis	265 straipsnis
242 straipsnis	266 straipsnis
243 straipsnis	267 straipsnis
244 straipsnis	268 straipsnis
245 straipsnis	269 straipsnis
246 straipsnis	270 straipsnis
247 straipsnis	271 straipsnis
248 straipsnis	272 straipsnis
249 straipsnis	273 straipsnis
250 straipsnis	274 straipsnis
251 straipsnis	275 straipsnis
252 straipsnis	276 straipsnis
253 straipsnis	277 straipsnis
257 straipsnis	278 straipsnis
258 straipsnis	279 straipsnis
258a straipsnis	280 straipsnis
259 straipsnis	281 straipsnis
260 straipsnis	282 straipsnis
262 straipsnis	283 straipsnis
264 straipsnis	284 straipsnis
265 straipsnis	285 straipsnis
263 straipsnis	286 straipsnis
265a straipsnis	287 straipsnis
—	288 straipsnis
272 straipsnis	289 straipsnis
273 straipsnis	290 straipsnis